

Α.Ε.Ι. Πειραιά Τ.Τ.

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΕΡΕΥΝΑ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΣΤΗΝ
ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ**

ΟΝΟΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ:

- 1) ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΗΣ, 44112
- 2) ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, 44699

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ :

Κ. ΒΑΡΕΛΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ Δρ. Αρχιτέκτονας - Πολεοδόμος Ε.Μ.Π.

ΑΘΗΝΑ 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
INTRODUCTION	5
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ ^{1,2}	6
ΓΕΝΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Γ.Π.Σ.) ³	8
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ⁴	10
1. ΔΟΜΗΣΗ	11
1.1. Όροι δόμησης του Μοσχάτου ⁵	11
1.2. Εγκαταλελειμμένα κτίσματα.....	14
1.2.1. Λόγοι για την εγκατάλειψη ενός κτιρίου.....	18
1.2.2. Κίνδυνοι.....	19
1.2.3. Προτάσεις για την αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων κτιρίων.....	20
1.3. Αυθαίρετη δόμηση	21
1.3.1. Νομοθεσία.....	21
1.3.2. Που μπορείς να δεις αυθαίρετη δόμηση	24
1.3.3. Αιτίες αυθαίρετης δόμησης ^{11,12}	26
1.3.4. Συνέπειες αυθαίρετης δόμησης ¹⁴	28
1.3.5. Προτεινόμενες λύσεις για την αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης ^{15,16}	32
1.3.6. Εξώστης ¹⁷	34
1.3.7. Ημιυπαίθριοι χώροι ¹⁸	34
1.3.8. Πεζοδρόμια	35
1.4. Μη εκμεταλλεύσιμα οικόπεδα	36
1.4.1. Κίνδυνοι.....	39
1.4.2. Προτάσεις για την αξιοποίηση των μη εκμεταλλεύσιμων οικοπέδων	40
1.5. Προσφυγικές κατοικίες ¹⁹	41
1.5.1. Πρόταση. Προστασία προσφυγικών κατοικιών ²¹	46
1.6. Μη ολοκληρωμένες κατασκευές	47
1.6.1. Κίνδυνοι.....	50
1.6.2. . Προτάσεις για την αξιοποίηση των μη ολοκληρωμένων κατασκευών.....	51
1.7. Σύγχρονη και παλιά αρχιτεκτονική	52
1.7.1. Πρόταση για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς	57
1.8. Χρήσεις γης ²⁹	59
1.8.1. Χρήσεις γης που επιτρέπονται στην περιοχή του Μοσχάτου ³¹	65

1.9. Ασύμβατες χρήσεις.....	68
1.9.1. Πρόταση.....	70
2. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	71
2.1. Ανάπτυξη βιομηχανικής περιοχής του Μοσχάτου ³²	71
2.2. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις.....	73
2.2.1. Εργοστάσια της περιοχής.....	73
2.2.2. Κίνδυνοι – Προβλήματα.....	86
2.2.3. Βιομηχανική ρύπανση ⁴²	87
2.2.4. Προτάσεις αντιμετώπισης των κινδύνων της βιομηχανικής περιοχής.....	88
3. Πολιτισμός.....	89
3.1. Κοινόχρηστοι χώροι.....	89
3.1.1. Πολιτιστικοί χώροι.....	90
3.1.2. Πεζόδρομοι – Ποδηλατόδρομοι.....	96
3.1.3. Πλατείες – Πάρκα – Παιδικές χαρές.....	102
3.1.4. Χάρτης ανάπτυξης κοινόχρηστων χώρων.....	107
3.1.6. Προτάσεις προστασίας των κοινόχρηστων χώρων.....	108
3.2. Αθλητικοί χώροι.....	109
3.2.1. Προτάσεις προστασίας των αθλητικών χώρων.....	114
3.3. Εκπαίδευση ⁴³	115
3.4. Ιδιωτικές επεμβάσεις σε δημόσιους χώρους.....	116
3.4.1. Πρόταση.....	117
3.5. Προστασία του περιβάλλοντος.....	118
3.6. Πηγές ατμοσφαιρικής ρύπανσης.....	122
3.6.1. Προτάσεις για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.....	123
4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	125
4.1. Κοινωνικές τάξεις.....	125
4.2. Εμπορικοί δρόμοι.....	126
4.3. Παραεμπόριο.....	127
4.3.1. Προτάσεις αντιμετώπισης του παραεμπορίου.....	128
5. ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	129
5.1. Κεντρικοί εμπορικοί δρόμοι.....	129
5.2. Οδικό δίκτυο.....	131
5.3. Μέσα μαζικής μεταφοράς.....	134
5.3.1. Συγκοινωνιακή κάλυψη.....	137

5.3.2. Συχνότητα δρομολογίων.....	137
5.4. Κακοτεχνίες του οδικού δικτύου.....	138
5.4.1. Πρόταση.....	139
5.5. Χώροι στάθμευσης.....	140
5.5.1. Παράνομη στάθμευση.....	142
5.5.2. Εγκαταλελειμμένα οχήματα.....	144
5.5.3. Προτάσεις για δημιουργία ελεύθερων χώρων στάθμευσης.....	146
6. ΠΟΤΑΜΙΑ.....	148
6.1. Κηφισός ⁵⁶	148
6.2. Ιλισός ⁶⁰	153
6.3. Μόλυνση των ποταμών.....	157
6.3.1. Πρόταση αντιμετώπισης μόλυνσης ποταμών.....	159
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	160
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	161
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ.....	163

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία μελετά και ερευνά τη δομή και την ανάπτυξη του Δήμου Μοσχάτου μέσα στα πλαίσια εφαρμογής του προγράμματος Αστικό Παρατηρητήριο Δήμου Μοσχάτου. Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόζεται έπειτα από συνεργασία της Νομαρχίας Μοσχάτου και του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Πειραιά Τεχνολογικού Τομέα με σκοπό να σχεδιαστεί ένα σύστημα ελέγχου. Το σύστημα αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη διαχρονική παρατήρηση των χωρικών και κοινωνικών παραμέτρων, όπως οι αλλαγές στην παραγωγική βάση, στην απασχόληση των κατοίκων της περιοχής καθώς και στην ποιότητα του περιβάλλοντος.

Στόχοι

Στόχος του έργου είναι να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί ένα Αστικό Παρατηρητήριο, όπως προαναφέρθηκε. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα έχει ως πρωταρχικό στόχο την καταγραφή της σημερινής κατάστασης της περιοχής του Μοσχάτου. Στην συνέχεια, κύριο μέλημα είναι να γίνει η παρουσίαση τόσο των κυριότερων προβλημάτων του δήμου, όσο και των σχεδίων και έργων ανάπτυξης αυτού. Τέλος, η έρευνα καταλήγει σε εξειδικευμένες προτάσεις αντιμετώπισης κάθε προβλήματος ξεχωριστά, καθώς και σε προτάσεις σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής του Μοσχάτου.

INTRODUCTION

This paper studies and researches the structure and development of the Municipality of Moschato within the framework of the implementation of the Municipal Observatory of the Municipality of Moschato. This program is implemented after the cooperation of the Moschato Prefecture and the Piraeus University of Applied Sciences with the aim of designing a control system. This system has as a result the observation of the spatial and social parameters, such as the changes in the production base, the employment of the inhabitants of the area and the quality of the environment.

Objectives

The aim of the project is to design and implement a City Observatory, as mentioned above. More specifically, the research has as a primary objective the recording of the current situation in the Moschato area. Then, the main concern is to present both the main problems of the municipality and its development plans and projects. Finally, the research concludes with specialized proposals for dealing with each problem separately, as well as with suggestions on how to improve the quality of life of residents in the wider Moschato area.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ^{1,2}

Το Μοσχάτο δημιουργήθηκε πριν από 10.000 χρόνια μετά από προσχώσεις και πλημμύρες του Κηφισού ποταμού και διαφόρων χειμάρρων που περνούσαν στην ευρύτερη περιοχή που ανέβασαν το βυθό του Αργοσαρωνικού.

Το Μοσχάτο στην αρχαιότητα αποτελούσε έδαφος του Τετρακώμου, δηλαδή των τεσσάρων δήμων της αρχαιότητας, οι οποίοι αποτελούνταν από τους δήμους του Πειραιά, του Φαλήρου, των Θυμαϊταδών που τοποθετείται στα δυτικά του Πειραιά στο σημερινό Κερατσίνι, και το γνωστό από αρχαία κείμενα δήμο της Ξυπέτης, ο οποίος θα αναφερθεί στην συνέχεια. Η περιοχή του Μοσχάτου τότε ονομαζόταν «Τροία», που ήταν ο αρχαίος οικισμός από τον οποίο έφυγε ο Τεύκρος και έφτασε στην άλλη μεριά του Αιγαίου στα στενά του Ελλησπόντου και ίδρυσε τη γνωστή σε όλους για τον Τρωικό πόλεμο Τροία. Η ονομασία Τροία τον 5ο αιώνα π.Χ. άλλαξε και πήρε το όνομα «Ξυπέτη». Ο δήμος της βρισκόταν ανάμεσα στην Αθήνα και τον Πειραιά, μέσα από τον οποίο περνούσε μεγάλο μέρος των «Μακρών τειχών». Επίσης, το 403 π.Χ. σύμφωνα με τον Ξενοφώντα στην παραλία της Ξυπέτης πολέμησε ο στρατός των Σπαρτιατών με αρχηγό τον Πausανία ενάντια στους δημοκρατικούς Αθηναίους με αρχηγό τον Θρασύβουλο.

Από το 16ο έως τον 19ο αιώνα, η περιοχή του σημερινού Μοσχάτου ήταν καλυμμένη σε μεγάλη έκταση από τις ελιές του περίφημου Ελαιώνα της δυτικής Αττικής και από αμπελώνες οι οποίοι έφταναν να απέχουν μόλις 400 μ. από τη θάλασσα. Χαρακτηριστικά, ο Γάλλος συγγραφέας Φρανσουά Σατωβριάνδος, περνώντας από την περιοχή γύρω στο 1806, περιγράφει τους αμπελώνες ως θέαμα ανάλογο των αμπελώνων της Βουργουνδίας, περιοχή της πατρίδας του με τους πιο φημισμένους αμπελώνες του κόσμου.

Πέρασαν χρόνια μέχρι που εμφανίστηκε με το όνομα «Μεσιάς», το οποίο της δόθηκε λόγω της γεωγραφικής της θέσης κάπου το 18ο αιώνα. Στην Μεσιάς έγινε και η μάχη του Φαλήρου στην οποία τραυματίστηκε ο Καραϊσκάκης το 1827.

Το πότε και γιατί η περιοχή αυτή πήρε το όνομα Μοσχάτο είναι άγνωστο, αλλά πολλοί λένε ότι το πήρε από τα αμπέλια που καλλιεργούσαν τότε που ήταν ποικιλία από κόκκινα η μαύρα σταφύλια, πιθανώς μοσχάτα.

Το 1880 ήταν μια σημαντική χρονολογία για την ανάπτυξη της περιοχής καθώς κατασκευάστηκε ένας από τους πρώτους και λίγους ατμοκίνητους σιδηροδρόμους. Επιπρόσθετα, η εκκλησία της Μεταμορφώσεως του

Σωτήρος, η οποία κατασκευάστηκε το 1862, είχε σημαντική θέση στην ιστορία της περιοχής. Ο ιδρυτής της εκκλησίας είναι άγνωστος. Η εκκλησία αρχικά ήταν αφιερωμένη στη μνήμη της «Αποτομής της κεφαλής του Τιμίου προδρόμου» και όχι στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος όπως είναι σήμερα. Η αλλαγή του ονόματος του ναού σε «Μεταμόρφωση του Σωτήρος» έγινε προς το τέλος του περασμένου αιώνα για να μη συμπίπτει το πανηγύρι του μ' εκείνο της γειτονικής εκκλησίας του Αγ. Ιωάννη στο Ρέντη. Επιπλέον, να αναφερθεί ότι η πλατεία Μεταμορφώσεως ήταν το κέντρο της πόλης, όπως είναι άλλωστε και σήμερα.

Στα μέσα του 19ου αιώνα άρχισε να φαίνεται το μέλλον του Μοσχάτου ως βιομηχανική πόλη αφού άρχισαν να φτιάχνονται εταιρίες και εργοστάσια.

Μετά την μικρασιατική καταστροφή οι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στο Μοσχάτο δίπλα στον Κηφισό ποταμό.

Το 1960 τα περισσότερα εργοστάσια έκλεισαν ή μετακόμισαν στο βόρειο τμήμα της περιοχής. Κλείνοντας να αναφερθεί ότι με την πάροδο των χρόνων και με τη συμβολή των κατοίκων του, το Μοσχάτο κατάφερε μέσα στα τελευταία χρόνια αυτού του αιώνα να γίνει μία καλά οργανωμένη, σύγχρονη και οικονομικά και πολιτιστικά αναβαθμισμένη πόλη.

Ο ναός της Μεταμόρφωσης που κατεδαφίστηκε το 1973

(ΠΗΓΗ: <http://www.moschatotavros.gr/news/i-istoria-tou-moschatou-foto/>)

¹<http://www.moschatotavros.gr/news/i-istoria-tou-moschatou-foto/>

²<https://mymosxato.wordpress.com/about/>

ΓΕΝΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Γ.Π.Σ.)³

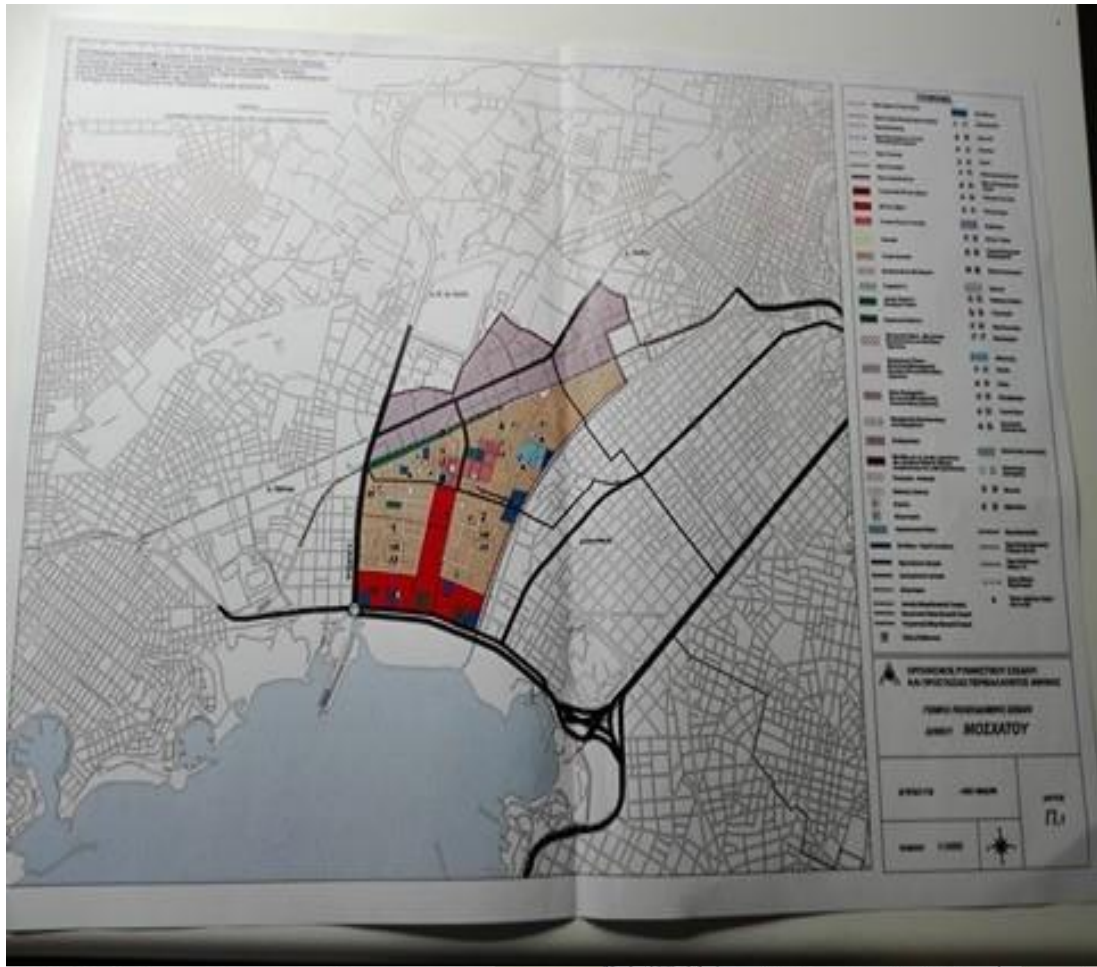
Ο Δήμος Μοσχάτου εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης με τα διατάγματα 19-7-28 (ΦΕΚ 145 Α'/30-7-28), 15-6-29 (ΦΕΚ 206 Α/20-6-29), 12-4-30 (ΦΕΚ 119' Α/19-4-30) & 12-1-34 (ΦΕΚ 14' Α/15-1-34).

Επίσης, η έγκριση γενικού πολεοδομικού (Γ.Π.Σ.) Δήμου Μοσχάτου (Ν. Αττικής) με την απόφαση 22-4-1988 με αριθ. 30793/1597 απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 386Δ'/9-7-93 – επανέγκριση).

Επιπλέον, η Έγκριση Πολεοδομικής Μελέτης αναθεώρησης ρυμοτομικού σχεδίου Δήμου Μοσχάτου &β θεσμοθέτηση του χάρτη Π.Α2 σε κλίμακα 1:5000 σύμφωνα με την με αρ. Γ.53058/6006014/23-7-85 διαταγή ΥΠΕΧΩΔΕ με την απόφαση 18-7-89 με αριθ. 425614/120 απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 466 Δ'/24-7-89 (& επαναδημοσίευση : ΦΕΚ 815 Δ'/20-7-93

-Καθορίζονται συντελεστής δόμησης, κάλυψη, ύψος οικοδομών.

-Καθορίζονται χρήσεις γης μόνο για την περιοχή νότια των γραμμών ΗΣΑΠ (οδ. Θεσσαλονίκης)

(ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ⁴

Το Μοσχάτο βρίσκεται στο Ν.Δ τμήμα της Αττικής κοντά στον Πειραιά και βρέχεται από τον Φαληρικό όρμο. Βρίσκεται δυτικά από τον Κηφισό και ανατολικά από τον Ιλισό. Επίσης, οι γραμμές των ΗΣΑΠ και η οδός Πειραιώς, διασχίζοντας το βόρειο τμήμα, χωρίζουν την βιομηχανική από την κατοικήσιμη περιοχή.

Σύμφωνα με την τελευταία καταγραφή που έγινε στο δήμο, οι κάτοικοι του Μοσχάτου κυμαίνονται περίπου στις 34.000, σε αντίθεση με το 1940 που έφταναν μόλις τους 12.903.

Το Μοσχάτο έχει δύο μεγάλες πλατείες. Η μία είναι η πλατεία Μεταμορφώσεως, που είναι η μεγαλύτερη της περιοχής και στην οποία εδράζεται και η μεγαλύτερη εκκλησία που είναι ομώνυμος καθεδρικός ναός μεταμορφώσεως του Σωτήρος, ενώ η άλλη είναι η πλατεία Ηρών Πολυτεχνείου που βρίσκεται απέναντι από το δημαρχείο στην οδό Κοραή. Υπάρχει, επίσης, ένα μεγάλο δίκτυο σύγχρονων πεζοδρομίων.

Εικ.1: Πανοραμικός Χάρτης Μοσχάτου.

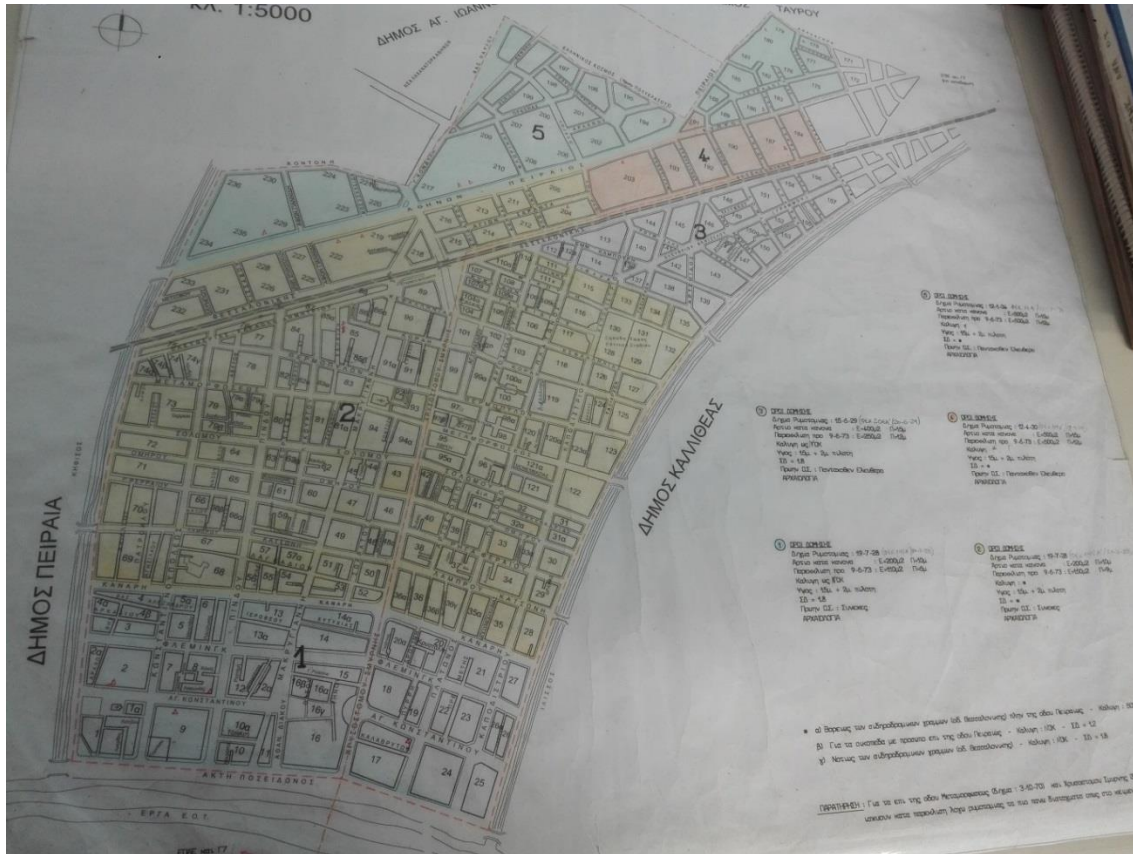
(ΠΗΓΗ:

https://www.google.gr/search?biw=1164&bih=835&tbn=isch&sa=1&q=%CE%BC%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%B1%CF%84%CE%BF+%CF%87%CE%B1%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%82&og=%CE%BC%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%B1%CF%84%CE%BF+%CF%87%CE%B1%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%82&gs_l=psy-ab.3..0j0i24k1.5707.7506.0.8007.7.7.0.0.0.150.697.5j2.7.0.dummy_maps_web_fallback...0...1.1.64.psy-ab..0.7.694...0i67k1.0.2i8MdqYu-IE#imgrc=c6M8fc6x52VnCM:)

⁴<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%AC%CF%84%CE%BF>

1. ΔΟΜΗΣΗ

1.1. Όροι δόμησης του Μοσχάτου⁵

Εικ.2: Χάρτης υπόδειξης όρων δόμησης του Μοσχάτου ανά οικοδομικά τετράγωνα.

(ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

1.

Δ/γμα ρυμοτομίας : 19-7-28 , ΦΕΚ 145Α/30-7-28

Δ/γματα όρων δόμησης : 25-9-28 , ΦΕΚ 202 Α/1-10-28

18-7-89 , ΦΕΚ 466 Δ/24-7-89 (& επαναδημοσίευση : ΦΕΚ 815 Δ'/20-7-93).

Αρτιότητα κατά κανόνα : Εμβαδόν= 200 τ.μ. – Πρόσωπο : 10 μ.

Αρτιότητα κατά παρέκκλιση : Εμβαδόν= 110 τ.μ. – Πρόσωπο : 6 μ. (προ 9-6-1973)

Συντελεστής Δόμησης : 1,8

Κάλυψη : ΝΟΚ

Ύψος κτίσματος : 15μ. + 2μ. πιλοτή

Χρήσεις γης : ΦΕΚ 466 Δ/87

2.

Δ/γμα ρυμοτομίας : 19-7-28 , ΦΕΚ 145Α/30-7-28

Δ/γμα όρων δόμησης : 25-9-28 , ΦΕΚ 202 Α/1-10-28

18-7-89 , ΦΕΚ 466 Δ/24-7-89 (& επαναδημοσίευση : ΦΕΚ 815 Δ'/20-7-93).

Αρτιότητα κατά κανόνα : Εμβαδόν= 200 τ.μ. – Πρόσωπο : 10 μ

Αρτιότητα κατά παρέκκλιση : Εμβαδόν= 150 τ.μ. – Πρόσωπο : 6 μ. (προ 9-6-1973)

Συντελεστής Δόμησης :

- Νοτίων σιδηροδρομικών γραμμών (οδού Θεσσαλονίκη) Σ.Δ = 1,8
- Βορείως σιδηροδρομικών γραμμών (οδού Θεσσαλονίκης) πλην οδού Πειραιώς Σ.Δ = 1
- Οικόπεδο με πρόσωπο επί της οδού Πειραιώς Σ.Δ = 1,2

Κάλυψη:

- Νοτίων σιδηροδρομικών γραμμών (οδού Θεσσαλονίκη) ως ΝΟΚ
 - Βορείως σιδηροδρομικών γραμμών (οδού Θεσσαλονίκης) 50%
 - Οικόπεδο με πρόσωπο επί της οδού Πειραιώς ως 50%
- Ύψος κτίσματος : 15μ. + 2μ. πιλοτή
- Χρήσεις γης
- Νοτίων σιδηροδρομικών γραμμών (οδού Θεσσαλονίκη) ΦΕΚ 466 Δ/87
 - Βορείως σιδηροδρομικών γραμμών (οδού Θεσσαλονίκης) ΦΕΚ 1063Δ/2004

3.

Δ/γμα ρυμοτομίας : 15-6-29 , ΦΕΚ 206Α/20-6-69

Δ/γμα όρων δόμησης : 15-6-29 , ΦΕΚ 206^Α/20-6-69

18-7-89 , ΦΕΚ 466 Δ/24-7-89 (& επαναδημοσίευση : ΦΕΚ 815 Δ'/20-7-93).

Αρτιότητα κατά κανόνα : Εμβαδόν = 400 τ.μ. – Πρόσωπο : 15 μ.

Αρτιότητα κατά παρέκκλιση : Εμβαδόν = 250 τ.μ. – Πρόσωπο : 12 μ. (προ 9-6-1973)

Συντελεστής δόμησης : 1,8

Κάλυψη : ΝΟΚ

Ύψος κτίσματος : 15μ. + 2μ. πιλοτή

Χρήσεις γης : ΦΕΚ 466Δ/89

4.

Δ/γμα ρυμοτομίας : 12-4-30 , ΦΕΚ 119 Α/19-4-30

Δ/γμα όρων δόμησης : 18-7-89 , ΦΕΚ 466 Δ/24-7-89 (& επαναδημοσίευση : ΦΕΚ 815 Δ'/20-7-93).

Αρτιότητα κατά κανόνα : Εμβαδόν = 500 τ.μ. – Πρόσωπο : 15 μ.

Αρτιότητα κατά παρέκκλιση : Εμβαδόν = 500 τ.μ. – Πρόσωπο : 12 μ. (προ 9-6-1973)

Συντελεστής δόμησης :

- Σ.Δ. = 1
- Οικόπεδο με πρόσωπο επί της οδού Πειραιώς Σ.Δ. =1,2

Κάλυψη :

- 50%
- Οικόπεδα με πρόσωπο επί της οδού Πειραιώς ως ΝΟΚ

Ύψος κτίσματος : 15μ. + 2μ. πιλοτή

Χρήσεις γης : ΦΕΚ 1063Δ/2004

5.

Δ/γμα ρυμοτομίας : 12-1-34, ΦΕΚ 14 Α/15-4-34

Δ/γμα όρων δόμησης : 18-7-89 , ΦΕΚ 466 Δ/24-7-89 (& επαναδημοσίευση : ΦΕΚ 815 Δ'/20-7-93).

Αρτιότητα κατά κανόνα : Εμβαδόν = 500 τ.μ. – Πρόσωπο : 15 μ.

Αρτιότητα κατά παρέκκλιση : Εμβαδόν = 500 τ.μ. – Πρόσωπο : 12 μ. (προ 9-6-1973)

Συντελεστής δόμησης :

- Σ.Δ. = 1
- Οικόπεδο με πρόσωπο επί της οδού Πειραιώς Σ.Δ. =1,2

Κάλυψη :

- 50%
- Οικόπεδα με πρόσωπο επί της οδού Πειραιώς ως ΝΟΚ

Ύψος κτίσματος : 15μ. + 2μ. πιλοτή

Χρήσεις γης : ΦΕΚ 1063Δ/2004

1.2. Εγκαταλελειμμένα κτίσματα

Στην ευρύτερη περιοχή που ερευνήθηκε, παρατηρήθηκε ότι έχει περίπου 20 εγκαταλελειμμένα κτίρια, από τα οποία τα περισσότερα βρίσκονται στο Νοτιοδυτικό τμήμα της περιοχής. Σε γενικές γραμμές, το μεγαλύτερο ποσοστό των κτιρίων είναι είτε πιο καινούργια είτε σε καλή κατάσταση.

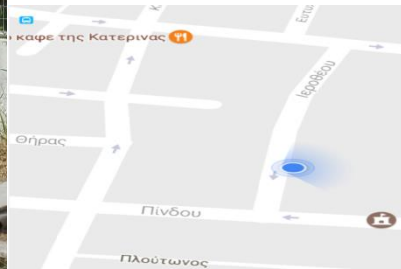
Εικ.3: Το εγκαταλελειμμένο κτίριο που απεικονίζεται στην εικόνα βρίσκεται επί της οδού Σύρου 26. Τέτοια κτίρια υπάρχουν κι άλλα διά σκορπιά στην περιοχή του Μοσχάτου, μερικά από τα οποία φαίνονται και στις παρακάτω φωτογραφίες. Οι κίνδυνοι που παρουσιάζει το κτίριο αυτό είναι **ότι με την παρουσία του στην περιοχή μειώνει την αξία του οικοπέδου αυτού και των γειτονικών οικοπέδων, μειώνει την εικόνα της περιοχής με αποτέλεσμα να κατοικούν εκεί τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα και, επιπρόσθετα, είναι εστία μόλυνσεων τόσο στο περιβάλλον όσο και στα κτίρια δίπλα.** Τέλος, αυτό το κτίριο δεν έχει μεγάλο κίνδυνο κατάρρευσης.

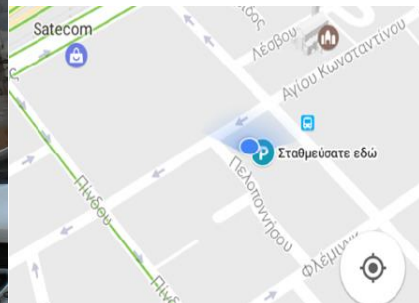
Εικ.4: Το εγκαταλελειμμένο κτίριο αυτής της εικόνας βρίσκεται επί της οδού Καραολή και Δημητρίου 37. Φαίνεται ότι βρίσκεται σε χάλια κατάσταση. Ένας από τους κινδύνους αυτού του κτιρίου είναι η κατάρρευση που έχει μεγαλύτερη πιθανότητα από την **Εικόνα 3**. Οι υπόλοιποι κίνδυνοι που έχει είναι ίδιοι με της **Εικόνας 3**.

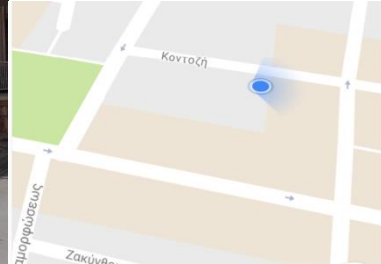
Εικ.5: Το εγκαταλελειμμένο κτίριο αυτής της εικόνας βρίσκεται επί της οδού Φλέμιγκ 2. Οι κίνδυνοι αυτού του κτιρίου είναι οι ίδιοι με της **Εικόνας 4**.

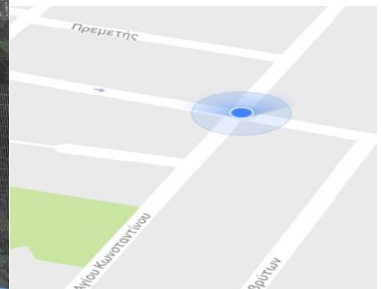
Εικ.6: Το εγκαταλελειμμένο κτίριο της εικόνας βρίσκεται επί της οδού Ιεροθέου 1. Οι κίνδυνοι και τα προβλήματα του κτιρίου αυτού είναι ίδια με της Εικόνας 4 και Εικόνας 5.

Εικ.7: Το εγκαταλελειμμένο κτίριο της φωτογραφίας βρίσκεται επί της οδού Αγίου Κωνσταντίνου 17. Τα προβλήματα και οι κίνδυνοι που παρουσιάζει είναι ίδιοι με αυτά των παραπάνω φωτογραφιών.

Εικ.8: Το εγκαταλελειμμένο κτίριο της φωτογραφίας βρίσκεται επί της οδού Κοντοζή 7. Οι κίνδυνοι αυτού του κτιρίου είναι μόνο ένας και αυτός **είναι ο μεγάλος βαθμός επικινδυνότητας κατάρρευσης**, αφού φαίνεται ξεκάθαρα ότι κάποιο τμήμα του κτιρίου έχει υποστεί ήδη κατάρρευση.

Εικ.9: Το εγκαταλελειμμένο κτίριο της εικόνας βρίσκεται επί της οδού Πλάτωνος 14. Οι κίνδυνοι και τα προβλήματα αυτού του κτιρίου είναι ίδια με αυτά της **Εικόνας 4, Εικόνας 5, Εικόνας 6 και Εικόνας 7**.

1.2.1. Λόγοι για την εγκατάλειψη ενός κτιρίου

Υπάρχουν πάρα πολλοί λόγοι που κάποιος θα μπορούσε να εγκαταλείψει ένα κτίριο και να μην το συντηρεί, παρακάτω αναφέρονται μερική από τους λόγους που κάποιος θα το έκανε αυτό και είναι οι εξής:

- i. Θα μπορούσαν να τα εγκατέλειψαν λόγω οικονομικής αδυναμίας τους, δηλαδή δεν μπορούσαν να συντηρήσουν τα κτίρια λόγω έλλειψης χρημάτων.**
- ii. Λόγω κληρονομικών ζητημάτων, δηλαδή να μην έχουν αποδεκτή την κληρονομιά ή να το κληρονομήν δύο ή παραπάνω άτομα και να μην έρχονται σε συμφωνία. Έτσι, καθιστούν το κτίριο εγκαταλελειμμένο και μη εκμεταλλεύσιμο.**
- iii. Λόγω του γεγονότος ότι μπορεί να διαμένουν στο εξωτερικό μόνιμα και χωρίς κάποια πιθανότητα να επιστρέψουν για κάποιο μεγάλο χρονικό διάστημα ή να μην επιστρέψουν πιθανόν ποτέ. Οπότε δεν τους ενδιαφέρει η μοίρα του κτιρίου τους και εγκαταλείπεται.**
- iv. Μπορεί να τα εγκατέλειψαν λόγω δισεπίλυτων προβλημάτων διαχείρισης που προέκυψαν.**

1.2.2. Κίνδυνοι

Στις παραπάνω φωτογραφίες βλέπετε μερικά από τα εγκαταλελειμμένα κτίρια του Μοσχάτου και τους κινδύνους που παρέχουν, τόσο στους κατοίκους όσο και στα κτίρια που βρίσκονται σε καλή κατάσταση στην περιοχή και στην χρηματική αξία κάθε οικοπέδου.

Οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν τα κτίρια αυτά είναι οι εξής:

1. Συσσωρευμένα μπάζα και σκουπίδια που μπορούν να προκαλέσουν ανεπιθύμητους επισκέπτες, όπως π.χ. κατσαρίδες, τρωκτικά κ.ά.
2. Από το πρώτο μπορεί να δημιουργηθεί και μόλυνση τόσο στην περιοχή όσο και στα γειτονικά κτίρια.
3. Υπάρχει κίνδυνος κατάρρευσης των κτιρίων με αποτέλεσμα να προκαλέσει κάποιο ατύχημα που μπορεί να τραυματίσει έναν περαστικό σοβαρά ή θανάσιμα.
4. Εξαιτίας των εγκαταλελειμμένων κτιρίων μπορεί να προκληθεί μεγάλη ζημία σε γειτονικό κτίριο λόγω της κατάρρευσής των πρώτων.
5. Τα εγκαταλελειμμένα κτίρια μειώνουν σημαντικά την αξία οικοπέδου στα διπλανά τους κτίσματα λόγω αυτών που αναφέρθηκαν παραπάνω.
6. Υπάρχει κίνδυνος για τραυματισμό κάποιου ατόμου από τα σίδερα που εξέχουν από τα εγκαταλελειμμένα κτίρια που έχουν υποστεί κάποια ζημιά.
7. Κίνδυνος συσσώρευσης στην περιοχή από τα χαμηλά κοινωνικά στρώματα λόγω των εγκαταλελειμμένων κτιρίων που ρίχνουν την αξία γης της περιοχής.
8. Μπορεί να προκύψει μεγάλος αριθμός μεταναστών και αστέγων στην περιοχή λόγω των εγκαταλελειμμένων κτιρίων στα οποία μπορούν να διαμένουν για όσο χρονικό διάστημα θελήσουν χωρίς να καταβάλουν κάποια αμοιβή.
9. Κίνδυνος τραυματισμού κάποιου μετανάστη ή αστέγου που θα έχει μπει στο εγκαταλελειμμένο κτίριο για να διανυκτερεύσει ή να αποφύγει κάποιες καιρικές συνθήκες, π.χ. βροχή.
10. Κίνδυνος πιθανότητας ηλεκτροπληξίας από τα καλώδια του εγκαταλελειμμένου κτιρίου που εξέχουν έξω από αυτό σε περίπτωση που έρθει κάποιος σε επαφή μαζί του και έχει ακόμα ρεύμα το κτίριο.

1.2.3. Προτάσεις για την αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων κτιρίων

Ο Δήμος Μοσχάτου για να αξιοποιήσει στο έπακρο τα εγκαταλελειμμένα κτίρια θα πρέπει να γίνει μια συνεργασία μεταξύ του δήμου και των ιδιοκτητών των κτιρίων. Οι προτάσεις για να επιτευχθεί αυτό είναι οι εξής:

- 1. Ο δήμος να υποχρεώσει τους ιδιώτες να καθαρίσουν τα οικόπεδα τους από τα μπάζα και τα σκουπίδια ώστε να καταπολεμηθεί η ρύπανση του περιβάλλοντος που προκαλείται από αυτά. Αν οι ιδιώτες δεν μπορούν να το πετύχουν αυτό από μόνοι τους λόγω κόστους, τότε να συνεργαστούν με το δήμο και αυτός να τους παρέχει κάποια βοήθεια (οχήματα, ανθρώπινο δυναμικό, κάποια οικονομική βοήθεια κ.ά.), ώστε να επιτευχθεί ο στόχος.**
- 2. Τα εγκαταλελειμμένα κτίρια που είναι δυνατόν να επισκευαστούν με λιγότερο κόστος από ότι να κατεδαφιστούν, προτείνεται να επισκευαστούν. Ο ιδιοκτήτης δηλαδή θα πρέπει να τα επισκευάσει ώστε να μην υπάρχουν κίνδυνοι, όπως αναφέρεται πιο πάνω, και να αυξηθεί η αξία του ίδιου του οικοπέδου και των γειτονικών του. Σε περίπτωση που ο ιδιοκτήτης δε μπορεί οικονομικά να τα επισκευάσει τότε να συνεργαστεί με τον δήμο, ο οποίος και θα τον χρηματοδοτήσει. Μετά την επισκευή μπορεί ο δήμος να το ενοικιάσει είτε να το αγοράσει σε καλύτερη τιμή, αφού βοήθησε στην επισκευή, και να το χρησιμοποιήσει για δικιά του χρήση.**
- 3. Για τα εγκαταλελειμμένα κτίρια που έχουν υποστεί μεγάλη ζημιά και μη επισκευάσιμη προτείνεται η κατεδάφισή τους από τους ιδιώτες και η εκμετάλλευσή τους με άλλους τρόπους. Αν δε μπορούν να τα κατεδαφίσουν οι ιδιώτες, τότε σε συνεργασία με τον δήμο θα τα κατεδαφίσουν και θα τα αξιοποιήσουν όπως θελήσουν. Μπορούν να τοποθετήσουν κοντέινερ ώστε να μένουν οι άστεγοι που καταπατούν τους δημόσιους χώρους. Αυτό, όμως, και πάλι μειώνει την αξία γης του οικοπέδου.**
- 4. Μπορούν τα οικόπεδα που κατεδαφίστηκαν, όπως αναφέραμε στην παραπάνω παράγραφο, να αξιοποιηθούν δημιουργώντας σε αυτά χώρο στάθμευσης, ώστε να καταπολεμηθεί η παράνομη στάθμευση την οποία θα αναλύσουμε σε παρακάτω κεφάλαιο.**

1.3. Αυθαίρετη δόμηση

1.3.1. Νομοθεσία

1.3.1.1. Τι είναι αυθαίρετη δόμηση;⁶

Σύμφωνα με το με το άρθρο 4 (Ν.4067/12 ΦΕΚ/79/Α'/12) του Ν.Ο.Κ. αυθαίρετη είναι κάθε κατασκευή η οποία εκτελείται ή έχει εκτελεστεί:

1. Χωρίς οικοδομική άδεια ή άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή έγγραφη ενημέρωση, όπως ορίζονται στο παρόν άρθρο.
2. Με υπέρβαση της οικοδομικής άδειας ή της άδειας δόμησης.
3. Με άδεια που ανακλήθηκε ή ακυρώθηκε.
4. Κατά παράβαση γενικών ή ειδικών διατάξεων και των μέγιστων ανοχών όπως αυτές καθορίζονται.
5. Αυθαίρετη είναι επίσης κάθε αλλαγή χρήσης του κτιρίου ή τμήματος αυτού.

1.3.1.2. Πότε παύει να είναι αυθαίρετη η κατασκευή⁷

Σε περίπτωση αυθαίρετης κατασκευής, που τηρεί τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις ή αυτές που ίσχυσαν κατά το χρόνο κατασκευής της, αυτή είναι δυνατόν να νομιμοποιηθεί ύστερα από έκδοση ή αναθεώρηση «ή ενημέρωση» της άδειας δόμησης.

Μετά την έκδοση ή αναθεώρηση της παραπάνω άδειας δόμησης, η κατασκευή παύει να είναι αυθαίρετη και κατεδαφιστέα.

Πρόστιμο αυθαίρετης κατασκευής δεν επιβάλλεται σε περίπτωση αναθεώρησης άδειας δόμησης, που βρίσκεται σε ισχύ, εφόσον τηρείται το περίγραμμα της οικοδομής, ο συντελεστής δόμησης και ο συντελεστής όγκου.

⁶ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 133 – 134

⁷ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 134 - 135

1.3.1.3. Νόμος 4178/2013⁸

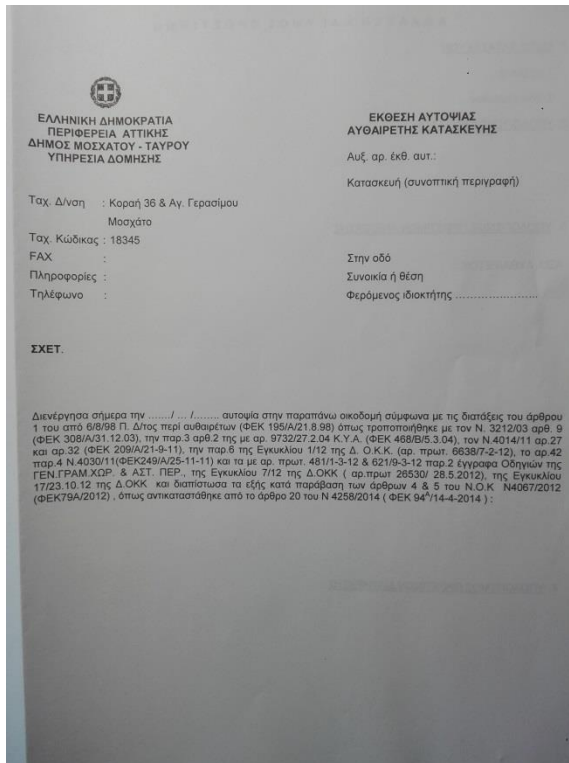
Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 25 του Ν. 4178/2013, σε δηλωθείσες αυθαίρετες κατασκευές επιτρέπεται η εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών χωρίς έκδοση άδειας δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας αλλά μόνο με τη διαδικασία έγγραφης ενημέρωσης της ΥΔΟΜ. Η σχετική διάταξη έχει ως εξής:

Στις περιπτώσεις αυθαιρέτων κατασκευών, οι οποίες έχουν περαιώσει τη διαδικασία με βάση τις διατάξεις των νόμων 3775/2009 (Α' 122), 3843/2010 (Α' 62), καθώς και όσες έχουν ενταχθεί στις ρυθμίσεις του ν. 4014/2011 (Α' 209) και του ν. 4178/2013 και έχει περαιώσει η σχετική διαδικασία ή έχει εξοφληθεί ποσοστό 30% του συνολικού ποσού προστίμου, κατά τις διατάξεις του ν. 4178/2013, επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση από κάθε ισχύουσα διάταξη :

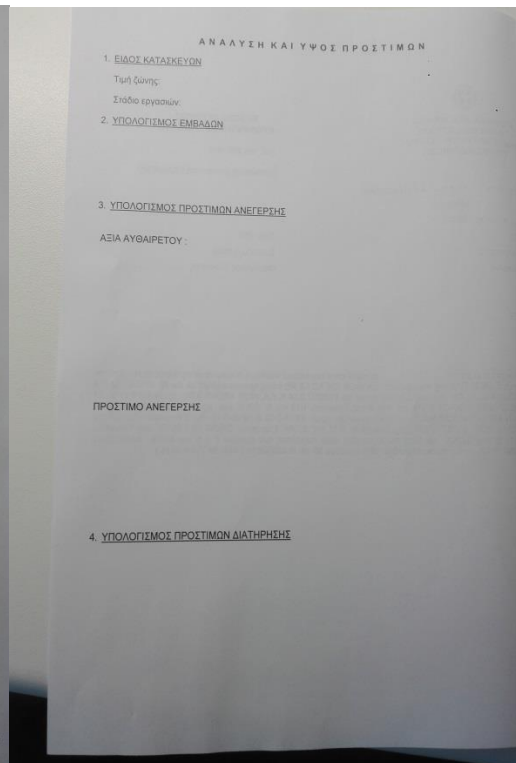
α) η εκτέλεση εργασιών αποπεράτωσης, β) η εκτέλεση εργασιών επισκευής, οι οποίες αποβλέπουν στην υγιεινή, την αισθητική βελτίωση-αποκατάσταση, τη συνήθη συντήρησή τους και προσαρμογής κατά το εδάφιο δ, της παραγράφου 2 του άρθρου 13, γ) κατεδάφισης, δ) κατασκευής στέγης ή φύτευσης δώματος, ε) ενίσχυσης, στ) εργασίες που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 4 του ν. 4067/2012, ως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 48 του ν. 4178/2013. Η εκτέλεση των παραπάνω εργασιών γίνεται ύστερα από έγκριση που δίνεται από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης, εφόσον οι εργασίες για τις οποίες ζητείται η εκτέλεση δεν επηρεάζουν το κτίσμα σε όγκο, εκτός των περιπτώσεων: α) κατασκευής ανελκυστήρα ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ) της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4067/2012 (Α' 79), β) κατασκευής υποχρεωτικής στέγης, σύμφωνα με τους ειδικούς όρους και περιορισμούς δόμησης που ισχύουν στην περιοχή του ακινήτου και γ) κατασκευές στέγης, σύμφωνα με ισχύουσα άδεια οικοδομής και μόνο εφόσον δεν υφίσταται υπέρβαση καθ' ύψος ή υφίσταται υπέρβαση καθ' ύψος που δεν υπερβαίνει σε ποσοστό το 10% του προβλεπόμενου στην άδεια. Η έγκριση εργασιών γνωστοποιείται στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων-Ενιαίο ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (Ι.Κ.Α. – Ε.Τ.Α.Μ.). Για τις ως άνω εγκρίσεις και διοικητικές πράξεις εφαρμόζεται αντίστοιχα, η διάταξη του άρθρου 2 Α του ν. 4030/2011 (Α 249) υπό τις Προϋποθέσεις και τους όρους που τίθενται. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να τροποποιούνται τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται στις αρμόδιες Υπηρεσίες Δόμησης για τη χορήγηση της έγκρισης των εργασιών, τα οποία προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο.

⁸ ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 124

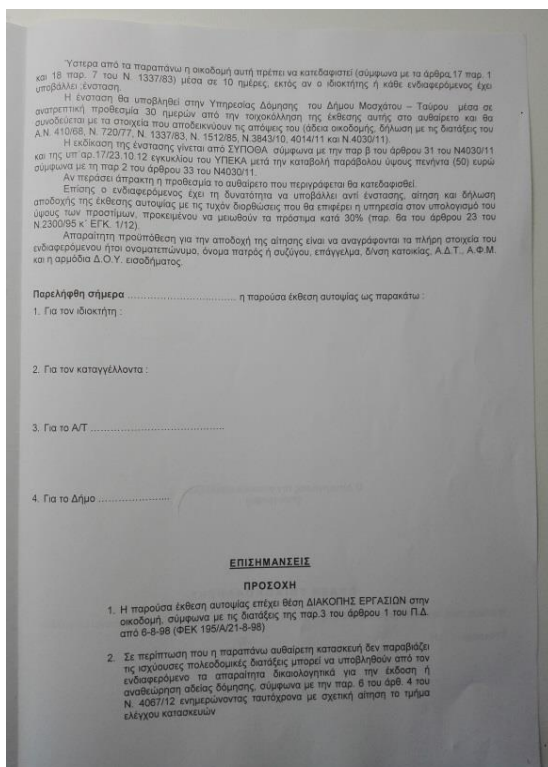
1.3.1.4 Έκθεση αυτοψίας αυθαίρετης κατασκευής⁹

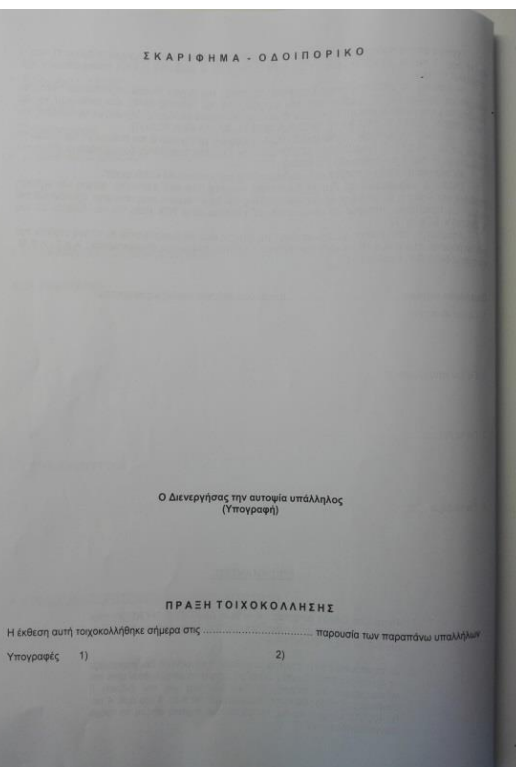
Εικ.10: Σελίδα 1

Εικ.11: Σελίδα 2

Εικ.12: Σελίδα 3

Εικ.13: Σελίδα 4

1.3.1.5. Έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας¹⁰

ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ - ΤΑΥΡΟΥ
Δ/ΝΣΗ Τ.Υ. & ΔΟΜΗΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΟΜΗΣΗΣ
Κορνη 36 & Αγ. Γεωργίου, Μοσχάτο 18345

Αρ. Πρωτ.:
Μητροπολίτη

Τίτλος Έργου: (*)	
Όση έργο:	Δήμος: _____ Οδός: _____ Τ.Κ.: _____ ΚΑΕΚ: _____
Κόριος έργο: (**)	Ολοκληρωμένο: Α.Φ.Μ. _____ Δ.Ο.Υ. _____ Α.Δ.Τ. _____ Είδος / ποσοτή διακύματος: _____ Ολοκληρωμένο: Α.Φ.Μ. _____ Δ.Ο.Υ. _____ Α.Δ.Τ. _____ Είδος / ποσοτή διακύματος: _____
Αντικείμενο:	Ολοκληρωμένο: Α.Φ.Μ. _____ Δ.Ο.Υ. _____ Α.Δ.Τ. _____
Λοιπά στοιχεία Αιτούντος:	
Διεύθυνση:	Αριθμός: _____
Πρωτόκολλο:	Τ.Κ.: _____
Γράβη:	Α.Τ.: _____
Ταχυδρομικό:	Mail: _____
Μηχανικός	Ολοκληρωμένο: Εξέλιξη: _____ Αριθμός Μητρώου: _____

Έγκριση επί της:

- της διαφοράς του Α' κεφαλαίου του Ν 4030/11 ΦΕΚ 246 Α' ή της τρέψης έκδοσης αδείων άσκησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπών διατάξεων
- της διαφοράς του άρθρου 4 του Ν 4057/12 ΦΕΚ 79Α ή της Ολοδομίας Καναλιών όπως ισχύει.
- της σύμβασης αίτησης έγκρισης νέων έργων διακίνησης για τα έργα.
- του ελέγχου των συστημάτων στην αίτηση στοιχείων, δικαιολογημάτων και διαγραμμάτων.

ΧΩΡΗΓΕΙΤΑΙ Η ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΑΝΑΒΕΒΑΙΝΕΤΑΙ Η ΕΓΚΡΙΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΜΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑ (12) ΜΗΝΕΣ	ΜΕ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣ ΕΞΙ (6) ΜΗΝΕΣ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ
Ο ΕΛΕΓΚΤΗΣ	Ο ΕΛΕΓΚΤΗΣ

Εικ.14: Σελίδα 1

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΚΤΙΣΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜ. ΠΡΑΞΗΣ	ΕΜΒΛΩΔΙΩΝ
Εγκριση Δήμου/Π.Ε.Α.Α. Δόμησης		
Αριθμός ΟΑΕ/ΕΤ		
N 3843/10		
N 4041/11		
N 4178/13		

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ

Τεχνικά Έκθετα
Βιβλίοση / αντίγραφο κτηματολογίου
Τοπογραφικό
Λοιπά σχέδια που προβλέπονται για τις εργασίες

ΕΓΚΡΙΣΗ (όπου απαιτούνται κατά περίπτωση)

Διαρ. Υπηρεσία
Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής
Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής
Εφορεία Προστασίας και Κατασκευών Αρχαιοτήτων
Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων
Εφορεία Νεοτέρων Μνημείων
Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο
Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων (***)

Με στοιχεία μου ευθύνη θελώμαι ότι τα στοιχεία που στοιχεία είναι αληθή και ότι τα αντίγραφα μου είναι (***)

A. ΕΝΤΟΣ Σχεδίου δεν είναι στατικό επιπλέον και επιτρέπεται η εκτέλεση εργασιών με έκδοση εργασιών μικρής κλίμακας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

B. ΕΚΤΟΣ Σχεδίου και δεν βρίσκεται σε βάσει σε αναδομητική έκταση, σε ρέμα, στον αγιάλι ή την παροία, σε καθορισμένο αρχαιολογικό χώρο ή σε περιοχή αποκλειστού προστασίας ή εγκατεμένου κοινοχρήστου χώρου, της πόλης ή του οικισμού.

ΟΗ Δήλωση/έκδοση (*)**

(*) Αναγράφεται ο τίτλος των εργασιών σύμφωνα με τα παραπάνω και στο άλλο πεδίο συμπληρώνεται ο αντίστοιχος αριθμός.
(**) Σε περίπτωση περισσότερων κυρίων του έργου μπορούν να προστεθούν και επιπλέον κελιά ή γραμμές.
(***) Συμπληρώνονται οι απόδοτοι φορές και οι αριθμοί των εργασιών τους που απαιτούνται για κάθε έργο.
(****) Επιτρέπεται το αντίστοιχο.
(*****) Σε περίπτωση που οι εργασίες εκτελούνται σε κοινόχρηστο χώρο του οικισμού ή γίνεται συντηρημένα υποβάλεται και υπεύθυνη δήλωση συντάκτης των υποδείξεων αναδομητικής.

Εικ.15: Σελίδα 2

Οι εργασίες Μικρής Κλίμακας, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν 4076/2012 (ΦΕΚ 79Α) ΝΟΚ όπως ισχύει, καθορίζονται ως εξής:

- Δοκιμαστικές τομές του εδάφους και εκσκαφή μετά από έγγραφο της αρμόδιας αρχαιολογικής πλειθύμιας όπως εκάστοτε ορίζονται.
- Τοποθέτηση προκατασκευασμένων κατοικιών για αυτοεξόχηση μεσοκτινικών και ειδικών ομάδων πληθύμιας όπως εκάστοτε ορίζονται.
- Αντικείμενα εγκαταστάσεις και κτίσματα με τις οποίες απαιτείται διατάξεις για τη στήριξη τους κατασκευής υποστυλωμάτων και εφόσον έχουν την απαιτούμενη έγκριση της αρμόδιας Διεύθυνσης Έλεγχος.
- Γεωφράσεις νερού σε ιδιότητα οικοπέδα εντός σχεδίου ή εντός οικισμού ή σε γήπεδο εκτός σχεδίου, μετά από έγγραφο του δήμου της περιοχής και της αρμόδιας Διεύθυνσης της περιφέρειας.
- Οι εργασίες που απαιτούνται για γεωτεχνικές έρευνες, σύμφωνα με τον ΕΑΚ 2003, χωρίς εργασίες αντιστήριξης.
- Εγκατάσταση προσωρινών κατασκευών που συνοδεύεται με ποσοτηχική στατική επάρκεια.
- Η κατασκευή ανεκλιμωτήρα σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 27 που απαιτείται για τη μετακίνηση των σπυριών με αντιστήριξη ή επιδοκίμων σπυριών σε υφιστάμενο κτίριο ή σε κτίριο που διαθέτουν ανεκλιμωτήρα με κεντρικές διατάξεις, θεώρημα εκτός προδιαγραφών ΕΛΟΤ - ΕΚ 81/72, ή σε κτίριο όπου πρέπει να γίνει επίθεση των σπυριών του ανεκλιμωτήρα προκειμένου να εξυπηρετηθούν σπυριών με αντιστήριξη ή επιδοκίμων σπυριών.
- Κοπή δέντρων μέσα σε εγκατεστημένα δημοτικά σχέδια ή τις Ζ.Ο.Ε. που δεν προστατεύονται από τις διατάξεις για την προστασία των δέντρων και των δασικών γενικά εκτάσεων ή από διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας ή της νομοθεσίας για τις προστατευόμενες περιοχές ή άλλης ανωνομής νομοθεσίας.
- Υπόγειοι σταθμοί διανομής ή μέτρησης και ρύθμισης φυσικού αερίου.
- Τοποθέτηση κεραιών. Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται κάλυψη Σχεδίου και Φακέλου παραβάσεως και υφιστάμενου έργου με ορισμό του υπεύθυνου συντονιστή σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 305/1986 (Α' 305) και δήλωση ανάληψης της ευθύνης από μηχανικό για την επίβλεψη του έργου.
- Τοποθέτηση εργατοελαστικών οδοκίων.
- Εκσκαφές καναλιών οδοκίων καλωδίων εντός των γηπέδων ή οικοπέδων παρτηριών υγρών κατοικιών για την εγκατάσταση των συστημάτων αερίων - αερίων.
- Εργασίες τοποθέτησης υπογείων, προκατασκευασμένων δεξαμενών αερίου και άλλων σε παρτηρία κατοικιών.
- Εξωτερικούς χρωματισμούς ή ανακατασκευή κενυδοκίμων ή επικουική επικρασιών ή επικουική φυσικών καλωδίων εργατοελαστικού χώρου, ιστορικά τέτοια, παραδοσιακά οικιστικά, παραδοσιακά τμήματα πόλεων, ή και σε κτίρια χαρακτηρημένα ως μνημεία, διατηρητέα κτίρια και στις άνω προστασίας τους ούτων.
- Επέκδοση ούτων και αντικατάσταση υλοπετασμάτων.

Εικ.16: Σελίδα 3

- Κατασκευή πέγματος σε ισόγειο ακάλυπτος χώρος, ή στον περιβάλλοντα ακάλυπτο χώρο, ή στην προαία ή στο δώμα ή στους ανοικτούς εξώστες ή σε βεράντες κεραιών και οροφών.
- Τοποθέτηση ασφαλτικού δεξαμενής νερού ή πλυνσης, μέγιστης επιφάνειας 50 τ.μ., που εξυπηρετούνται με εξωτερικά συστήματα μηχανοστασίου τύπου cesspool και δεν απαιτείται για την εγκατάσταση τους τοίχο από οπλισμένο σκυρόδεμα και με την προϋπόθεση ότι το ύψος όλων των κατασκευών σε κανένα σημείο δεν υπερβαίνει περισσότερο το ένα (1,00) μέτρο από την οριζική στάθμη εδάφους και εφόσον δεν απαιτούνται εκσκαφές ή επεκτασεις του φυσικού εδάφους μεγαλύτερες από ένα (1,00) μέτρο για την τοποθέτηση της και η πράξη ή απαιτούμενη φύτευση του υποχρεωτικού ακάλυπτου χώρου. Για την εγκατάσταση απαιτείται δήλωση αρμόδιου μηχανικού που αναλαμβάνει την ευθύνη της στατικής και ηλεκτρομηχανολογικής ασφαλείας της κατασκευής και των εγκαταστάσεων.
- Τοποθέτηση κεραιών.
- Εσωτερικές διαρρυθμίσεις, εφόσον δεν θινονται τα στοιχεία που φέρουν τον οργανισμό του κτιρίου.
- Η κατασκευή φωτιμένων δωμάτων και φωτιμένων επιφανειών.
- Τοποθέτηση εξωτερικής θερμομόνωσης ή παθητικών ηλιακών συστημάτων στις εξωτερικές όψεις υφιστάμενων κτιρίων, εφόσον δεν αλλοιώνονται οι όψεις.
- Συντήρηση, επισκευή στεγών με χρήση κεραιών.
- Απλή παροή από λαδορύτη μέχρι ύψους (1,00) μέτρου ή παροή από ελαφρύ υλικό, γηπέδων σε εκτός σχεδίου περιοχές και η περιγραφή με πρόχειρη κατασκευή (όπως συμπαρόληγμα) σε οικόπεδο μη ρυποποιούμενα σε εκτός σχεδίου περιοχές. Επίσης, επιτρέπεται οριοθέτηση με πασσάλους των κεραιών οικόπεδου ή γηπέδου.
- Η κατασκευή ιδιωτικής αποθήκης στα καλλιεργούμενα περριμαία, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 4 του Π.Δ. 24/31.5.85 ΦΕΚ 270Δ, με επιφάνεια μέχρι δέκα πέντε (15) τετραγωνικά μέτρα κι συνολικό ύψος με τη στήλη έως και τρία (3,00) μέτρα εφόσον δεν γίνεται χρήση οπλισμένου σκυροδέματος στην οροφή του, και κατασκευάζεται ανεξάρτητα από τρένο απόδοσης κύρια οικοδομή, μια φορά για κάθε γηπέδο και μετά από έγκριση της αρμόδιας Δ/νσης Έλεγχος.
- Κατασκευή εστών, φούρνων και τζακών όταν αυτά δεν επιβαρύνουν τη στατική επάρκεια του φέρουστος οργανισμού ανεξάρτητων ιδιοκτησιών.
- Αντικατάσταση στήλης, στις ίδιες διαστάσεις, χωρίς μεταβολή στον όγκο και χωρίς αύξηση στο τελικό ύψος του κτιρίου και της στήλης.
- Τοποθέτηση ηλιακών και φωτοβολταϊκών συστημάτων.
- Απομυρωτική συνένωση χώρων της παρ. 10 του άρθρου 10 του Κτηριοδομικού Κανονισμού (Αποφ. 304/89, ΦΕΚ 59 Δ & Αποφ. 13448/72, ΦΕΚ 116/Α/1).
- Επέκταση εγκαταστάσεων παρτηριών (Αποφ. 9584/11, ΦΕΚ 492/Β).
- Για την έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας των προβλεπόμενων στο άρθρο 14 του Ν.3907/2011 (ΦΕΚ 7 Α') όπως συμπληρωθεί με το άρθρο 25 του Ν.3922/2011 (ΦΕΚ 35 Α') περιπτώσεων για άλλης χρήσης.

Εικ.17: Σελίδα 4

1.3.2. Που μπορείς να δεις αυθαίρετη δόμηση

Αυθαίρετη δόμηση μπορείς να δεις στα εξής:

- 1. Σε ολόκληρη κατασκευή που έχει κατασκευαστεί χωρίς τις απαιτούμενες άδειες. Συνήθως τέτοιες κατασκευές γίνονται εκτός σχεδίου πόλεως σε γήπεδα, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι και εντός σχεδίου δεν κατασκευάζονται, απλώς είναι λιγότερα τα αυθαίρετα.**
- 2. Σε κατασκευές που έχουν βγει οι άδειες τους, αλλά κατά την κατασκευή γίνονται μετατροπές του σχεδίου (περισσότερα τετραγωνικά, πιο μεγάλα κλιμακοστάσια, μεγαλύτεροι εξώστες από το επιτρεπόμενο, μεγαλύτερη κάλυψη, μεγαλύτερο ύψος, υπέρβαση της χρήσης γης του οικοπέδου κ.ά.).**
- 3. Στους εξώστες που τους κλείνουν ώστε να χρησιμοποιηθούν για κύριοι χώροι.**
- 4. Στους ημιυπαίθριους χώρους που κλείνονται και αυτοί ώστε να αξιοποιηθούν ως κύριοι χώροι.**
- 5. Στα υπόγεια που χρησιμοποιούνται και αυτά σαν κύριοι χώροι, είτε για κατοικία, είτε για χώρο καταστημάτων.**
- 6. Επί πεζοδρομίου ή άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους στους οποίους βρίσκονται αυθαίρετα σκαλοπάτια ή εξωτερικοί ανελκυστήρες.**
- 7. Σε καφετέριες και σε ταβέρνες που κλείνουν τους εξωτερικούς χώρους (πλατεία, πεζοδρόμια κ.ά.) με τις γυάλινες αυθαίρετες κατασκευές.**
- 8. Κοντά σε ρέματα και ποτάμια.**
- 9. Πάνω από αρχαία ή κοντά σε αυτά.**
- 10. Σε σοφίτες που χρησιμοποιούνται για κύρια χρήση.**
- 11. Σε πολυκατοικίες που έχουν κατασκευαστεί και η χρήση τους είναι μόνο για να διαμένουν ένοικοι, τα ισόγεια διαμερίσματα χρησιμοποιούνται ως καταστήματα.**
- 12. Σε δώματα που κατασκευάζουν σκέπαστρα και άλλες αυθαίρετες κατασκευές.**

Παρακάτω αναφέρονται οι περιοχές στις οποίες μπορούν να παρατηρηθούν αυθαίρετοι οικισμοί:

- **Αγροτικές περιοχές.**
- **Βιομηχανικές περιοχές.**
- **Παραθαλάσσιες περιοχές.**
- **Δασικές περιοχές.**
- **Τουριστικές περιοχές.**
- **Περιαστικές εκτός σχεδίου περιοχές.**

1.3.3. Αιτίες αυθαίρετης δόμησης^{11,12}

Οι αιτίες της αυθαίρετης δόμησης είναι πάρα πολλές και γι' αυτό παρακάτω αναφέρονται μερικές από τις ποιοι σημαντικές:

1. **Κερδοσκοπία:** Κάποιοι άνθρωποι θέλουν να κερδίσουν χρήματα και έτσι κάνουν αυθαίρετες κατασκευές είτε για να τις νοικιάσουν, είτε για να γλυτώσουν χρήματα από το κράτος.
2. **Αδιέξοδο μοντέλο ανάπτυξης:** Οι μεγάλες μετακινήσεις ανθρώπων των ασθενέστερων τάξεων από τις μικρές πόλεις προς τις μεγαλύτερες πόλεις στις οποίες υπήρχε η βιομηχανική ανάπτυξη, ψάχνοντας αυτοί οι άνθρωποι ένα καλύτερο αύριο. Όμως αυτές οι πόλεις δεν είχαν ούτε την τεχνική, ούτε την θεσμική δυνατότητα να υποδεχτούν τόσους ανθρώπους.
3. **Άγνοια, παρανόηση ή και πολυπλοκότητα της υπάρχουσας νομοθεσίας.**
4. **Η ανεπαρκής ενημέρωση των αρμόδιων υπαλλήλων.**
5. **Η περιθωριοποίηση κοινωνικών ομάδων, η φτώχεια που υπάρχει και η έλλειψη στεγαστικής πολιτικής και εναλλακτικών λύσεων για φθηνή κατοικία στις χαμηλότερες κοινωνικές τάξεις.**
6. **Η μεγάλη συσσώρευση προσφύγων και μεταναστών στις μεγάλες πόλεις για αναζήτηση κατοικίας και εργασίας.**
7. **Έλλειμμα Χωροταξικού Σχεδιασμού:** Μέχρι σήμερα ο Χωροταξικός σχεδιασμός και τα Ρυθμιστικά σχέδια ερχόντουσαν για να περιγράψουν τις ήδη διαμορφωμένες καταστάσεις. Ενώ οι επεκτάσεις των σχεδίων πόλης καθυστερούν αδικαιολόγητα, με συνέπεια την αύξηση των αυθαίρετων δομήσεων.
8. **Αδυναμία ελέγχου από την κεντρική διοίκηση:** Η κρατική διοίκηση απέτυχε να εφαρμόσει την υφισταμένη νομοθεσία για την αυθαίρετη δόμηση. Προσπάθησε όμως να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα με νόμους που εξαιρούν την κατεδάφιση και με νόμους εισπρακτικού χαρακτήρα και την νομιμοποίηση τους.
9. **Έλλειψη πολιτικής βούλησης για την προστασία του περιβάλλοντος:** Μέχρι σήμερα η πολιτική βούληση για την προστασία του περιβάλλοντος και την διατήρηση των φυσικών πόρων δεν υπήρχε. Αντιθέτως αφέθηκε να καταστραφεί το περιβάλλον αφού συχνά αντιμετωπιζόταν σαν εμπόδιο για την ανάπτυξη.
10. **Η ανάγκη που δημιουργήθηκε στον καθένα για δεύτερη κατοικία** ώστε να δείξει την καλή του οικονομική κατάσταση και να ανέβει κοινωνική τάξη.
11. **Η τάση του μιμητισμού του γείτονα ή της αυθαιρεσίας του:** Βλέποντας τον απέναντι να κατασκευάζει κάτι στο δικό του κτίριο που δεν έχει ο ίδιος στο δικό του τον κάνει να ζηλεύει. Οπότε ο γείτονας για να μην αφήσει τον απέναντι να έχει αυτός μόνο κάτι

ιδιαίτερο στο κτίριο του, κατασκευάζει και αυτός κάτι στο δικό του κτίριο, και ενώ ξέρει κι ο ίδιος ότι αυτό που κάνει δεν είναι νόμιμο, σκέφτεται ως εξής: «αφού το έκανε ο απέναντι θα το κάνω και εγώ, γιατί αυτός είναι καλύτερος και πιο έξυπνος από μένα» και έτσι παρανομούν και οι δύο.

12. Η παράνομη κατάτμηση και ανοικοδόμηση σε αγροτική γη που κάνουν οι αγρότες για να ικανοποιήσουν κάποιες ανάγκες τους.

13. Η υιοθέτηση εξωπραγματικών κανονισμών πολεοδομικού σχεδιασμού από άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Αν τα αυθαίρετα κατηγοριοποιηθούν με βάση τον χαρακτήρα των κανόνων δικαίου που παραβιάζουν με την παράνομη ανοικοδόμηση τους, τότε αυτοί θα είναι οι εξής:¹³

- i. Πολεοδομικοί κανονισμοί: Πολεοδομική αυθαιρεσία είναι η κατασκευή που κατασκευάζεται χωρίς άδεια δόμησης ή υπέρβαση αυτής που παραβιάζει τους όρους δόμησης.
- ii. Κτιριοδομικοί κανονισμοί: Κτιριολογική αυθαιρεσία είναι τμήματα του κτιρίου ή εγκαταστάσεις του που παραβιάζουν τον κτιριοδομικό κανονισμό.
- iii. Περιβαλλοντικές διατάξεις: Περιβαλλοντική αυθαιρεσία είναι κτίριο κατασκευασμένο σε δημόσια γη, ρέματα, αρχαιολογικούς χώρους, στην ζώνη αιγιαλού, δασικές περιοχές κλπ.

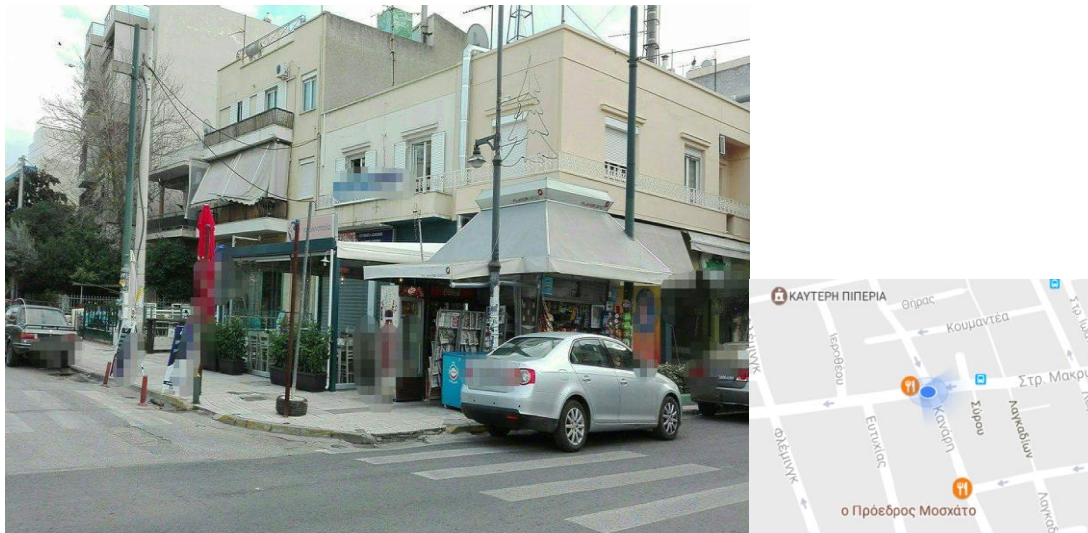
¹³Η κατηγοριοποίηση αυτή πραγματοποιήθηκε βάσει στοιχείων από μελέτη «Informal Settlements in Greece: The Mystery of Missing Information and the Difficulty of Their integration into a Legal Framework» (Χ. Πότσιου, Χ. Ιωαννίδης), και της κατηγοριοποίησης που προτείνονται στην διπλωματική εργασία «Αυθαίρετη δόμηση (παραθεριστική κατοικία): η περίπτωση της Ραφήνας» (Νάτσιου, 2002).

1.3.4. Συνέπειες αυθαίρετης δόμησης¹⁴

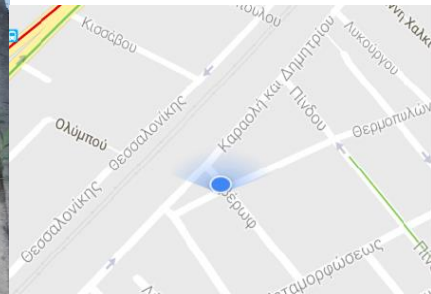
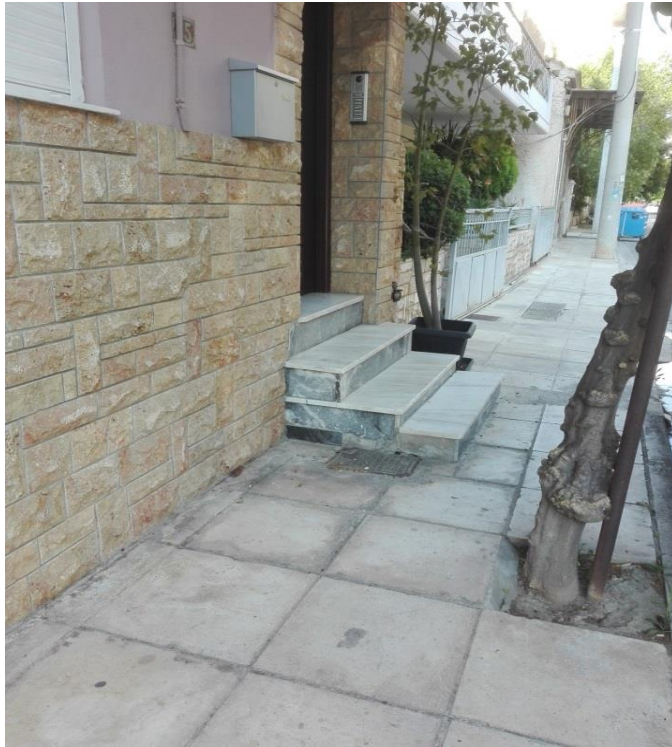
Η αυθαίρετη δόμηση έχει γιγαντωθεί μέχρι σήμερα και έχει επιφέρει δυσμενείς κοινωνικές, οικονομικές και πολεοδομικές συνέπειες. Οι σημαντικότερες από αυτές είναι οι εξής:

1. Δεν υπάρχει επαρκή στατική ευστάθεια στα αυθαίρετα κτίσματα έναντι σεισμικών δράσεων, ούτε επαρκή προστασία έναντι ενεργειακών απωλειών. Οπότε αποτελούν κίνδυνο για το περιβάλλον και για τους κατοίκους της περιοχής.
2. Οι μηχανικοί ασκούν το επάγγελμά τους μέσα σε καθεστώς ανομίας, αδιαφάνειας και αθέμιτου ανταγωνισμού.
3. Με την νομιμοποίηση της υπάρχουσας αυθαιρεσίας ενθαρρύνονται να κατασκευάσουν κι άλλη αυθαιρεσία στο μέλλον. Έτσι με αυτό τον τρόπο ο αυθαιρετούντας ισοπεδώνει τον νομοταγή πολίτη.
4. Ο πολεοδομικός σχεδιασμός των πόλεων δυσχεραίνεται και μετατρέπονται υπαίθριες ζώνες σε άναρχο ημιαστικό χώρο, με ανεπανόρθωτη καταστροφή του περιβάλλοντος.

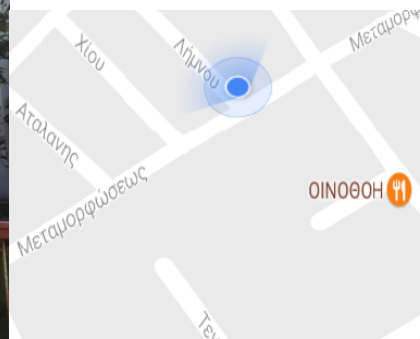
Στις παρακάτω φωτογραφίες φαίνονται μερικά από τα αυθαίρετα που παρατηρήθηκαν κατά την διάρκεια της έρευνας στην περιοχή.

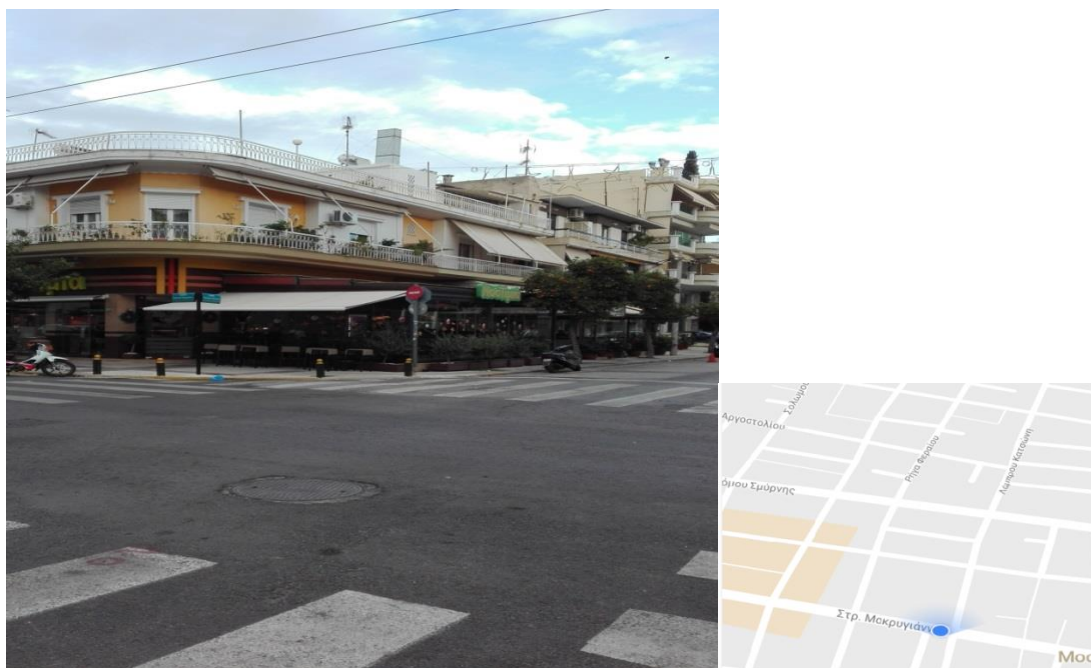
Εικ.18: Στην εικόνα αυτή φαίνεται το κατάστημα που έχει κλείσει αυθαίρετα τον εξωτερικό του χώρο με σκέπαστρο και τζάμια τριγύρω, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί το εξωτερικό του καταστήματος με μεγαλύτερη άνεση. Τους χειμερινούς μήνες που θα έχει κακοκαιρίες (βροχές και κρύο), θα είναι πιο ζεστά αφού έχει τοποθετήσει θερμαντικά σώματα. Αντίστοιχα, τους καλοκαιρινούς μήνες που θα έχει πολύ ζέστη, το σκέπαστρο προστατεύει τους πελάτες του από τον ήλιο. Αυτό είναι επί της οδού Κανάρη και οδού Μακρυγιάννη.

Εικ.19: Σε αυτή την εικόνα φαίνονται τα σκαλοπάτια του σπιτιού που καλύπτουν ένα μεγάλο μέρος του πεζοδρομίου αυθαίρετα, με συνέπεια την δυσκολία της διέλευσης των πεζών και ειδικά των ατόμων με ειδικές ανάγκες που έχουν αμαξίδιο. Αυτή είναι επί της οδού Αβέρωφ.

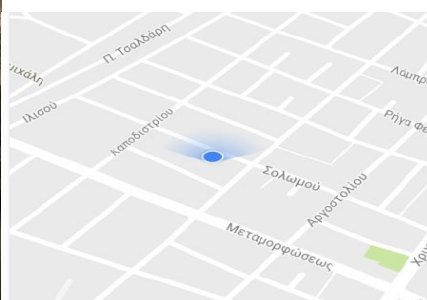
Εικ.20: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται ένας εξωτερικός ανελκυστήρας που έχει κατασκευαστεί αυθαίρετα. Η χρήση του είναι η μεταφορά ατόμων από το ισόγειο στον πρώτο και στον δεύτερο όροφο και αντίστροφα. Αυτή η αυθαίρετη κατασκευή είναι επί της οδού Λήμνου.

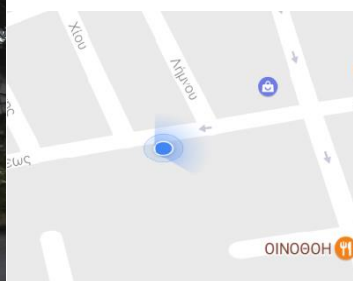
Εικ.21: Στην εικόνα αυτή φαίνεται το ίδιο πράγμα που παρατηρήθηκε και στην **Εικόνα 18** πιο πάνω. Βρίσκεται επί της οδού Μακρυγιάννη και οδού Λάμπρου Κατσώνη.

Εικ.22: Στην φωτογραφία βλέπετε μια αυθαίρετη κατασκευή στον εξώστη που τον έχει κλείσει όλον με τζάμι για να τον χρησιμοποιήσει για κύρια χρήση. Αυτή η κατασκευή είναι επί της οδού Μεταμορφώσεως.

Εικ.23: Στην εικόνα αυτή βλέπετε μια αυθαίρετη κατασκευή που είναι το σκέπαστρο το οποίο έχει κατασκευαστεί στο δώμα. Είναι επί της οδού Σολωμού.

Εικ.24: Στην εικόνα αυτή φαίνεται στο δώμα ότι έχει κατασκευαστή μια αυθαίρετη κατασκευή που έχει κύρια χρήση. Το αυθαίρετο αυτό είναι επί της οδού Μεταμορφώσεως.

1.3.5. Προτεινόμενες λύσεις για την αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης^{15,16}

Μέχρι σήμερα η νομοθεσία είχε σαν σκοπό την νομιμοποίηση, την είσπραξη προστίμων και την εξαίρεση από την κατεδάφιση των αυθαίρετων δομήσεων. Παρακάτω παρουσιάζονται κάποιες προτάσεις για την αντιμετώπιση της αυθαίρετης δόμησης:

- 1. Νέα Χωροταξικά και Ρυθμιστικά σχέδια καθώς και νέα Χωροταξικά προγράμματα.**
- 2. Να απλοποιηθούν οι διαδικασίες για την ένταξη οικισμών και εκτάσεων στο σχέδιο πόλης.**
- 3. Δορυφορική παρακολούθηση για τον εντοπισμό των αυθαίρετων κατασκευών επί την κατασκευή τους και την άμεση επέμβαση για την κατεδάφιση τους.**
- 4. Πολιτικές ουσιαστικές αποκεντρώσεις.**
- 5. Πράσινο κουτί στις οικοδομές που θα περιέχει όλα τα απαραίτητα έγγραφα και πληροφορίες για την ταυτότητα του έργου θα είναι απαραίτητο για κάθε πολεοδομική ή ιδιοκτησιακή μεταβολή του ακινήτου.**
- 6. Κωδικοποίηση πολεοδομικής νομοθεσίας και νομολογίας.**
- 7. Δημιουργία επιθεώρησης δημόσιων και ιδιωτικών έργων, καθώς και καθιέρωση του θεσμού των ορκωτών ελεγκτών Μηχανικών.**
- 8. Λειτουργικός εκσυγχρονισμός των Πολεοδομικών γραφείων, με πρόσληψη προσωπικού και χρήση σύγχρονων τεχνολογιών.**
- 9. Θεσμοθέτηση Μητρώου Κατασκευαστών Ιδιωτικών Έργων (Μ.Η.Κ.Ι.Ε.) με σαφή οριοθέτηση των ρόλων και τον επιμερισμό των ευθυνών όλων των εμπλεκόμενων στην αλυσίδα παραγωγής ενός ακινήτου.**
- 10. Ενεργός συμμετοχή των μηχανικών στην καταπολέμηση της αυθαίρετης δόμησης.**
- 11. Οι μεταβιβάσεις πάσης φύσεως ακινήτων και εγκαταστάσεων να γίνονται παρουσία Μηχανικού, χωρίς οικονομική επιβάρυνση του πολίτη.**
- 12. Δημιουργία βάσης δεδομένων ακινήτων για τη συνεργασία όλων των φορέων που ασχολούνται με τα ακίνητα (ΙΚΑ, Πολεοδομία, Δασαρχείο, Εφορία, Κτηματολογικό – Υποθηκοφυλακείο).**
- 13. Ταχεία ολοκλήρωση του Εθνικού Κτηματολογίου και μηχανογράφηση των εμπλεκόμενων υπηρεσιών.**
- 14. Πλήρης έλεγχος της κατασκευής κατά την φάση κατασκευής της όσο και κατά την φάση λειτουργίας της.**

15. Με την επόμενη συνταγματική αναθεώρηση να σταματήσουν να βγάζουν νόμους για την νομιμοποίηση και την τακτοποίηση των αυθαιρέτων.
16. Να ορίσει κάθε Δήμος της περιοχής του ένα άτομο με όλη την ευθύνη σε αυτόν για τον έλεγχο την αυθαίρετης δόμησης. Οπότε αν κατασκευαστεί κάτι αυθαίρετο να έχει αυτός την ευθύνη και να υποστεί τις συνέπειες (να χάσει την δουλεία του), γιατί μέχρι σήμερα κανένας δεν παίρνει την ευθύνη για την δημιουργία μιας αυθαίρετης κατασκευής γιατί ο ένας ρίχνει τις ευθύνες στον άλλον και έτσι κανείς δεν είναι υπεύθυνος.
17. Υποχρεωτική προσκόμιση δικαιολογητικών που διασφαλίζουν την νομιμότητα των κατασκευών στις δικαιοπραξίες (αγοροπωλησίες, μεταβιβάσεις κλπ.).
18. Έλεγχος των νέων οικοδομών προκειμένου να συνδεθούν με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας.
19. Απλοποίηση των διαδικασιών έκδοσης οικοδομικής άδειας.
20. Υποδειγματική τιμωρία αυτών που ωφελούνται οικονομικά από την αυθαιρεσία.

^{11,14,15}<http://www.spme.gr/uploads/8fae37295eaa9dd5.pdf>

¹²http://kotzabassakis.blogspot.gr/2009/11/blog-post_07.html

¹⁶<http://www.euro2day.gr/news/economy/article/557373/oi-protaseis-toy-spme-gia-thn-afthaireth-domhsh.html>

1.3.6. Εξώστης¹⁷

Σύμφωνα με το με το άρθρο 2 και παρ. 5 (Ν.4067/12 ΦΕΚ/79/Α'/12) του Ν.Ο.Κ. εξώστης είναι η οριζόντια προεξοχή του δαπέδου ορόφου ή δώματος που προβάλλει πέρα από τις επιφάνειες των όψεων του κτιρίου. Στην Ελλάδα πάντα κατασκευάζεται εξώστης στα διώροφα και πάνω κτίρια, αντίθετα με κάποιες άλλες χώρες που δεν κατασκευάζουν. Αυτό γίνεται γιατί αυτές οι χώρες δεν έχουν καλό κλίμα για να μπορούν να απολαμβάνουν τον εξωτερικό χώρο, αντιθέτως με την Ελλάδα που έχει ένα από τα καλύτερα κλίματα παγκοσμίως και μπορείς καθισμένος στον εξώστη να απολαμβάνεις την υπέροχη θέα που μπορεί να σου προσφέρει αυτή η χώρα, το αεράκι, τον ήλιο και τα υπέροχα καταπράσινα τοπία ή αν είσαι κοντά σε θάλασσα τα καταγάλανα νερά. Αλλά και στους εξώστες κάνουν αυθαίρετα γιατί τα κλείνουν με αλουμινένια καλύμματα, έτσι ώστε να χρησιμοποιηθούν για κύρια χρήση. Στις πιο πάνω φωτογραφίες απεικονίζονται κάποια αυθαίρετα σε εξώστες.

1.3.7. Ημιυπαίθριοι χώροι¹⁸

Σύμφωνα με το με το άρθρο 2 και παρ. 6 (Ν.4067/12 ΦΕΚ/79/Α'/12) του Ν.Ο.Κ. ημιυπαίθριοι χώροι είναι οι μη θερμαινόμενοι στεγασμένοι χώροι που διαθέτουν τουλάχιστον μία ανοιχτή πλευρά προς κοινόχρηστο χώρο ή προς τους υποχρεωτικούς ακάλυπτους χώρους και το μήκος του ανοίγματος είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 35% του συνολικού μήκους του περιγράμματος του ανοικτού ημιυπαίθριου χώρου. Οι ημιυπαίθριοι χώροι κατασκευάζονται και αυτοί για να απολαμβάνουν το εξωτερικό περιβάλλον οι ιδιώτες όπως αναφέρθηκε και στον εξώστη. Απλά ο ημιυπαίθριος χώρος έχει μεγαλύτερη άνεση για να απολαμβάνεις την φύση από ότι έχει ο εξώστης. Όμως και στον ημιυπαίθριο χώρο γίνονται αυθαίρετα, περισσότερα από ότι στον εξώστη. Πολλοί πάνε και τον καλύπτουν έτσι ώστε να μην εκτίθενται στον ήλιο και τα καιρικά φαινόμενα, τον κλείνουν τελείως και τον χρησιμοποιούν για κύρια χρήση και αυτό συνήθως γίνεται στα καταστήματα. Μερικά από αυτά φαίνονται και στις παραπάνω εικόνες.

¹⁷ ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 31

¹⁸ ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 32

1.3.8. Πεζοδρόμια

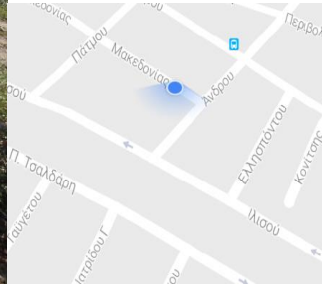
Τα πεζοδρόμια κατασκευάζονται για να διευκολύνουν την διάβαση των πεζών από οικοδομικό τετράγωνο σε οικοδομικό τετράγωνο, από έναν δρόμο σε έναν άλλον και στο να εισέρχονται στην κατοικία τους και σε καταστήματα. Με λίγα λόγια βοηθούν την μετακίνηση των πεζών μέσα σε μια περιοχή. Οι πεζοί θα μπορούσαν να μετακινηθούν και χωρίς πεζοδρόμια μέσω των δρόμων της περιοχής αλλά αυτό είναι επικίνδυνο για αυτούς αφού οι δρόμοι είναι για να κυκλοφορούν οχήματα, οπότε υπάρχει μεγάλη πιθανότητα κάποιο όχημα να τραυματίσει κάποιον πεζό γι' αυτό χρειάζονται τα πεζοδρόμια. Πολλοί όμως έχουν αντίθετη άποψη για την χρήση ενός πεζοδρομίου και έτσι τα καταπατούν, είτε, αυτό γίνεται με αυθαίρετη δόμηση όπως είδατε και παραπάνω, είτε, με άλλους τρόπους που θα αναφερθούν σε παρακάτω κεφάλαιο.

1.4. Μη εκμεταλλεύσιμα οικόπεδα

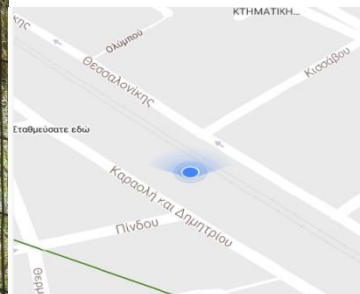
Στην περιοχή που έγινε η έρευνα παρατηρήθηκε ένα όχι και πολύ μικρό ποσοστό μη εκμεταλλεύσιμα οικόπεδα διάσπαρτα της περιοχής. Μερικά από αυτά τα οικόπεδα φαίνονται στις παρακάτω φωτογραφίες.

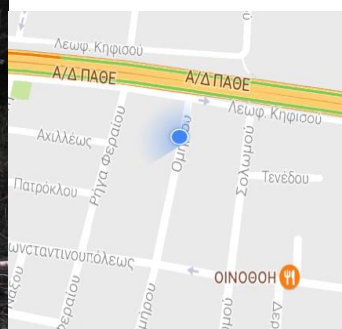
Εικ.25: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται ένας χώρος που είναι ανεκμετάλλετος, ενώ θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για διάφορες χρήσεις που θα ωφελούσαν την περιοχή. Αυτό το οικόπεδο βρίσκεται στην οδό Τήνου.

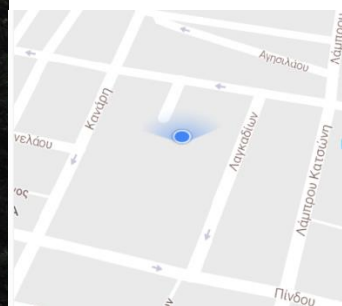
Εικ.26: Στην εικόνα αυτή φαίνεται ένα ακόμα ανεκμετάλλευτο οικόπεδο όπως είδατε και στην **Εικόνα 25**. Βρίσκεται επί της οδού Μακεδονίας.

Εικ.27: Το οικόπεδο αυτής της εικόνας βρίσκεται επί της οδού Καραολή και Δημητρίου. Στο οικόπεδο αυτό παλιά υπήρχε κατοικία όπου κατεδαφίστηκε και από τότε έχει μείνει ανεκμετάλλευτο και έχει φυτρώσει αγρία χλωρίδα από ότι φαίνεται.

Εικ.28: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται ένα οικόπεδο που βρίσκεται στην οδό Ομήρου, φαίνεται ότι το οικόπεδο είναι ανεκμετάλλετο και γεμισμένο με μπάζα.

Εικ.29: Το οικόπεδο της φωτογραφίας αυτής βρίσκεται ενδιάμεσα στην οδό Κανάρη και οδό Λαγκαδίων και είναι ακριβώς σαν αυτό της **Εικόνας 25** και **Εικόνας 26**.

1.4.1. Κίνδυνοι

Οι κίνδυνοι που μπορούν να παρουσιαστούν λόγω των μη εκμεταλλεύσιμων οικοπέδων είναι οι εξής:

- 1. Να τα χρησιμοποιήσουν κάποιες διπλανές κατασκευές που κατασκευάζονται, ως χώρο αποθήκευσης των μπαζών τους.**
- 2. Να τα χρησιμοποιήσουν σαν χώρο αποθήκευσης απορριμμάτων και αυτό να προκαλέσει μόλυνση στο περιβάλλον και στα γειτονικά κτίρια από απρόσμενους επισκέπτες (κατσαρίδες, ποντίκια κ.ά.).**
- 3. Από τα απορρίμματα θα έρχονται δυσάρεστες μυρωδιές που δεν θα βοηθούν στην ομαλή διαμονή των κατοίκων και στην εύκολη διάβαση των κατοίκων από εκείνο το σημείο.**
- 4. Κίνδυνος καταπάτησης από μετανάστες στο οικόπεδο ώστε να στήσουν σκηνή για την διαμονή τους.**
- 5. Κίνδυνος καταπάτησης από αστέγους στο οικόπεδο ώστε να στήσουν σκηνή για την διαμονή τους.**
- 6. Κίνδυνος αυθαίρετης κατασκευής επί του οικοπέδου.**
- 7. Κίνδυνος να πέσει η αξία γης λόγω όλων των παραπάνω.**

1.4.2. Προτάσεις για την αξιοποίηση των μη εκμεταλλεύσιμων οικοπέδων

Ο Δήμος Μοσχάτου για να αξιοποιήσει στο έπακρο τα μη εκμεταλλεύσιμα οικοπέδα θα πρέπει να γίνει μια συνεργασία μεταξύ του δήμου και των ιδιοκτητών των οικοπέδων. Οι προτάσεις για να επιτευχθεί αυτό είναι οι εξής:

- 1. Να κατασκευάζουν οι ιδιοκτήτες χώρους στάθμευσης ώστε να καταπολεμηθεί το πρόβλημα με την παράνομη στάθμευση, λόγω ανεπαρκή χώρου στάθμευσης των οχημάτων.**
- 2. Να καθαριστούν τα οικοπέδα στα οποία έχουν τοποθετηθεί μπάζα.**
- 3. Να καθαριστούν τα οικοπέδα που έχουν γεμίσει με απορρίμματα.**
- 4. Να αγοραστούν τα οικοπέδα από τον δήμο και να κατασκευάζουν δημόσιους χώρους στάθμευσης για την καταπολέμηση της παράνομης στάθμευσης.**
- 5. Να τα ενοικιάσει ο ιδιοκτήτης στον δήμο για την κατασκευή χώρου στάθμευσης.**
- 6. Να κατασκευαστούν πλατείες από τον δήμο αφού περάσει σε αγορά ή ενοικίαση του οικοπέδου από τον ιδιοκτήτη.**
- 7. Να κατασκευάσει πάρκα ο δήμος αφού περάσει στην αγορά ή ενοικίαση του οικοπέδου.**
- 8. Να κατασκευάσει ο δήμος κοινόχρηστους χώρους.**
- 9. Διαμόρφωση κενών οικοπέδων με ανταποδοτικές χρήσεις (αναψυκτήρια, παζάρια, εκθέσεις).**
- 10. Μακροχρόνια ενοικίαση του οικοπέδου σε τρίτους για την εκμετάλλευσή του.**
- 11. Να αγοράσει ή να ενοικιάσει τα οικοπέδα ο δήμος και να κατασκευάσει κατασκευές για δική τους χρήση, ώστε με αυτό και τα παραπάνω να αυξηθεί η αξία των οικοπέδων.**

1.5. Προσφυγικές κατοικίες¹⁹

Μετά τη μικρασιατική καταστροφή του 1922, μεγάλος αριθμός προσφύγων εγκαταστάθηκε στο βορειοδυτικό τμήμα της κοινότητας, δίπλα στον ποταμό Κηφισό, και απλώθηκε σε οχτώ οικοδομικά τετράγωνα, στην περιοχή που ονομάστηκε «Προσφυγικά».

Η εγκατάστασή τους φυσικά στο σημείο εκείνο δεν έγινε τυχαία. Η τοποθεσία που επιλέχθηκε ήταν κοντά στις βιομηχανίες του Πειραιά και κυρίως του Φαλήρου, μέρη που πρόσφεραν πολυάριθμες θέσεις εργασίας στους νεοαφιχθέντες πρόσφυγες.

Το 1923 και αφού ο συνολικός αριθμός των κατοίκων είχε αυξηθεί σημαντικά λόγω της εγκατάστασης των Μικρασιατών Ελλήνων, η περιοχή μπαίνει στο σχέδιο πόλης, δημιουργείται το πρώτο ρυμοτομικό σχέδιο και εμφανίζονται οι πρώτοι δρόμοι με συγκεκριμένη ονομασία.

Η κοινότητα δείχνει να είναι στραμμένη προς το Ν. Φάληρο, που οι Μοσχατιώτες επισκέπτονταν συχνά για τις αγορές τους και αυτό φαίνεται από τις αρκετές γέφυρες που ένωναν τις δύο περιοχές.

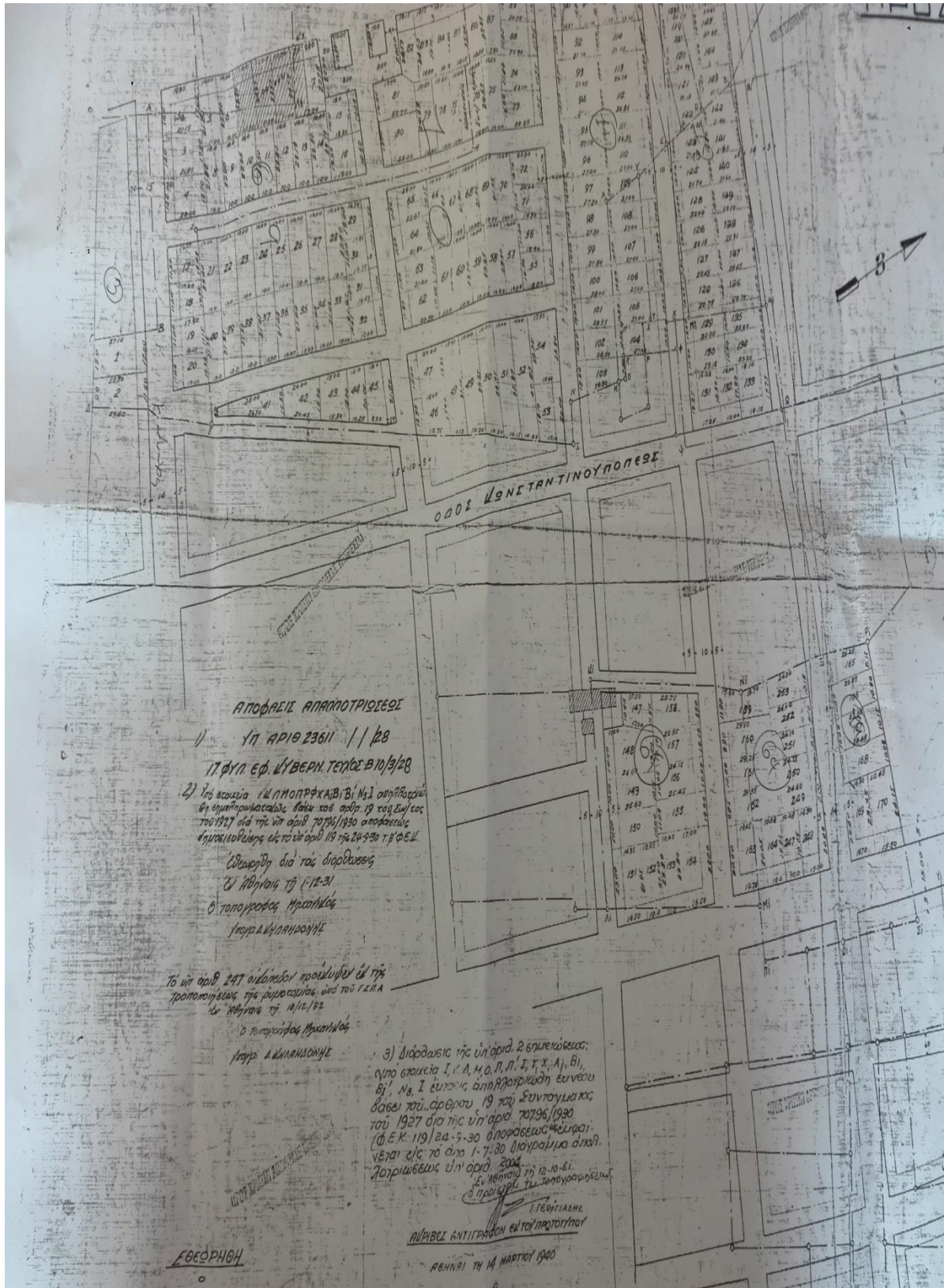
Τις προσφυγικές κατοικίες τις κατασκεύαζαν τρεις φορείς, οι οποίοι ήταν οι εξής.²⁰

1. Ταμείο Περιθάψεως Προσφύγων (ΤΠΠ) από το 1922 έως το 1925.
2. Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων (ΕΑΠ) από το 1924 έως το 1930.
3. Υπουργείο Πρόνοιας από το 1922 έως το 1940.

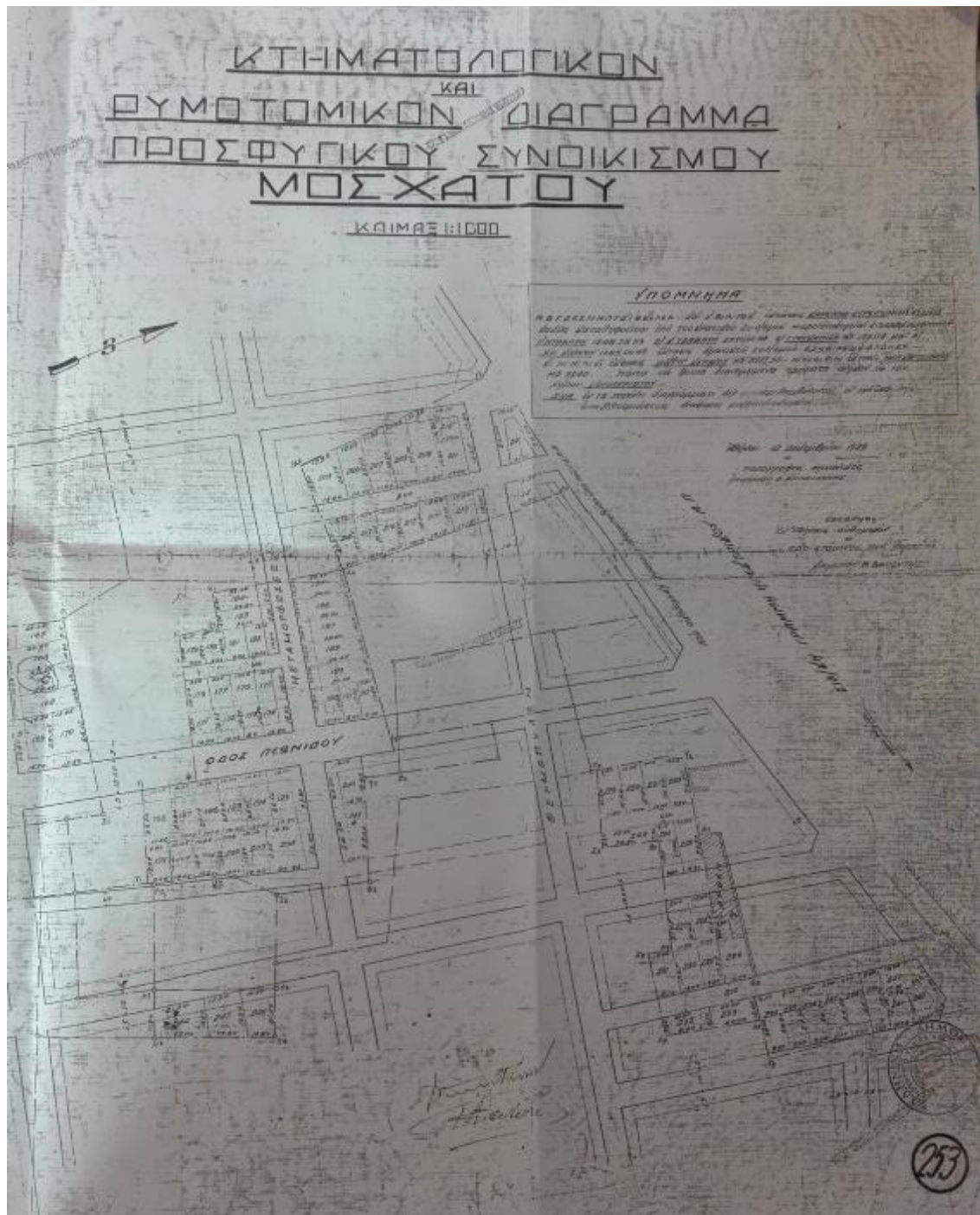
Παρακάτω φαίνεται ο χάρτης με τα προσφυγικά της Περιοχής του Μοσχάτου και κάποιες φωτογραφίες των κατοικιών τους.

¹⁹ΝΤΑΝΤΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ (2002), ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ, 2^η ΈΚΔΟΣΗ, ΣΕΛ. 61 & 63

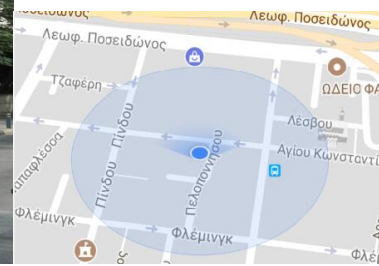
²⁰http://okeanis.lib.puas.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/139/pol_00491.pdf?sequence=1

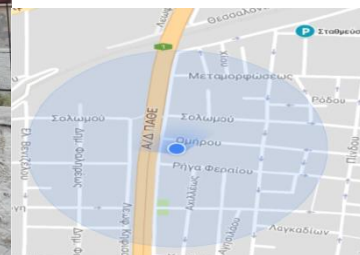
Εικ.30: Στον χάρτη αυτόν απεικονίζονται τα σημεία που βρίσκονται τα προσφυγικά στην περιοχή, και είναι αυτά τα οικοδομικά τετράγωνα που έχουν κύκλο.

Εικ.31: Είναι η συνέχεια του χάρτη από την **Εικόνα 30.**
 (ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

Εικ.32: Στην εικόνα αυτή φαίνεται μια κατοικία προσφύγων που είναι μια πολυκατοικία και βρίσκεται και σε καλή κατάσταση. Βρίσκεται επί της οδού Κωνσταντινουπόλεως και οδού Αγ. Κωνσταντίνου.

Εικ.33: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται μια κατοικία προσφύγων που είναι μονοκατοικία και δεν είναι σε πολύ καλή κατάσταση. Βρίσκεται επί της οδού Ομήρου.

Εικ.34: Στην εικόνα αυτή απεικονίζεται μια κατοικία προσφύγων που βρίσκεται σε καλή κατάσταση. Η κατοικία αυτή βρίσκεται επί της οδού Μεταμορφώσεως.

Εικ.35: Εδώ απεικονίζεται ακόμα μια προσφυγική κατοικία που δεν βρίσκεται σε τόσο καλή κατάσταση και χρειάζεται επισκευές. Βρίσκεται επί της οδού Κηφισού και οδού Σωλομού.

1.5.1. Πρόταση. Προστασία προσφυγικών κατοικιών²¹

Τα προσφυγικά πρέπει να προστατεύονται και να διατηρούνται, όχι μόνο γιατί αποτελούν ιστορικά τεκμήρια και σημεία αναφοράς της συλλογικής μνήμης, αλλά και σπίτια κτισμένα με ανθρώπινα μέτρα. Όμως ο βαθμός διατήρησής τους και η κατάσταση της αρχικής τους κατασκευής ποικίλουν. Οι αλλοιώσεις, τόσο σε μεμονωμένα κτίρια όσο και σε σύνολα είναι αναστρέψιμες. Ιδιαίτερα στα μη επισκευασμένα κτίρια που απλά ερειπώνονται η αποκατάσταση είναι θέμα μελέτης και έρευνας των υλικών και των κατασκευαστικών μεθόδων του Μεσοπολέμου.

Σήμερα τα προσφυγικά κτίρια δέχονται ασφυκτικές πιέσεις από τη λαίλαπα της οικοδόμησης. Μπορεί να μην είναι σε όλους αμέσως εμφανής η σημασία της διατήρησής τους, αφού συχνά η έννοια ιστορικό κτίριο ταυτίζεται με την νεοκλασική τυπολογία ή με την παλαιότητα και μόνο. Τα προσφυγικά συχνά αποτελούν τον εύκολο στόχο σε μια διαδικασία κατεδάφισης από εργολάβους και ιδιοκτήτες.

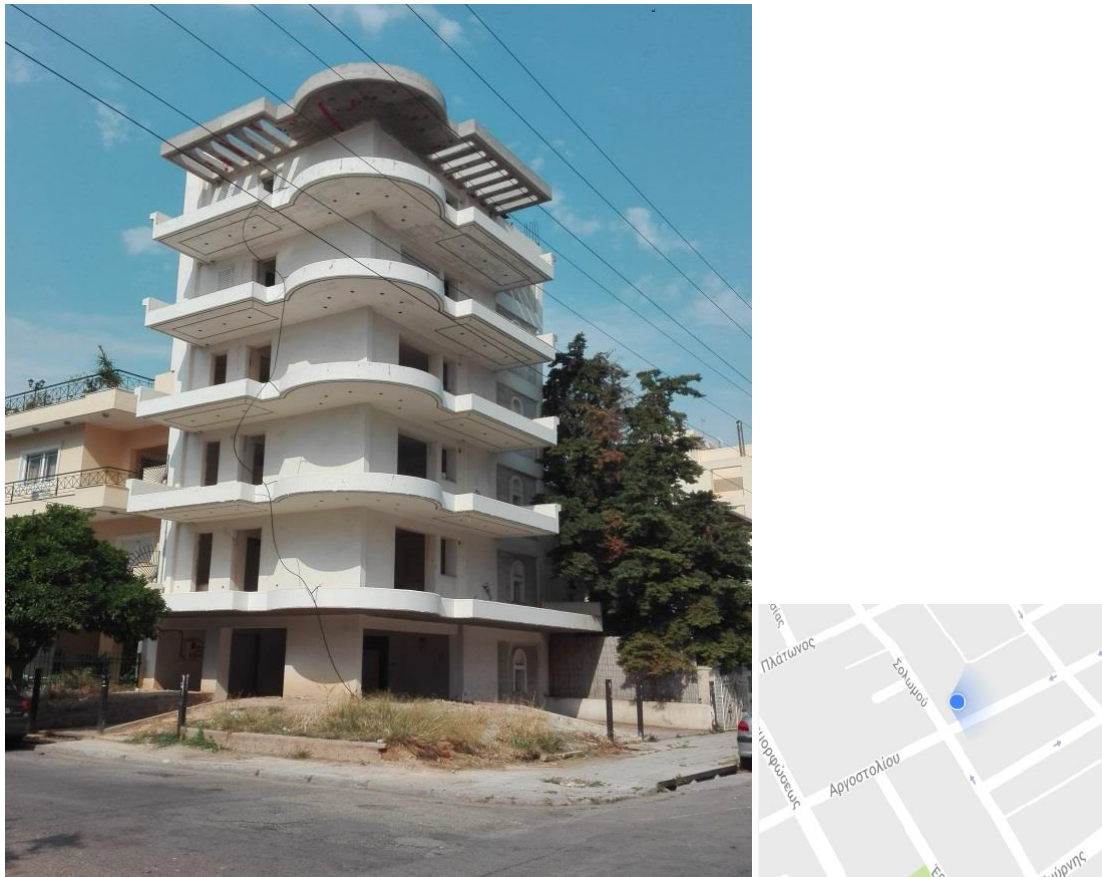
Ο επιθυμητός στόχος είναι να υπάρξει μια συνολική προστασία των αξιόλογων και καλά διατηρημένων περιοχών, οι οποίες είναι πάρα πολλές, αλλά και όλων των διαφορετικών κτιριακών τύπων. Τα προσφυγικά έχουν αξία κυρίως ως σύνολο κτιρίων και δευτερευόντως ως μεμονωμένα κτίρια. Μαζί με αυτά χάνονται μνήμες, άνθρωποι, κοινωνικές δομές, γειτονίες και έθιμα.

Επίσης έγινε προσπάθεια για επικοινωνία με τους πρόσφυγες και τους μετανάστες με σκοπό να συλλεχθούν πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα διαβίωσής τους στην Ελλάδα, καθώς και τον λόγο που τους οδήγησε εδώ. Παρόλα αυτά, η επικοινωνία ήταν αρκετά δύσκολη επειδή δεν υπήρχε κοινή γλώσσα επικοινωνίας και δεν ήταν συνεργάσιμοι. Οπότε δεν ήταν εφικτό να συλλεχθούν οι πληροφορίες.

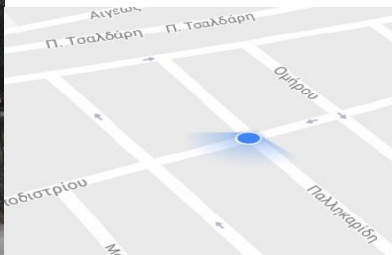
²¹http://okeanis.lib.puas.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/139/pol_00491.pdf?sequence=1

1.6. Μη ολοκληρωμένες κατασκευές

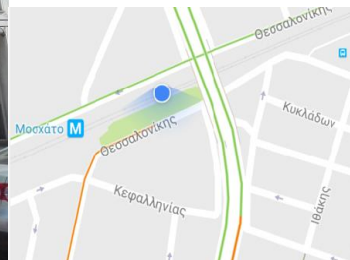
Κατά την εξαγωγή της έρευνας βρέθηκαν πολλές κατασκευές διάσπαρτες στην περιοχή που δεν είχαν ολοκληρωθεί. Αυτό μπορεί να έγινε είτε επειδή ο ιδιοκτήτης δεν διέθετε τα χρήματα για να το ολοκληρώσει, είτε επειδή κάποια άδεια να μην εγκρίθηκε και να έπρεπε να σταματήσουν η εργασίες. Στις παρακάτω εικόνες θα δείτε μερικά από τις μη ολοκληρωμένες κατασκευές.

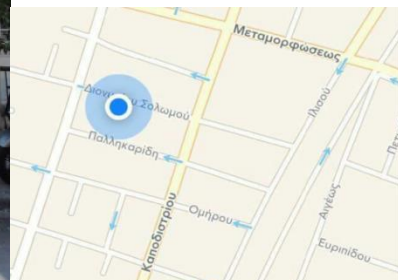
Εικ.36: Σε αυτή την φωτογραφία βλέπετε μια μη ολοκληρωμένη κατασκευή που έχει φτάσει μέχρι την φάση του επιχρίσματος και βρίσκεται επί της οδού Σολωμού και οδού Αργοστολίου.

Εικ.37: Στην εικόνα αυτή φαίνεται μια μη ολοκληρωμένη κατασκευή που βρίσκεται στο ίδιο στάδιο με την **Εικόνα 36**, βρίσκεται επί της οδού Καποδιστρίου και οδού Παλληκαρίδη.

Εικ.38: Στην φωτογραφία αυτή παρατηρείτε ότι στο ισόγειο της κατασκευής λειτουργεί κατάστημα, ενώ στους υπόλοιπους ορόφους διακρίνεται ότι δεν έχει ολοκληρωθεί το στάδιο της τειχοποιίας. Αυτή η κατασκευή βρίσκεται στην οδό Θεσσαλονίκης.

Εικ.39: Στην εικόνα αυτή διακρίνεται μια μη ολοκληρωμένη κατασκευή που έχει μείνει στην μέση του σταδίου της τειχοποιίας. Βρίσκεται επί της οδού Σολωμού.

1.6.1. Κίνδυνοι

Οι κίνδυνοι που μπορούν να παρουσιαστούν λόγω των μη ολοκληρωμένων κατασκευών είναι οι εξής:

- 1. Μείωση της αξίας γης των οικοπέδων που βρίσκονται δίπλα από αυτά.**
- 2. Διάβρωση των υλικών της κατασκευής που έρχονται σε επαφή με τις καιρικές συνθήκες.**
- 3. Μείωση της εικόνας της περιοχής.**
- 4. Κίνδυνος να καταρρεύσουν και να τραυματίσουν κάποιο κτίριο ή κάποιον άνθρωπο που μπορεί να περνάει από κάτω εκεί την ώρα.**
- 5. Πιθανή πτώση κάποιου από τα δομικά υλικά που είχαν αγοραστεί για την ολοκλήρωση της κατασκευής (πλακάκι, τούβλο κ.ά.) που ενδέχεται να τραυματίσει κάποιον πεζό.**
- 6. Κίνδυνος να τραυματιστεί κάποιο παιδί που θα μπει στην μη ολοκληρωμένη κατασκευή για να παίξει από κάποιο σίδερο που εξείχε.**
- 7. Κίνδυνος να τραυματιστεί κάποιο παιδί που θα μπει για να παίξει στην μη ολοκληρωμένη κατασκευή πατώντας κάποιο καρφί ή πρόκα που θα βρίσκεται στο πάτωμα.**
- 8. Κίνδυνος συσσώρευσης αστέγων, ώστε να επωφεληθούν από τα μη ολοκληρωμένα κτίρια.**

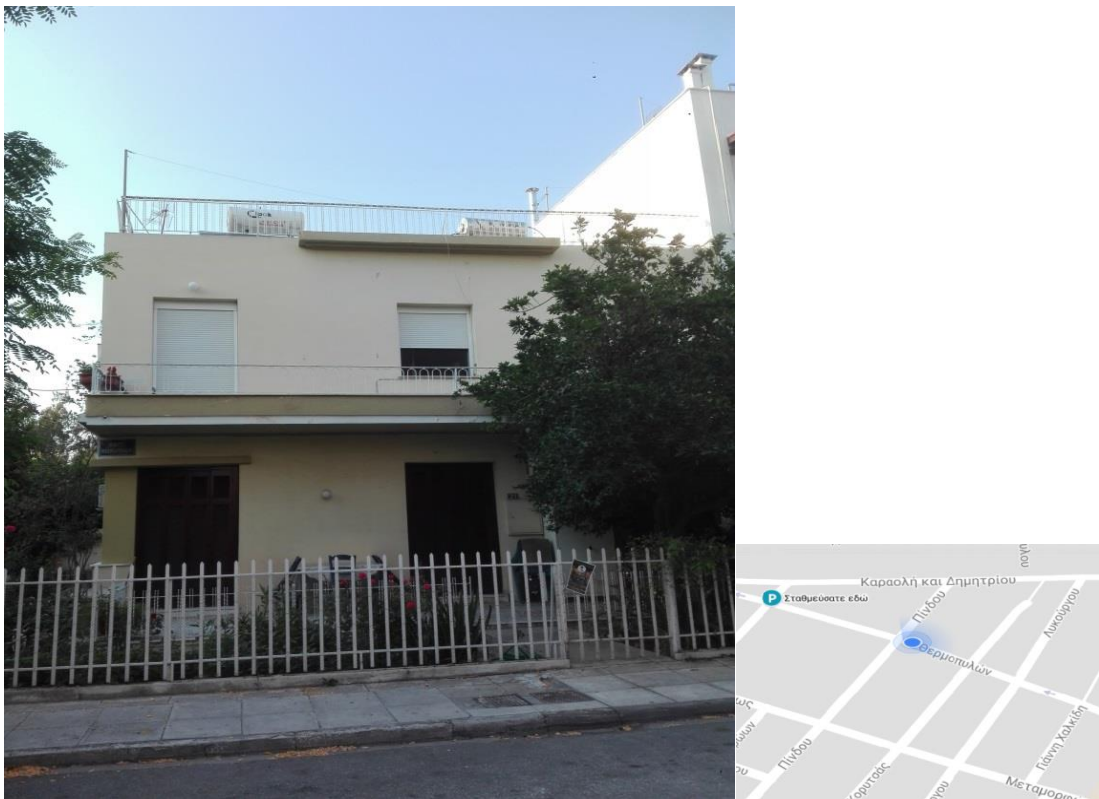
1.6.2. . Προτάσεις για την αξιοποίηση των μη ολοκληρωμένων κατασκευών

Ο Δήμος Μοσχάτου για να αξιοποιήσει στο έπακρο τις μη ολοκληρωμένες κατασκευές θα πρέπει να γίνει μια συνεργασία μεταξύ του δήμου και των ιδιοκτητών των οικοπέδων. Οι προτάσεις για να επιτευχθεί αυτό είναι οι εξής:

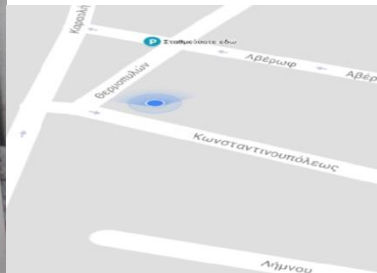
- 1. Ο δήμος να αναγκάσει τους ιδιοκτήτες των μη ολοκληρωμένων κατασκευών να τις ολοκληρώσουν, ώστε να αποφύγουν τους παραπάνω κινδύνους.**
- 2. Αν οι ιδιοκτήτες δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να ολοκληρώσουν τις κατασκευές τους, τότε ο δήμος να τους βοηθήσει να πετύχουν την ολοκλήρωση της κάθε κατασκευής και να την χρησιμοποιήσει προς δικιά του χρήση ο δήμος. Φυσικά δίνοντας συγκεκριμένη αμοιβή στους ιδιοκτήτες κάθε μήνα.**
- 3. Ο δήμος να αγοράσει και να ολοκληρώσει τις κατασκευές και να τις χρησιμοποιήσει για δικιά του χρήση.**
- 4. Να παραχωρηθούν ή να μισθωθούν από τρίτους για μακροχρόνια ενοικίαση και να τα ολοκληρώσουν και να τα εκμεταλλευτούν όπως επιθυμούν.**

1.7. Σύγχρονη και παλιά αρχιτεκτονική

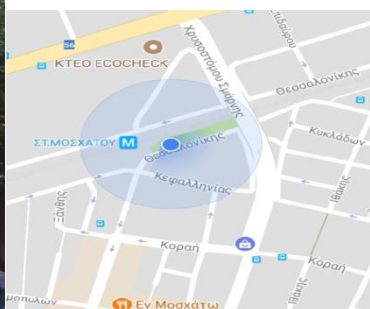
Τα κτίρια που παρατηρήθηκαν στην περιοχή του Μοσχάτου μπορούν να θεωρηθούν ότι είναι σε καλή κατάσταση. Τα κτίρια που συναντά κάποιος στην περιοχή του Μοσχάτου είναι σύγχρονες κατασκευασμένες πολυκατοικίες και μερικά διώροφα κτίρια. Υπάρχουν όμως και κτίρια παλιά που βρίσκονται σε πολύ καλή κατάσταση που χρονολογούνται από το 60' και μετά, όπως κάποιες ελάχιστες πολυκατοικίες που μπορεί να διακρίνει κανείς σε δρόμους στο κέντρο του Μοσχάτου, επίσης πολλά διώροφα διακρίνονται σε όλη την περιοχή του Μοσχάτου και υπάρχουν και ελάχιστες μονοκατοικίες που μπορεί κανείς να βρει σε κάποια στενά δρομάκια της περιοχής. Παρακάτω παρουσιάζονται μερικά από αυτά τα κτίρια της περιοχής.

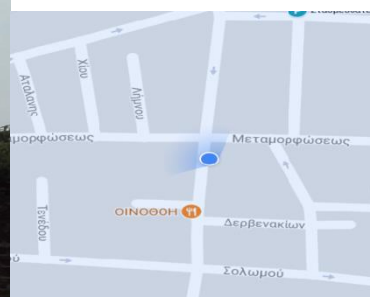
Εικ.40: Στην εικόνα αυτή φαίνεται μια διώροφη κατοικία που χρονολογείται από το 1950 και μετά, υπάρχουν πολλές τέτοιες κατοικίες στην περιοχή. Βρίσκεται επί της οδού Θερμοπυλών και οδού Πίνδου.

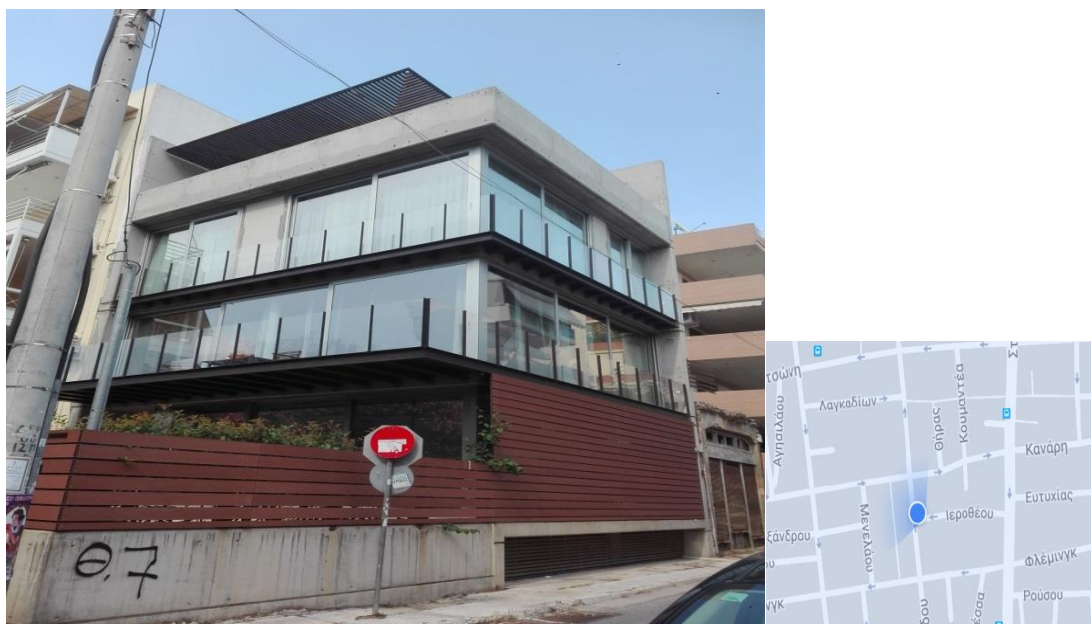
Εικ.41: Στην φωτογραφία αυτή φαίνεται μια πολυκατοικία που χρονολογείται από το 1960 και μετά, τέτοιες πολυκατοικίες συνήθως συναντάμε στο κεντρικό Μοσχάτο. Η πολυκατοικία αυτή βρίσκεται επί της οδού Κωνσταντινουπόλεως.

Εικ.42: Στην εικόνα αυτή φαίνεται μια πολυκατοικία σαν της **Εικόνας 41**. Βρίσκεται επί της οδού Θεσσαλονίκης.

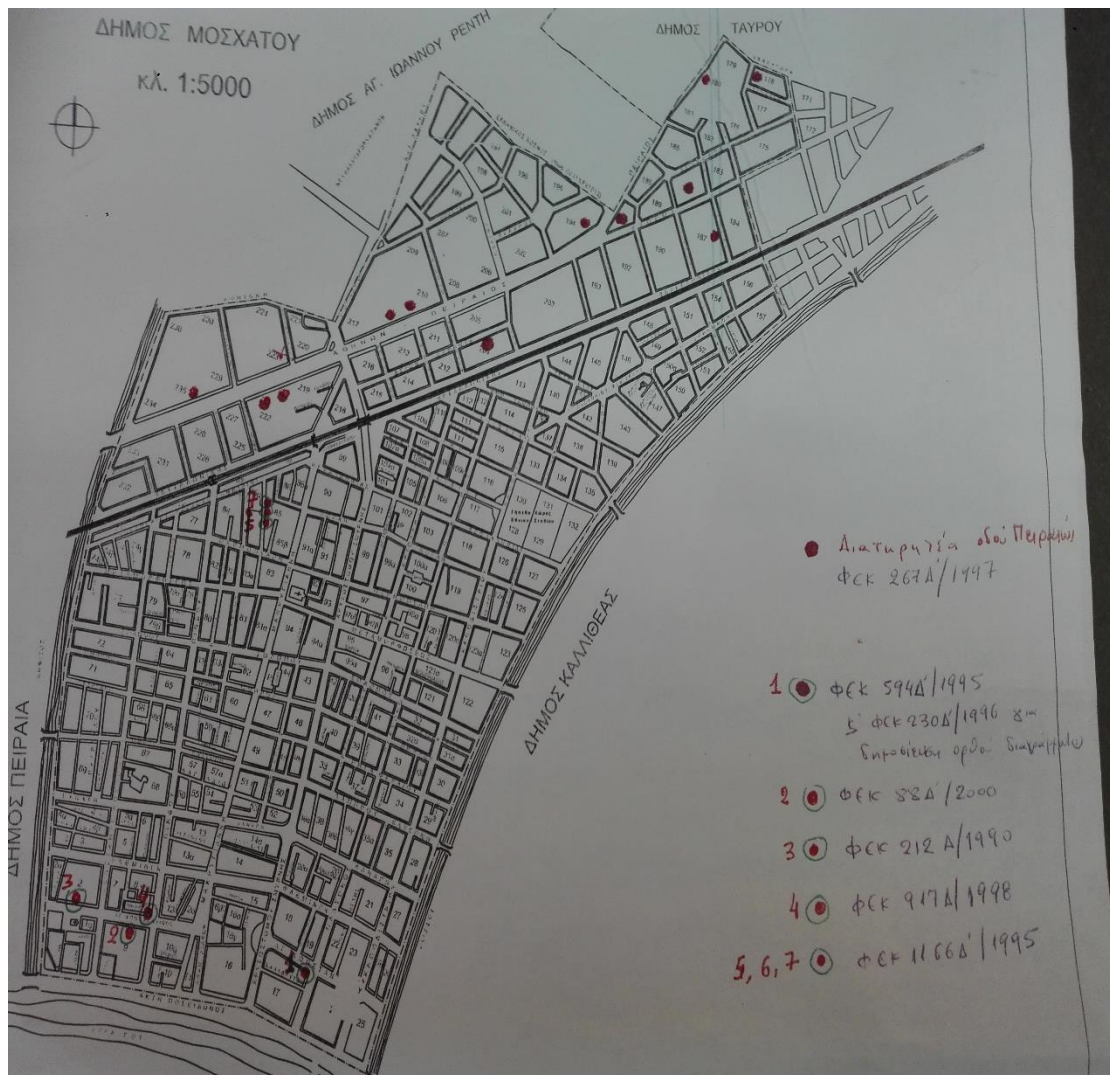
Εικ.43: Στην φωτογραφία αυτή φαίνεται μια σύγχρονη κατασκευή που χρονολογείται από το 2010 και μετά και υπάρχουν πολλές ίδιες πολυκατοικίες στο Μοσχάτο. Αυτή η πολυκατοικία βρίσκεται επί της οδού Κωνσταντινουπόλεως.

Εικ.44: Στην εικόνα αυτή απεικονίζεται μια σύγχρονη και λίγο μοντέρνα κατασκευή που στην περιοχή δεν αντικρίζεται συχνά κάτι τέτοιο και πρέπει να υπάρχουν περίπου δύο τέτοιες κατασκευές. Χρονολογείται από το 2010 και μετά. Η κατασκευή αυτή αποτελείται από οπλισμένο σκυρόδεμα - μόνο ο σκελετός της, ενώ οι εξώστες αποτελούνται από μεταλλική κατασκευή, όπως επίσης το στηθαίο του εξώστη και η τοιχοποιία κατασκευής αποτελούνται από γυάλινη κατασκευή. Το κτίριο αυτό είναι στην οδό Ιεροθέου και οδό Πίνδου.

Εικ.45: Στην φωτογραφία αυτή φαίνεται μια κατασκευή περίπου ίδια με την κατασκευή της **Εικόνας 44** που χρονολογείται και αυτή από το 2010 και μετά, αλλά αυτή αποτελείται από οπλισμένο σκυρόδεμα και τζαμαρία μόνο στην πρόσοψη. Βρίσκεται επί της οδού Αγ. Κωνσταντίνου.

Εικ.46: Αυτός είναι ο χάρτης του Μοσχάτου που δείχνει πού είναι τα διατηρητέα κτίρια στην περιοχή.

(ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

1.7.1. Πρόταση για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομίας

Στην έννοια της πολιτικής κληρονομίας σύμφωνα με το Ελληνικό πλαίσιο εμπεριέχονται:²²

- I. Οικισμοί, ή τμήματα πόλεων ή οικισμών ή αυτοτελή οικιστικά σύνολα ως παραδοσιακά σύνολα.
- II. Χώροι, τόποι, τοπία ή ζώνες ιδιαίτερου κάλλους και φυσικά σχηματικοί που συνοδεύουν ή περιβάλλουν ακίνητα και στοιχεία αρχιτεκτονικής κληρονομίας. Επίσης, εμπεριέχονται αυτοτελείς φυσικοί σχηματισμοί ανθρωπογενούς χαρακτήρα, εντός ή εκτός οικισμών, ως περιοχές που χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας.
- III. Μεμονωμένα κτήρια ή τμήματα κτηρίων ή συγκροτήματα κτηρίων καθώς επίσης και στοιχεία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος χώρου αυτών όπως αυλές, κήποι, θηριώματα, κρήνες κ.ά. ως διατηρητέα κτήρια.
- IV. Μεμονωμένα στοιχεία πολεοδομικού (αστικού ή αγροτικού) εξοπλισμού ή δικτύου όπως πλατείες, κρήνες, διαβατικά, λιθόστρωτα, γέφυρες που βρίσκονται εντός ή εκτός οικισμών ως διατηρητέα.
- V. Διατηρητέα μπορεί να χαρακτηρίζεται και η χρήση ακίνητου με ή χωρίς κτίσματα, εφόσον κρίνεται ότι χρήζει ιδιαίτερης προστασίας.

Κριτήρια για το χαρακτηρισμό της αρχιτεκτονικής κληρονομίας.²³

Η επιλογή και αξιολόγηση του διατηρητέου κτηρίου ή των συνόλων γίνεται με κριτήρια που βασίζονται στο πνεύμα των διακηρυγμένων αρχών και συμβάσεων προστασίας της Αρχιτεκτονικής κληρονομίας και σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ελληνικού Συντάγματος.

Η κατά το δυνατόν αντικειμενική συνεκτίμηση των ιδιαιτεροτήτων και αξιών του εξεταζόμενου αντικειμένου, επιβάλλει την ανάλυση του μέσα από τέσσερις αυτοτελείς θεωρίες:

- Αρχιτεκτονική θεώρηση (έμφαση στα αρχιτεκτονικά αισθητικά μορφολογικά και τυπολογικά κριτήρια).
- Ιστορική (συνδεδεμένο με πρόσωπα ή γεγονότα εθνικής ή τοπικής ιστορίας).
- Χρηστική (τεκμήριο συγκεκριμένης οικονομικής και πολιτισμικής περιόδου. Δημόσια κτήρια, βιομηχανία).
- Περιβαλλοντική (ειδική θέση στο δίκτυο της πόλης, ειδική χρήση – αγορά, παραδοσιακό σύνολο, γειτνίαση με μνημεία από άλλες περιόδους).

^{22,23} Σύμφωνα με τον Νόμο 2039/1992 (Φ.Ε.Κ. 61/Α/13.4.1992) «Περί κύρωσης της Σύμβασης για την προστασία της Αρχιτεκτονικής κληρονομίας της Ευρώπης».

Με τα κριτήρια αυτά εξετάζονται τα σύνολα ή τα κτήρια και εφόσον πληρούν μια ή περισσότερες των προϋποθέσεων προωθείται η Υπουργική Απόφαση Χαρακτηρισμού αυτών ως διατηρητέων. Ταυτόχρονα, μαζί με τον χαρακτηρισμό μπορεί να επιβάλλονται και ειδικότεροι όροι προστασίας και χρήσης.

Η αρχιτεκτονική κληρονομιά μπορεί να προστατευτεί με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων με σκοπό τη διατήρηση και ανάδειξη της ιδιαίτερης ιστορικής, πολεοδομικής, αρχιτεκτονικής, λαογραφικής, κοινωνικής και αισθητικής φυσιογνωμίας τους.²⁴

Ακίνητα και στοιχεία αρχιτεκτονική κληρονομιάς ανακατασκευάζονται στην αρχική τους μορφή αν έχει κινηθεί η διαδικασία χαρακτηρισμού τους ως διατηρητέων με την κοινοποίηση στους ενδιαφερόμενους ή στον οικείο Δήμο της αιτιολογικής έκθεσης χαρακτηρισμού και κατεδαφίζονται για οποιοδήποτε λόγο ή ακόμη και αν βρίσκονται σε κατάσταση επικινδύνου ετοιμορροπίας και επιβάλλεται η κατεδάφισή τους.²⁵

Αίτηση για κατεδάφιση, επισκευή ή προσθήκη σε κατασκευή που έχει ανεγερθεί προ του έτους 1955 ή κατά την κρίση της Υπηρεσίας Δόμησης, του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ή άλλης αρμόδιας υπηρεσίας μπορεί να χαρακτηριστεί ως διατηρητέα, παραπέμπεται στο οικείο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής. Η παραπομπή αυτή είναι υποχρεωτική και για μεταγενέστερες του έτους 1955 κατασκευές που βρίσκονται σε προστατευόμενο οικισμό, προστατευόμενο τμήμα πόλης, ιστορικό τόπο, αρχαιολογικό χώρο και περιοχή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.²⁶

Αν το Συμβούλιο κρίνει ότι η επισκευή δεν θίγει την κατασκευή ή ότι δεν συντρέχει λόγος να κινηθεί η διαδικασία χαρακτηρισμού της ως διατηρητέας, προωθείται η διαδικασία έκδοσης της Άδειας Δόμησης αν συντρέχουν και οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις. Σε κάθε άλλη περίπτωση, με αιτιολογημένη έκθεση του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής, το θέμα παραπέμπεται στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, της Γενικής Γραμματείας Μακεδονίας – Θράκης ή της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.²⁷

Ειδικότερα με απόφαση του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού και για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, μπορούν να καθορίζονται περιοχές εντός ή εκτός παραδοσιακών οικισμών εντός των οποίων οι αιτούμενες άδειες κατεδάφισης υποχρεωτικά παραπέμπονται στο οικείο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής μετά τη γνωμοδότηση του οποίου αποστέλλονται στην υπηρεσία που έχει την αρμοδιότητα χαρακτηρισμού και τηρείται η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου.²⁸

²⁴ ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 143

²⁵ ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 155

²⁶ ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 163

²⁷ ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 164 – 165

²⁸ ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΝΕΑ ΈΚΔΟΣΗ 4^η 2014 ΣΕΛ. 165

1.8. Χρήσεις γης²⁹

Οι χρήσεις γης στις περιοχές γενικών πολεοδομικών σχεδίων χωρίζονται σε κατηγορίες και αυτές οι κατηγορίες είναι οι εξής:

A) Σύμφωνα με τη γενική πολεοδομική λειτουργία τους:

1. Αμιγής κατοικία.
2. Γενική κατοικία.
3. Πολεοδομικά κέντρα - κεντρικές λειτουργίες πόλης - τοπικό κέντρο συνοικίας ή γειτονιάς.
4. Μη οχλούσα βιομηχανία - βιοτεχνία, βιομηχανικό και βιοτεχνικό πάρκο (χαμηλή - μέση όχληση),
5. Οχλούσα βιομηχανία - βιοτεχνία (υψηλή όχληση).
6. Χονδρεμπόριο.
7. Τουρισμός αναψυχή.
8. Ελεύθεροι χώροι αστικό πράσινο.
9. Κοινωφελείς υπηρεσίες.

B) Σύμφωνα με την ειδική πολεοδομική λειτουργία τους:

1. Κατοικία. - Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται χώροι κτιρίων κατοικίας για άσκηση επαγγέλματος, συμβατού προς την κυρία χρήση του κτιρίου (ιατρεία, δικηγορικά γραφεία κλπ.).
2. Ξενώνες μικρού δυναμικού (περί τις 20 κλίνες).
3. Εμπορικά καταστήματα, καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών.
4. Γραφεία, Τράπεζα, Ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί
5. Διοίκηση
6. Εστιατόρια
7. Αναψυκτήρια
8. Κέντρα διασκέδασης - αναψυχής
9. Ξενοδοχεία και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις
10. Χώροι συνάθροισης κοινού, όπως εστιατόρια, κινηματογράφοι, αίθουσες συνάθροισης κοινού
11. Πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις (βιβλιοθήκες, αίθουσες εκθέσεων κλπ.).
12. Κτίρια εκπαίδευσης: πρωτοβάθμιας - δευτεροβάθμιας -τριτοβάθμιας - ειδικής εκπαίδευσης.
13. Θρησκευτικοί χώροι
14. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας (υγειονομικά κέντρα - παιδικοί σταθμοί οίκοι ευγηρίας κλπ.)
15. Κτίρια περίθαλψης (νοσοκομεία κλινικές)
16. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις (χαμηλής - μέσης υψηλής όχλησης)

- 17.α)Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις (χαμηλής μέσης υψηλής όχλησης)
- β)Επαγγελματικά εργαστήρια (χαμηλής μέσης υψηλής όχλησης)
- 18.Κτίρια γήπεδα αποθήκευσης
- 19.Κτίρια γήπεδα στάθμευσης
- 20.Πρατήρια βενζίνης υγραερίου
- 21.Εγκαταστάσεις χονδρικού εμπορίου
- 22.Εγκαταστάσεις γεωργικών δασικών κτηνοτροφικών αλιευτικών και λοιπών αγροτικών εκμεταλλεύσεων
- 23.Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων
- 24.Αθλητικές εγκαταστάσεις
- 25.Ελεύθεροι κοινόχρηστοι χώροι (πλατείες, πάρκα, άλση, οδοί, παιδικές χαρές κλπ.)
- 26.Εγκαταστάσεις μέσων μαζικών μεταφορών
27. Άλλες ειδικές χρήσεις (στρατιωτικές εγκαταστάσεις, νεκροταφεία κλπ.).

Περιεχόμενα Αμιγούς Κατοικίας

Στις περιοχές αμιγούς κατοικίας επιτρέπονται μόνο:

1. Κατοικία
2. Ξενώνες μικρού δυναμικού (περί τις 20 κλίνες).
3. Εμπορικά καταστήματα που εξυπηρετούν τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων της περιοχής (παντοπωλεία, φαρμακεία, χαρτοπωλεία κλπ.)
4. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
5. Κτίρια πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
6. Αθλητικές εγκαταστάσεις
7. Θρησκευτικοί χώροι
8. Πολιτιστικά κτίρια (και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις).

Περιεχόμενα Γενικής Κατοικίας

Στις περιοχές γενικής κατοικίας επιτρέπονται μόνο:

1. Κατοικία.
2. Ξενοδοχεία μέχρι 100 κλινών και ξενώνες
3. Εμπορικά καταστήματα (με εξαίρεση τις υπεραγορές και τα πολυκαταστήματα).
4. Γραφεία, τράπεζες, ασφάλειες, κοινωφελείς οργανισμοί.
5. Κτίρια εκπαίδευσης
6. Εστιατόρια
7. Αναψυκτήρια
8. Θρησκευτικοί χώροι
9. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
- 10.Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης
- 11.Πρατήρια βενζίνης
- 12.Αθλητικές εγκαταστάσεις
- 13.Κτίρια γήπεδα στάθμευσης
- 14.Πολιτιστικά κτίρια (και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις).

Περιεχόμενο Πολεοδομικού Κέντρου – Κεντρικής Λειτουργίας Πόλης - Τοπικού Κέντρου Συνοικίας – Γειτονιάς

Στις περιοχές της κατηγορίας αυτής επιτρέπονται μόνο:

1. Κατοικία
2. Ξενώνες ξενοδοχεία και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις
3. Εμπορικά καταστήματα
4. Γραφεία τράπεζες ασφάλειες κοινωφελείς οργανισμοί
5. Διοίκηση (στα κέντρα γειτονιάς επιτρέπονται μόνο κτίρια διοίκησης επιπέδου γειτονιάς)
6. Εστιατόρια
7. Αναψυκτήρια
8. Κέντρα διασκέδασης αναψυχής
9. Χώροι συνάθροισης κοινού
10. Πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις
11. Κτίρια εκπαίδευσης
12. Θρησκευτικοί χώροι
13. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
14. Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής όχλησης
15. Κτίρια γήπεδα στάθμευσης
16. Πρατήρια βενζίνης
17. Αθλητικές εγκαταστάσεις
18. Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων
19. Εγκαταστάσεις μέσω μαζικών μεταφορών.

Περιεχόμενο Μη Οχλούσας Βιομηχανίας - Βιοτεχνίας – Βιομηχανικού Και Βιοτεχνικού Πάρκου - ΒΙΠΑ - ΒΙΟΠΑ Προς Εξυγίανση

Στις περιοχές μη οχλούσας βιομηχανίας - βιοτεχνίας επιτρέπονται μόνο:

1. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις χαμηλής και μέσης όχλησης
2. Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις χαμηλής και μέσης όχλησης
3. Επαγγελματικά εργαστήρια χαμηλής και μέσης όχλησης
4. Κτίρια - γήπεδα αποθήκευσης
5. Κτίρια - γήπεδα στάθμευσης
6. Πρατήρια βενζίνης υγραερίου
7. Κατοικία για προσωπικό ασφαλείας
8. Γραφεία
9. Εστιατόρια
10. Αναψυκτήρια
11. Χώροι συνάθροισης κοινού
12. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
13. Αθλητικές εγκαταστάσεις
14. Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων
15. Εγκαταστάσεις μέσω μαζικών μεταφορών

Οι πιο πάνω υπ' αρ.9 έως 15 χρήσεις επιτρέπονται μόνο με την προϋπόθεση ότι αποτελούν τμήμα των βιομηχανικών ή βιοτεχνικών εγκαταστάσεων ή εξυπηρετούν τις ανάγκες των εργαζομένων σ' αυτές.

"Κατ' εξαίρεση σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από το Γενικό Πολ. Σχέδιο της ΒΙΠΑ - ΒΙΟΠΑ προς εξυγίανση επιτρέπεται ο καθορισμός κατηγοριών χρήσεων της ενότητας Β του Αρθ. 1 του παρόντος ανάλογα με τον επιδιωκόμενο ρυθμό εξυγίανσης της περιοχής".

Περιεχόμενα Οχλούσας Βιομηχανίας – Βιοτεχνίας

Στις περιοχές οχλούσας βιομηχανίας - βιοτεχνίας επιτρέπονται μόνο:

1. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις
2. Βιοτεχνικές εγκαταστάσεις
3. Επαγγελματικά εργαστήρια
4. Κτίρια γήπεδα αποθήκευσης
5. Κτίρια γήπεδα στάθμευσης
6. Πρατήρια βενζίνης υγραερίου
7. Εγκαταστάσεις γεωργικών δασικών κτηνοτροφικών αλιευτικών και λοιπών αγροτικών εκμεταλλεύσεων
8. Κατοικία για το προσωπικό ασφαλείας
9. Ελεύθεροι κοινόχρηστοι χώροι
10. Γραφεία
11. Εστιατόρια
12. Αναψυκτήρια
13. Χώροι συνάθροισης κοινού
14. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
15. Αθλητικές εγκαταστάσεις
16. εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων
17. Εγκαταστάσεις μέσων μαζικών μεταφορών

Οι πιο πάνω υπ' αρ.10 έως και 15 ειδικές χρήσεις επιτρέπονται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι αποτελούν τμήμα των βιομηχανικών ή βιοτεχνικών εγκαταστάσεων ή εξυπηρετούν τις ανάγκες των εργαζομένων σ' αυτές.

Περιεχόμενο Χονδρεμπορίου

Στις περιοχές χονδρεμπορίου επιτρέπονται μόνο:

1. Εγκαταστάσεις χονδρικού εμπορίου.
2. Εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων
3. Κτίρια γήπεδα αποθήκευσης
4. Κτίρια γήπεδα στάθμευσης
5. Πρατήρια βενζίνης υγραερίου
6. Γραφεία
7. Εστιατόρια
8. Αναψυκτήρια

Οι πιο πάνω υπ' αρ.6 έως και 8 χρήσεις επιτρέπονται μόνο με την προϋπόθεση ότι αποτελούν τμήμα των εγκαταστάσεων χονδρικού εμπορίου ή εξυπηρετούν τις ανάγκες των εργαζομένων σ' αυτές.

Περιεχόμενο Τουρισμού – Αναψυχής

Στις περιοχές τουρισμού - αναψυχής επιτρέπονται μόνο:

1. Ξενώνες, ξενοδοχεία και λοιπές εγκαταστάσεις
2. Κατοικία
3. Εμπορικά καταστήματα
4. Εστιατόρια
5. Αναψυκτήρια
6. Κέντρα διασκέδασης αναψυχής
7. Χώροι συνάθροισης κοινού
8. Πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές λειτουργίες
9. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
10. Θρησκευτικοί χώροι
11. Κτίρια γήπεδα στάθμευσης
12. Πρατήρια βενζίνης
13. Αθλητικές εγκαταστάσεις
14. Εγκαταστάσεις μέσων μαζικών μεταφορών
15. Συνεδριακά κέντρα
16. Ελικοδρόμια
17. Καζίνα
18. Γήπεδα Γκολφ
19. Τουριστικοί Λιμένες.
20. εγκαταστάσεις εμπορικών εκθέσεων.

Περιεχόμενο Ελεύθερων Χώρων - Αστικού Πράσινου

Στις περιοχές της κατηγορίας αυτής επιτρέπονται μόνο:

1. Αναψυκτήρια
2. Αθλητικές εγκαταστάσεις
3. Πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις
4. Χώροι συνάθροισης κοινού.

Περιεχόμενο Κοινωνικών Εξυπηρετήσεων

Στις περιοχές κοινωνικών εξυπηρετήσεων επιτρέπονται μόνο:

1. Κτίρια εκπαίδευσης
2. Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
3. Κτίρια περίθαλψης
4. Πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις
5. Αθλητικές εγκαταστάσεις

Στις περιοχές στις οποίες καθορίζεται μία μόνο ή και περισσότερες από τις πιο πάνω (υπ' αρ.1 έως και 5) χρήσεις επιτρέπονται μόνο οι κατά περίπτωση καθοριζόμενες χρήσεις.

Γενικές Διατάξεις

1. Από την πολεοδομική μελέτη είναι δυνατόν ορισμένες από τις χρήσεις γης που επιτρέπονται σύμφωνα με τα πιο πάνω άρθρα να απαγορεύονται ή να επιτρέπονται με όρους και προϋποθέσεις ή να αφορούν τμήματα οικοδομικών τετραγώνων ή οικοπέδων ή και ορόφους κτιρίων.

2. Για τις ευρύτερες περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης όπως τα γεωγραφικά όρια αυτών είναι δυνατόν επίσης να επιτρέπονται και άλλες χρήσεις εκτός από εκείνες που αναφέρονται στο διάταγμα αυτό εφόσον οι χρήσεις αυτές είναι απαραίτητες για την πραγματοποίηση των στόχων των Ρυθμιστικών σχεδίων και των προγραμμάτων προστασίας περιβάλλοντος των περιοχών αυτών.

Βεβαίωση χρήσης γης³⁰

Για να βγει η βεβαίωση χρήσης γης χρειάζονται κάποια δικαιολογητικά, τα οποία αναφέρονται παρακάτω.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά:

Αίτηση των ενδιαφερομένων, όπου θα αναφέρεται η δραστηριότητα για την οποία ζητείται χρήση γης και απόσπασμα με σημειωμένη τη θέση της ιδιοκτησίας για κάθε μια από τις παρακάτω περιπτώσεις ως εξής:

A. Εντός σχεδίου, εντός Γ.Π.Σ.

Σημειωμένη η θέση της ιδιοκτησίας με υπογραφή και σφραγίδα μηχανικού (με ευθύνη για τη θέση) στο απόσπασμα Γ.Π.Σ. Αντίγραφο ρυμοτομικού σχεδίου, με σημειωμένη τη θέση του ακινήτου.

B. Εκτός σχεδίου, εντός Γ.Π.Σ.

Σημειωμένη η θέση, όπως ανωτέρω στο απόσπασμα του Γ.Π.Σ.

Γ. Εκτός σχεδίου, εκτός Γ.Π.Σ. εντός ορίων εφαρμογής της τροποποιημένης απόφασης 16/81 Ε.Σ.Χ.Π. (Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας και Περιβάλλοντος) Σημειωμένη η θέση, όπως ανωτέρω στο απόσπασμα χάρτη της τροποποιημένης απόφασης Ε.Σ.Χ.Π.

Δ. Εκτός Γ.Π.Σ. εντός οικισμού

Σημειωμένη η θέση, όπως ανωτέρω στο απόσπασμα του χάρτη του οικισμού. Στην περίπτωση που στο ακίνητο υπάρχει κτίσμα, θα προσκομίζονται τα αποδεικτικά στοιχεία της νομιμότητάς του ή της τακτοποίησής του, όταν είναι αυθαίρετο.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται όταν το ακίνητο βρίσκεται στη ζώνη ασφάλειας υπεραστικής συγκοινωνίας, σε κοινόχρηστους χώρους, αιγιαλό - παραλία κλπ. Στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση από αρμόδιο μηχανικό.

²⁹<http://www.skiadas.gr/index.php/epi-trofimvni/vipe/19-xrissi-gis/14-perioxomeno-xriseon-gis>

³⁰<http://www.heraklion.gr/e-services/town-planning/certification-use-ground.html>

1.8.1. Χρήσεις γης που επιτρέπονται στην περιοχή του Μοσχάτου³¹

Χωροταξικός – Πολεοδομικός Σχεδιασμός Σχεδίου Πόλης

Ο Δήμος Μοσχάτου εντάχθηκε στο σχέδιο πόλης με τα διατάγματα 19-7-28 (ΦΕΚ 145 Α'/30-7-28), 15-6-29 (ΦΕΚ 206 Α/20-6-29), 12-4-30 (ΦΕΚ 119 Α/19-4-30) & 12-1-34 (ΦΕΚ 14 Α/15-1-34).

«Έγκριση γενικού πολεοδομικού (Γ.Π.Σ.) Δήμου Μοσχάτου (Ν. Αττικής)» με την από 22-4-1998 με αριθ. 30793/1597 απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 386Δ'/2-6-88 (και την 716/3592/21-5-93 ΦΕΚ 774 Δ'/9-7-93 – επανέγκριση).

«Έγκριση Πολεοδομικής Μελέτης αναθ/σης ρυμοτομικού σχεδίου Δήμου Μοσχάτου & θεσμοθέτηση του χάρτη Π.Α2 σε κλίμακα 1:5000 σύμφωνα με την με αρ. Γ.53058/6006014/23-7-85 διαταγή ΥΠΕΧΩΔΕ» με την από 18-7-89 με αρ. 425614/120 απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 466 Δ'/24-7-89 (& επαναδημοσίευση: ΦΕΚ 815 Δ'/20-7-93).

- Καθορίζονται συντελεστής δόμησης, κάλυψη, ύψος οικοδομών.
- Καθορίζονται χρήσεις γης μόνο για την περιοχή νότια των γραμμών ΗΣΑΠ (οδ. Θεσσαλονίκης).
- Για την περιοχή βόρεια των γραμμών για την οποία από Γ.Π.Σ. (ΦΕΚ 386Δ'/2-6-88 & 774Δ'/9-7-93) προτείνεται χρήση Βιομηχανικού Πάρκου, δεν θεσμοθετήθηκαν χρήσεις γης με την Μελέτη Αναθεώρησης. Επιτρεπόμενες χρήσεις στην περιοχή αυτή, βορείως των σιδηροδρομικών γραμμών (οδ. Θεσσαλονίκης) και μέχρι τα όρια του Δήμου Μοσχάτου, θεωρούνταν αυτές της Γενικής κατοικίας βάση του Π.Δ. 84/84.

«Τροποποίηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδιασμού (Γ.Π.Σ.) των δήμων Αθηναίων, Ταύρου, Αγ. Ι. Ρέντη, Μοσχάτου & Πειραιά (Ν. Αττικής)» με την από 4-11-2004 με αριθ. 45835 Απόφ. του ΥΠΕΧΩΔΕ που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1063 Δ'/16-11-2004.

- Θεσμοθετούνται οι χρήσεις γης για την περιοχή του Δ. Μοσχάτου, βόρεια των γραμμών ΗΣΑΠ (οδ. Θεσσαλονίκης) και μέχρι τα όρια του Δήμου, η οποία εμπίπτει στο παραδοσιακό τμήμα (ιστορικό άξονα) οδού Πειραιώς με το από 17-4-1996 Π.Δ/γμα (ΦΕΚ 510Δ'/96).

Στο τμήμα της οδού Πειραιώς που εμπίπτει στα διοικητικά όρια του δήμου Μοσχάτου το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του οποίου εγκρίθηκε με την Αποφ.-30793/1597/88 του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΦΕΚ – 386/Δ/88), όπως ισχύει καθορίζονται:

1. Χρήσεις:

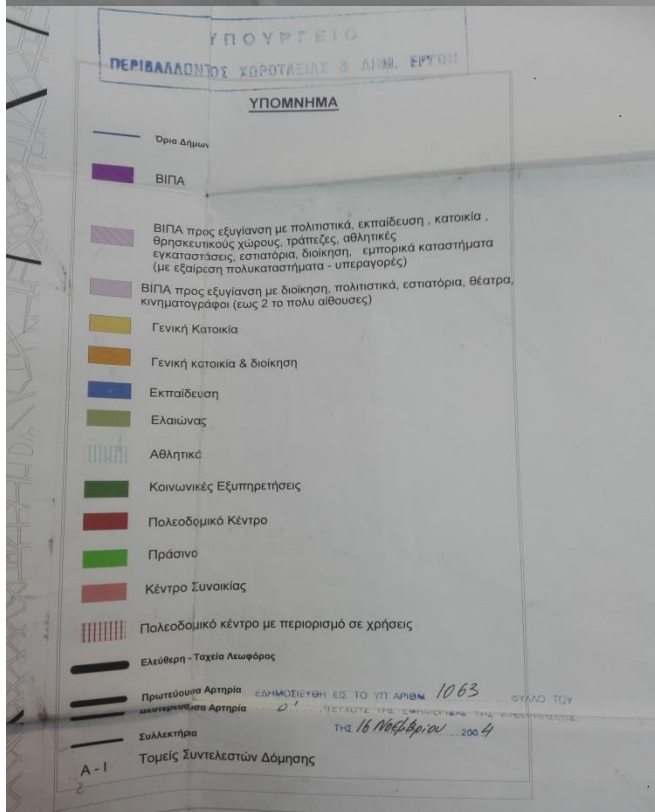
α) ΒΙΠΑ – ΒΙΟΠΑ προς εξυγίανση σύμφωνα με το Αρθ.-5 του ΠΔ/23-2-87, όπως συμπληρώθηκε με το ΠΔ/8-12-90 (ΦΕΚ – 706/Δ/90) με εξαίρεση τα πρατήρια υγρών καυσίμων, τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρεάτων και τις αποθήκες.

Επιπλέον των ανωτέρω χρήσεων επιτρέπονται:

- Κατοικία (στα οικοδομικά τετράγωνα – ΟΤ που δεν έχουν πρόσωπο επί της οδού Πειραιώς).
- Εμπορικά καταστήματα με εξαίρεση το πολυκατάστημα και τις υπεραγορές.
- Κτίρια εκπαίδευσης
- Πολιτιστικά κτίρια (και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις).
- Αθλητικές εγκαταστάσεις
- Θρησκευτικοί χώροι
- Τράπεζες
- Εστιατόρια

β) ΒΙΠΑ – ΒΙΟΠΑ σύμφωνα με το Αριθ.-5 του ίδιου ως άνω Προεδρικού Διατάγματος με εξαίρεση τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας κρεάτων στο τμήμα του Βιομηχανικού Πάρκου που συνορεύει με τη Λαχαναγορά και την περιοχή του Ελαιώνα.

2. Μέσος συντελεστής δόμησης για τα οικόπεδα που έχουν πρόσωπο στην οδό Πειραιώς 1,2 και για τα υπόλοιπα 1 (τομέας Ζ).

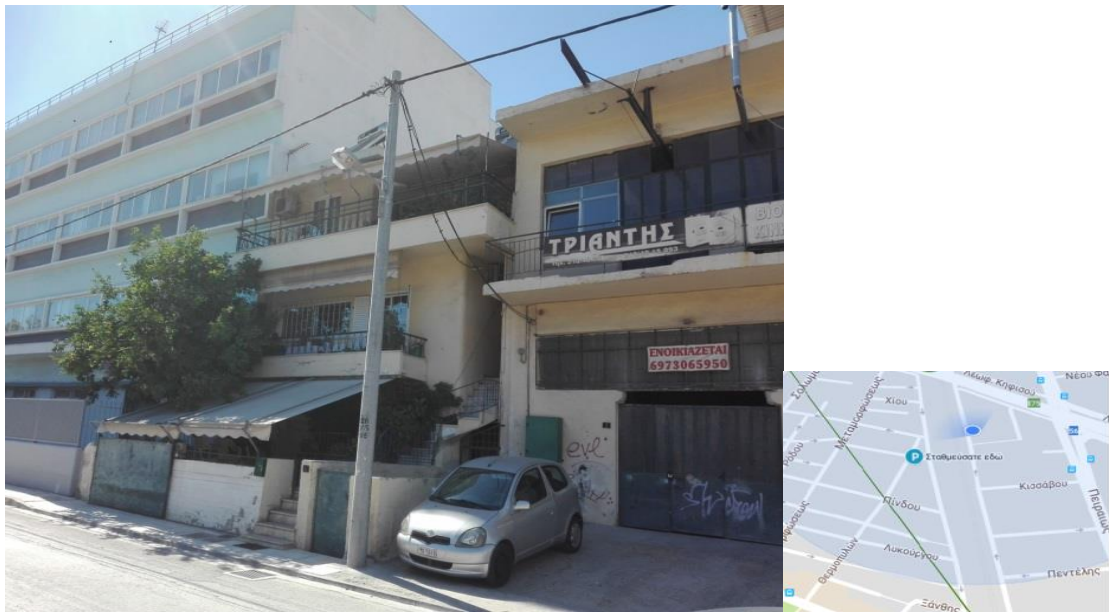

Εικ.47 & 48: Εδώ βλέπεται έναν χάρτη της περιοχής του Μοσχάτου που δείχνει τις χρήσεις γης που υπάρχουν στην περιοχή.

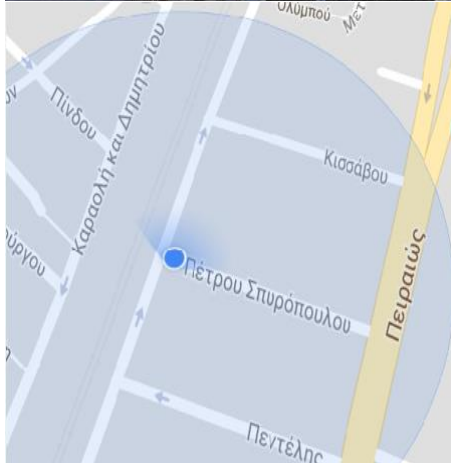
(ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

1.9. Ασύμβατες χρήσεις

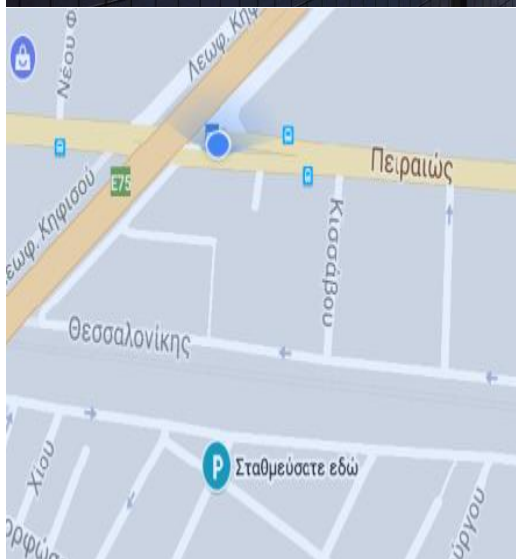
Η ασυμβατότητα χρήσης παρατηρήθηκε σε μεγάλο βαθμό από το 1960 και μετά, ενώ οι υπηρεσίες δεν έκαναν κάτι για να το σταματήσουν αυτό αλλά το μόνο που κάνουν είναι να προσπαθούν να βρουν τρόπους να τις διαχειριστούν. Η ασύμβατη χρήση δεν έχει κάποιον ορισμό με τον οποίο ορίζεται τι είναι, αλλά με λίγα λόγια όταν δυο διαφορετικές χρήσεις είναι κοντά και δεν μπορούν να συνυπάρξουν ομαλά και αρμονικά (εργοστάσιο δίπλα σε σχολείο, καφετέρια σε ισόγειο πολυκατοικίας με ενοίκους από πάνω κ.ά.).

Εικ.49: Στην φωτογραφία αυτή φαίνεται μια κατοικία δίπλα σε βιομηχανίες όπου δεν πρέπει να υπάρχει για λόγους ασφάλειας, διότι σε βιομηχανικές περιοχές υπάρχει μεγάλη ατμοσφαιρική ρύπανση που είναι πολύ κακή για την υγεία του ανθρώπου και επίσης θα υπάρχει έντονη ηχορύπανση όπου θα εμποδίζει τους ενοίκους να ξεκουράζονται σε ώρες κοινής ησυχίας. Επιπλέον, υπάρχει και ο κίνδυνος εκδήλωσης πυρκαγιάς επειδή πολλές βιομηχανίες έχουν εύφλεκτα υλικά, σε περίπτωση πυρκαγιάς είναι πολύ πιθανόν να επεκταθεί και στις κατοικίες και έτσι όχι μόνο να θέσει σε κίνδυνο την ζωή των κατοίκων, αλλά και οι κατοικίες να υποστούν μεγάλες καταστροφές. Βρίσκεται επί της οδού Θεσσαλονίκης.

Εικ.50: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται αριστερά ένα εγκαταλελειμμένο εργοστάσιο και δεξιά ένα νηπιαγωγείο, τα οποία τα χωρίζει η οδός Πέτρου Σπυρόπουλου (Πάρνηθος). Το νηπιαγωγείο βρίσκεται εντός της βιομηχανικής περιοχής, οπότε υπάρχει κίνδυνος για την υγεία των παιδιών από την ρύπανση. Προτείνεται να μεταφερθεί το νηπιαγωγείο εντός της αστικής περιοχής.

Εικ.51: Στην εικόνα αυτή απεικονίζεται ένα πάρκο και ένα γήπεδο τένις που βρίσκονται δίπλα και εντός της βιομηχανικής περιοχής. Αυτό δεν είναι σωστό διότι τα άτομα που θα πάνε είτε στο πάρκο να κάτσουν είτε να πάνε να παίξουν τένις, διατρέχουν κινδύνους μόλυνσης από τις βιομηχανίες της περιοχής. Το γήπεδο τένις και το πάρκο βρίσκονται ανάμεσα στην οδό Θεσσαλονίκης και οδού Πειραιώς.

1.9.1. Πρόταση

Προτείνεται το νηπιαγωγείο να μεταφερθεί στην αστική περιοχή, καθώς και οι κάτοικοι που μένουν σε σπίτια εντός βιομηχανικής περιοχής να μετακομίσουν και αυτοί στην αστική περιοχή για καλύτερη ποιότητα ζωής.

2. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

2.1. Ανάπτυξη βιομηχανικής περιοχής του Μοσχάτου³²

Το 1925 η περιοχή αποσπάται από το Δήμο Αθηναίων και αναγνωρίζεται ως κοινότητα Μοσχάτου. Ήδη στο Μοσχάτο και ειδικότερα στο βόρειο τμήμα του, πάνω από την οδό Πειραιώς, αρχίζουν να εμφανίζονται και να εδραιώνονται εμπορικές και βιοτεχνικές χρήσεις. Η ύπαρξη της από καιρό ασφαλτοστρωμένης Πειραιώς και της σιδηροδρομικής γραμμής που συνέδεε τον Πειραιά με την Αθήνα συνέβαλαν σε αυτό και οδήγησαν σε ραγδαία αύξηση του πληθυσμού.

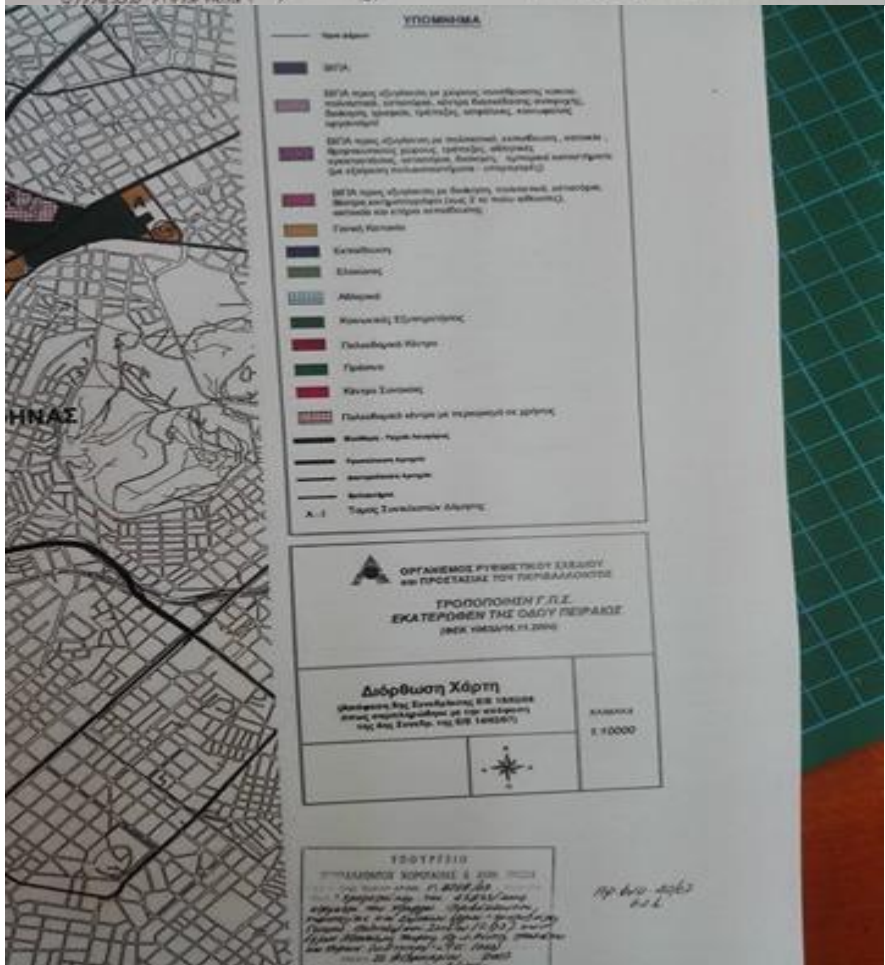
Τη δεκαετία 1950, οι πολλές αδόμητες ακόμα περιοχές και οι αυξανόμενες θέσεις εργασίας στον ταχύτητα αναπτυσσόμενο τομέα της βιομηχανίας, προσελκύουν αρκετό κόσμο από τις γύρω περιοχές, καθιστούν το Μοσχάτο προάστιο του Πειραιά και οδηγούν σε πολύ μεγάλη δημογραφική αύξηση. Και τα επόμενα χρόνια, η ανάπτυξη του εμπορίου και της βιομηχανίας συνεχίζεται και το τμήμα βόρεια της Πειραιώς αποκτά το χαρακτήρα εργατικών κατοικιών.

Εικ.52: Σε αυτόν το χάρτη βλέπεται σε ποια μεριά βρίσκετε η βιομηχανική περιοχή του Μοσχάτου με βάση την διαγράμμιση του υπομνήματος.

(ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

³²http://www.academia.edu/4542023/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%91%CE%BD%CE%AC%CE%BB%CF%85%CF%83%CE%B7_%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%85_%CE%9C%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%AC%CF%84%CE%BF%CF%85

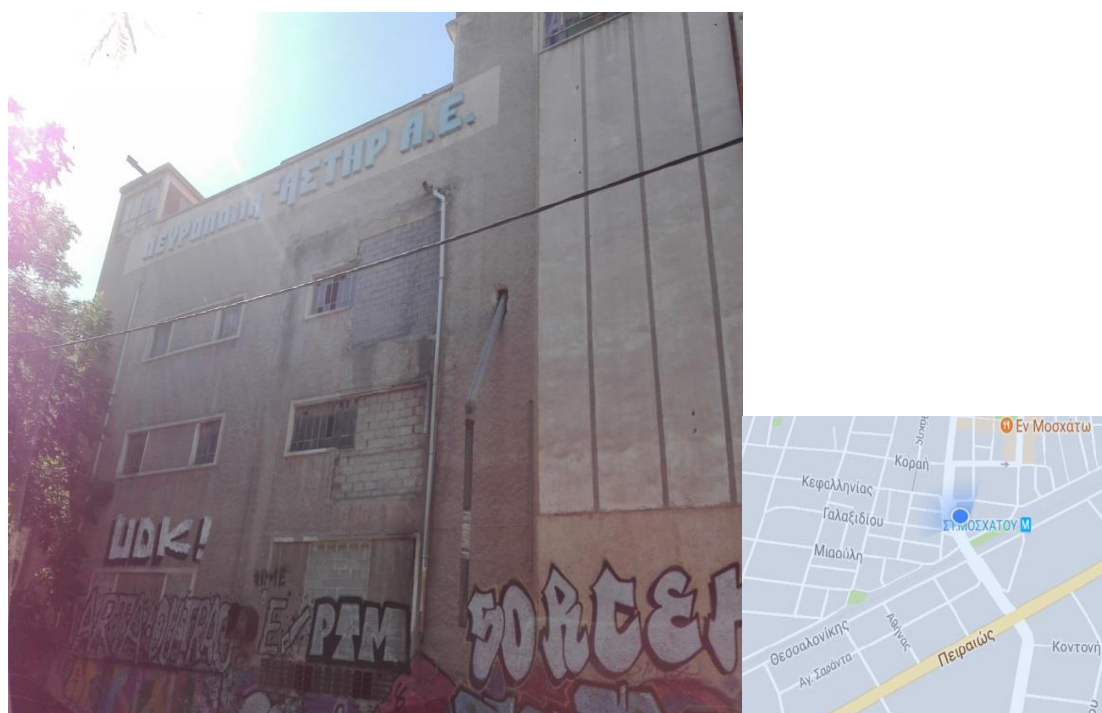
(ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

2.2. Βιομηχανικές εγκαταστάσεις

Η βιομηχανικές εγκαταστάσεις αποτελούν μεγάλο κίνδυνο για το περιβάλλον αλλά και για την αστική περιοχή με την οποία συνυπάρχουν και για την ομαλή λειτουργία της πόλης. Παρακάτω θα παρουσιαστούν μερικά από τα εργοστάσια της περιοχής, οι κίνδυνοι που εγκυμονούν τα εργοστάσια και προτάσεις για την αντιμετώπιση των κινδύνων.

2.2.1. Εργοστάσια της περιοχής

Αλευροποιία Άστηρ Α.Ε.

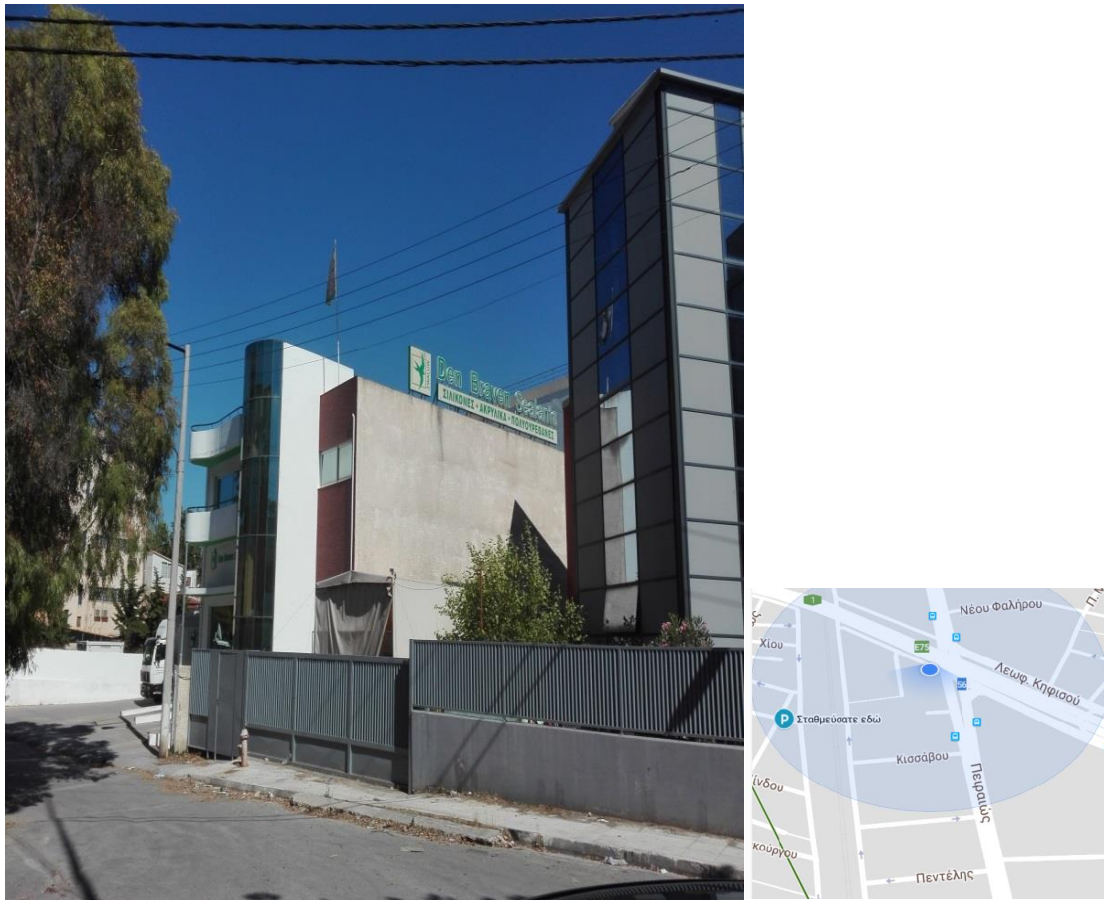
Εικ.53: Η βιομηχανία αυτή βρίσκεται στην οδό Θεσσαλονίκης. Η βιομηχανία αυτή είναι πλέον εγκαταλελειμμένη και όταν περνάς από το σημείο από το οποίο βρίσκεται υπάρχει μια έντονη άσχημη μυρωδιά. Για την βιομηχανία αυτή δεν βρέθηκαν περεταίρω στοιχεία, οπότε υποτίθεται ότι η βιομηχανία αυτή παρήγαγε αλεύρι και άλλα παράγωγά του.

Αλπικό Ψυγεία Α.Ε.

Εικ.54: Η βιομηχανία αυτή βρίσκεται επί της οδού Θεσσαλονίκης και οδού Κισσάβου. Η βιομηχανία αυτή κατέχει ένα μεγάλο αριθμό ψυγείων με σκοπό την αποθήκευση τροφίμων μεγάλων αλυσίδων Super Market καθώς και άλλων βιομηχανιών.

Den Braven Sealants³³

Εικ.55: Το εργοστάσιο αυτό βρίσκεται στην οδό Πειραιώς και λεωφόρος Κηφισού. Αποτελεί ένα από τα υποκαταστήματα της βιομηχανίας, η οποία ιδρύθηκε το 1974 και έδρα της είναι η Oosterhout. Παράγει υψηλής ποιότητας στεγανωτικά και κόλλες καθώς και λευκά προϊόντα ετικέτας.

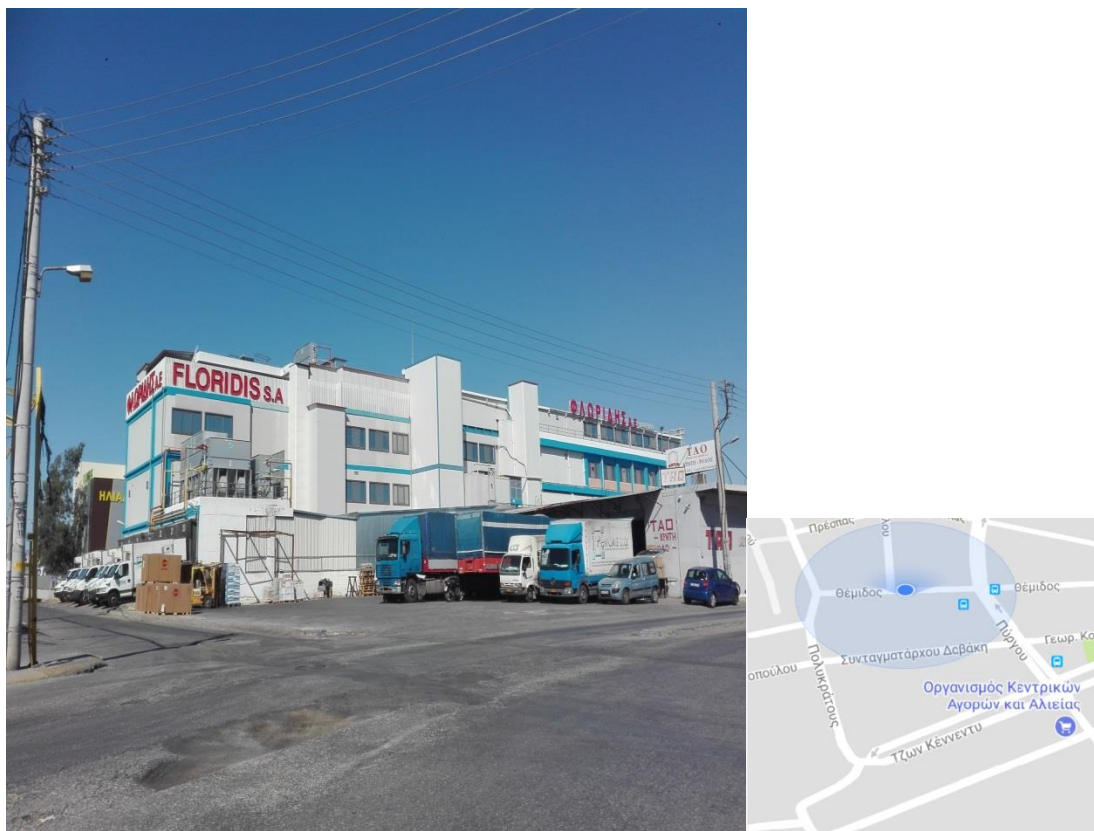
³³<https://egeria.nl/en/portfolio/416/>

Βιομηχανία βαμβακελαίου

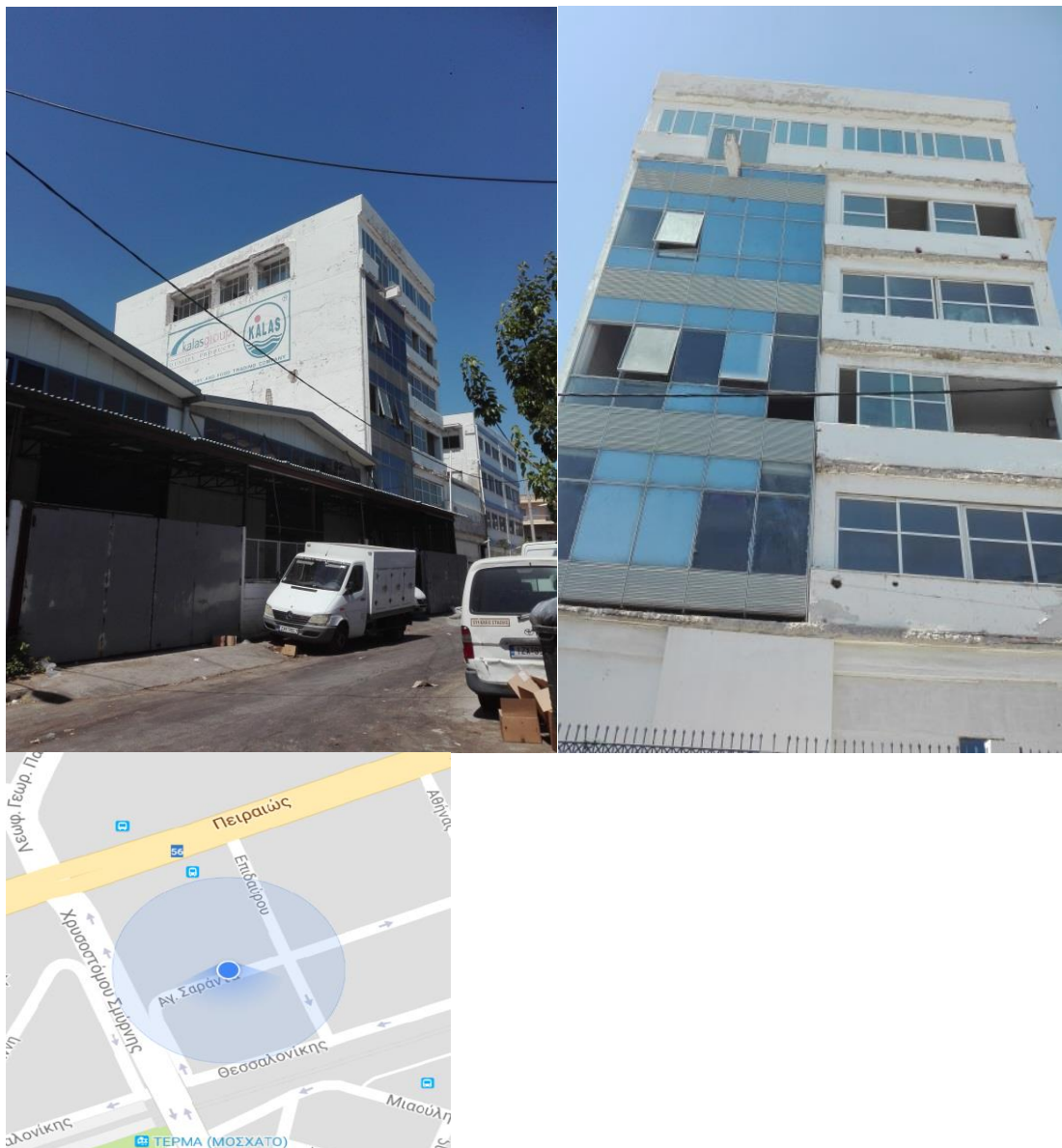
Εικ.56: Το εργοστάσιο αυτό βρίσκεται στην οδό Πειραιώς. Δεν καταφέρθηκε να βρεθούν πολλές πληροφορίες για αυτό το εργοστάσιο κάτι που είναι απίθανο αν συλλογιστεί κανείς ότι λειτουργεί ακόμα κανονικά. Από τις ελάχιστες πληροφορίες που μαζεύτηκαν, το εργοστάσιο αυτό παράγει βαμβακέλαιο και πριν κάτι χρόνια του είχαν κάνει μήνυση για την ρύπανση που προκαλούσε στο περιβάλλον. Το όνομα του εργοστασίου δεν καταφέρθηκε να μαθευτεί αφού οι κάτοικοι της περιοχής δεν θυμούνται το όνομά του και πινακίδα δεν υπάρχει στο εργοστάσιο στο οποίο την αφαίρεσαν κατά την περίοδο που δεχόταν μηνύσεις. Το εργοστάσιο αυτό δεν βρίσκεται σε καλή κατάσταση και χρειάζεται καλή συντήρηση και να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση της ρύπανσης που προκαλεί.

Floridis S.A.³⁴

Εικ.57: Η εταιρία αυτή βρίσκεται επί της οδού Θέμιδος και οδού Πύργου. Δημιουργήθηκε το 2000 και έδρα του είναι στο Μοσχάτο, δραστηριοποιείται την επεξεργασία κρεάτων και τυποποίηση προϊόντων υψηλής ποιότητας. Οι ιδιοκτήτες εγκατάστασης της εταιρίας έχουν σύνολο 10.500 τ.μ. και περιλαμβάνουν σε αυτές ένα εργοστάσιο 5.000 τ.μ. που έχει δυνατότητα αποθήκευσης 2.500 τόνων, το οποίο ξεκίνησε να λειτουργεί από τις αρχές του 2010. Η ιστορία ξεκινάει το 1980 όταν τα αδέρφια Φλωρίδης αναλαμβάνουν την οικογενειακή επιχείρηση που είχε ο πατέρας τους από το 1953.

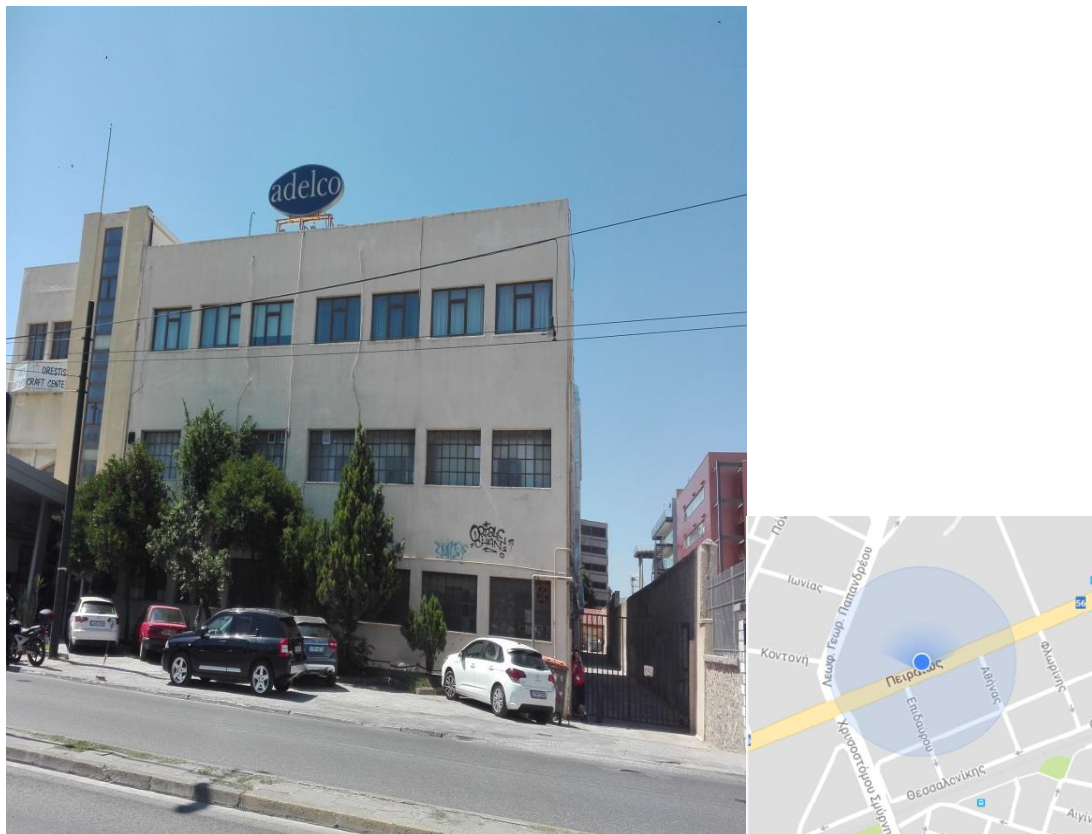
³⁴<https://greekonline.gr/main/dir/viomixania-nopou-kreatos-mosxato-floridis/>

Εικ.58: Η εταιρία αυτή βρίσκεται ενδιάμεσα στην οδό Πειραιώς και οδό Αγίων Σαράντα. Το 1922 ο Εμμ. Καλαμαράκης έστησε την πρώτη βιοτεχνία επεξεργασίας άλατος στο Κουκάκι, η οποία διέθετε επεξεργασία πλύσεως άλατος και γινόταν επίσης παραγωγή απορρυπαντικών. Το 1963 εγκαταστάθηκαν στο νέο τότε εργοστάσιο της οδού Πειραιώς. Πρώτη η ΚΑΛΑΣ το 1963 παράγει ιωδιωμένο αλάτι σε συνεργασία με την UNICEF και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, συμβάλλοντας έτσι στην πρόληψη της ιωδιοπενίας στη χώρα μας. Το 1970 η ΚΑΛΑΣ κυκλοφορεί στην αγορά το αλάτι ΗΡΑ σε διάφανη πλαστική σακούλα. Το 1997 η ΚΑΛΑΣ κλείνει 75 χρόνια ζωής και βραβεύεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση Επιχειρήσεων και Επιχειρηματιών αλλά και από την UNICEF για την βοήθεια της στην πρόληψη της ιωδιοπενίας στην Αλβανία. Το 2000 κυκλοφορεί το προϊόν ΚΑΛΑΣ FLUOR, το μοναδικό αλάτι με φθόριο. Την ίδια χρονιά η ΚΑΛΑΣ πιστοποιεί το σύνολο των εταιρικών της διαδικασιών με Σύστημα Ποιότητας ISO 9002. Το

2001 ολοκληρώνεται η κατασκευή της πλέον σύγχρονης μονάδας πλύσεως στην χώρα με άκρως αυτόματα συστήματα μεταφοράς αλατιού. Το 2002, η ΚΑΛΑΣ λαμβάνει ακόμα ένα βραβείο, το Βραβείο Επώνυμου Προϊόντος από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών και τοποθετεί κάτω από την ποιοτική ομπρέλα KALASGROUP QUALITY PRODUCTS πέραν του αλατιού και των αλιπάστων, σειρά κονσερβικών με τις επωνυμίες ROTA, CHAPERON και LOVIES. Το 2004 βρίσκει την ΚΑΛΑΣ πλήρως πιστοποιημένη με Σύστημα Ποιότητας ISO 9001:2000 και HACCP. Το 2005, η ΚΑΛΑΣ αναλαμβάνει τα προϊόντα BEM εισερχόμενη έτσι στην κατηγορία σαλατών, μουσταρδών και dressing. Το 2010 η ΚΑΛΑΣ με τις μονάδες της πιστοποιημένες με ISO 22000, BRC και IFS θέτει σε λειτουργία το νέο κέντρο διανομής της στην ΒΙΠΑ Αυλώνα Αττικής και μεταφέρει την έδρα της από το ιστορικό κτίριο της οδού Πειραιώς σε νέο ιδιόκτητο κτίριο γραφείων στην οδό Σπύρου Πάτση στον αναπτυσσόμενη περιοχή του Βοτανικού. Από τότε το εργοστάσιο στο Μοσχάτο είναι εγκαταλελειμμένο.

³⁵<http://www.kalas.gr/el/company/history.html>

Εικ.59: Η βιομηχανία αυτή βρίσκεται στην οδό Πειραιώς. Το 1934 οι αδερφοί Όμηρος και Ορέστης Κολοκοτρώνης ίδρυσαν στο Μοσχάτο τη Χρωματουργεία Αθηνών Αφών Ε. Κολοκοτρώνη Α.Ε. , που επρόκειτο να παίξει σημαντικό ρόλο στη βιομηχανική ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας. Τότε το Μοσχάτο ήταν μια έρημη περιοχή που σιγά-σιγά λόγω της δημιουργίας του εργοστασίου χρωμάτων άρχισε να κατοικείται από υπαλλήλους και εργάτες της εταιρείας. Το Μοσχάτο απέκτησε κίνηση και ζωή. Στη δεκαετία του 1950 επέκτειναν τις επενδύσεις και σε άλλους τομείς, όπως τα φαρμακευτικά προϊόντα, το βαμβάκι και τα κτηνιατρικά προϊόντα. Κατά τη διάρκεια του πολέμου και της πείνας, η Χρωματουργεία Αθηνών υποστήριζε τους υπαλλήλους της και την τοπική κοινότητα με τρόφιμα και με προμήθειες. Στη δεκαετία του 1950, η εταιρεία επικεντρώνει το ενδιαφέρον της προς την κατεύθυνση των φαρμακευτικών κυρίως προϊόντων και αποκτά τον διακριτικό τίτλο “Adelco”. Κατά την διάρκεια της δεκαετίας του 1960, η Adelco παρουσιάζει το σαμπουάν OM-OR, το πρώτο σαμπουάν που παρασκευάστηκε και κυκλοφόρησε στην Ελλάδα, καθώς και την πρώτη φθοριούχα οδοντόκρεμα, την οδοντόκρεμα Adelco. Στην επιτυχία της φαρμακευτικής βιομηχανίας προστίθεται η δυναμική και δημιουργική είσοδος της εταιρείας στην αγορά των καλλυντικών. Την δεκαετία του 1970 η Adelco γίνεται μία από τις μεγαλύτερες ελληνικές φαρμακευτικές, ενώ το ίδιο συμβαίνει ταυτόχρονα και στον χώρο των καλλυντικών με τα OM-OR και τα υπόλοιπα καλλυντικά προϊόντα της Adelco. Στις αρχές της δεκαετίας του 1980

ιδρύεται η Adelco - Χρωματουργεία Αθηνών Αδελφών Ε. Κολοκοτρώνη Α.Ε. Στην δεκαετία του 1990, η εταιρεία στοχεύει στην ανάπτυξη των διεθνών αγορών με στόχο να κατακτήσει ολόενα και μεγαλύτερο μερίδιο. Ιδρύεται ανεξάρτητο τμήμα εξαγωγών και αναπτύσσονται αγορές στην Μέση Ανατολή, Βόρεια Αφρική, Ανατολική Ευρώπη, μέχρι και Άπω Ανατολή. Η Adelco ισχυροποιεί την παρουσία της στην διεθνή αγορά. Οι εποχές αλλάζουν και η τεχνολογία εξελίσσεται, έτσι το 2000 η Adelco επικεντρώνεται στον τομέα του εκμοντερνισμού. Η εταιρεία επενδύει σε νέα μηχανήματα παραγωγής και αναπτύσσει καινούρια προϊόντα. Το προφίλ της εταιρείας στην σημερινή εποχή περιλαμβάνει πολλές δραστηριότητες τόσο στο φαρμακευτικό τομέα όσο και στον τομέα των καλλυντικών και συμπληρωμάτων διατροφής. Η εταιρεία είναι μια κάθετη και σύγχρονη παραγωγική μονάδα 10.000 τ.μ., με 75 εξειδικευμένα άτομα, καθώς και με μια πολύ καλά οργανωμένη ομάδα αντιπροσώπων σε όλη την Ελλάδα και διεθνώς.

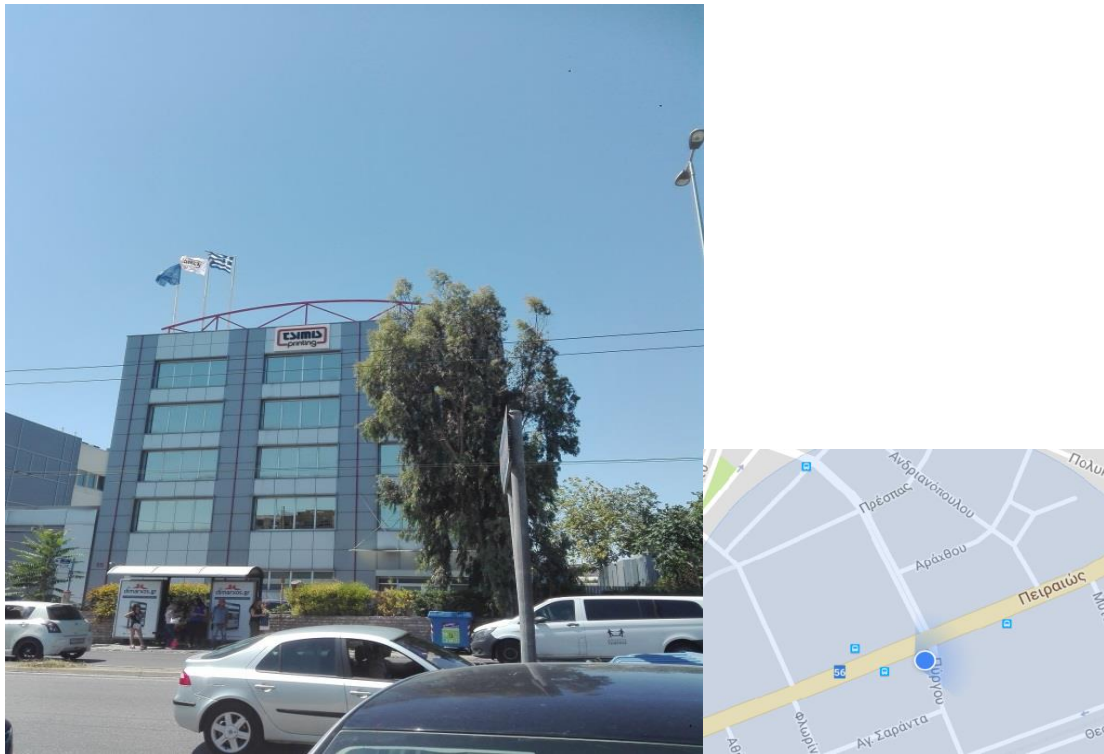

Εικ.60: Απεικονίζεται το εργοστάσιο της Adelco όταν πρώτο ξεκίνησε με την ονομασία Χρωματουργεία Αθηνών Αφών Ε. Κολοκοτρώνη Α.Ε.

(ΠΗΓΗ:

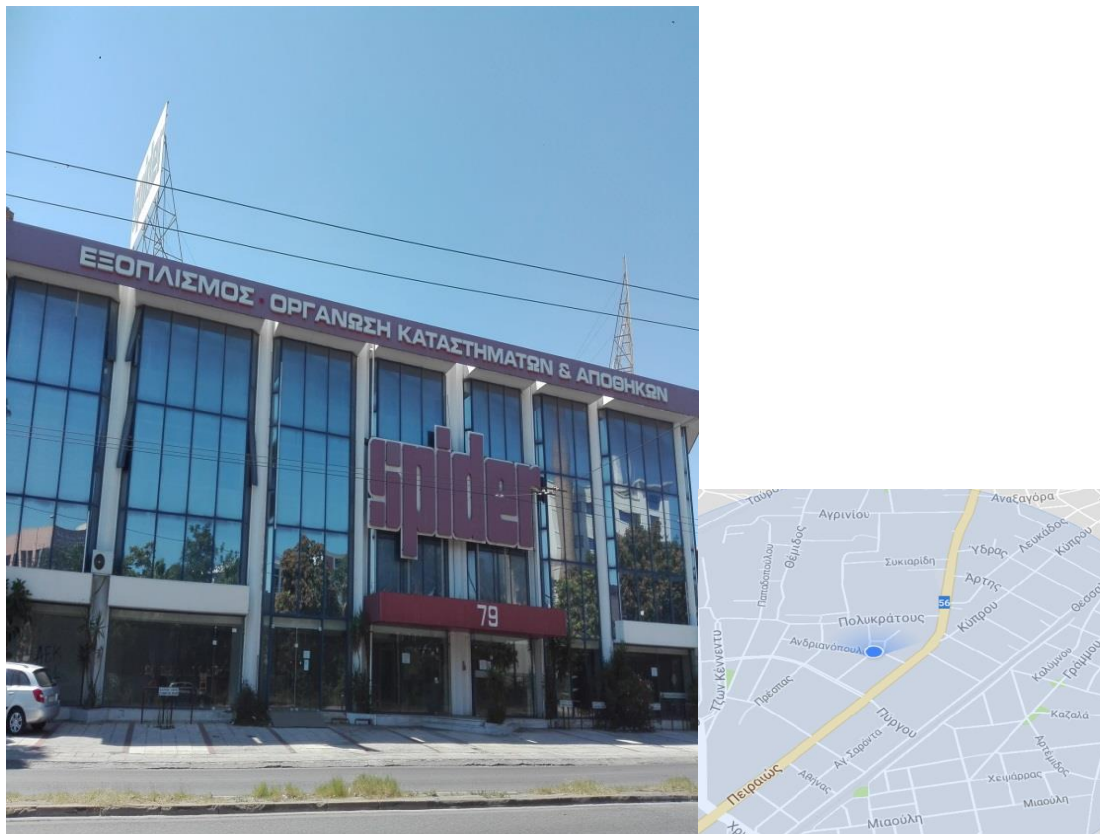
[https://www.google.gr/search?q=adelco&source=lnms&tbn=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwjHvZKoo4HVAhUMnRQKHan0DzIQ_AUIBigB&biw=1680&bih=920#tbn=isch&q=%CE%A7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%B1+%CE%91%CE%B8%CE%B7%CE%BD%CF%8E%CE%BD+%CE%91%CF%86%CF%8E%CE%BD+%CE%95.+%CE%9A%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%BA%CE%BF%CF%84%CF%81%CF%8E%CE%BD%CE%B7++%CE%91.%CE%95.+1934&imgsrc=qUJR8sGjCyEzMM:\)](https://www.google.gr/search?q=adelco&source=lnms&tbn=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwjHvZKoo4HVAhUMnRQKHan0DzIQ_AUIBigB&biw=1680&bih=920#tbn=isch&q=%CE%A7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%B1+%CE%91%CE%B8%CE%B7%CE%BD%CF%8E%CE%BD+%CE%91%CF%86%CF%8E%CE%BD+%CE%95.+%CE%9A%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%BA%CE%BF%CF%84%CF%81%CF%8E%CE%BD%CE%B7++%CE%91.%CE%95.+1934&imgsrc=qUJR8sGjCyEzMM:)

Tsimis printing³⁷

Εικ.61: Η βιομηχανία αυτή βρίσκεται επί της οδού Πειραιώς. Η παρουσία της Τσιμή ΑΕ στον τομέα της εύκαμπτης συσκευασίας χρονολογείται από τα τέλη της δεκαετίας του '40, με εμπορία ειδών ζαχαροπλαστικής αλλά πολύ σύντομα θα επεκταθεί η επιχείρηση και στο εμπόριο των υλικών συσκευασίας. Εισάγει μεμβράνες αναγεννημένης κυτταρίνης, εκτύπωση με βαθυτυπία μέχρι 10 χρώματα, κεριά ελασματοποίησης ή θερμού τήγματος επικάλυψης, coald επικάλυψης-σφράγισης ακόμη και χωρίς διαλύτες πλαστικοποίηση.

³⁷<http://www.tsimis.gr/en/company-2/history>

Εικ.62: Η βιομηχανία αυτή βρίσκεται επί της οδού Πειραιώς. Είναι ένα από τα υποκαταστήματα της εταιρίας, η έδρα της βρίσκεται στα Ιωάννινα και δημιουργήθηκε το 1946. Παρήγαγε καλούπια, μεταλλικά έπιπλα, σόμπες πετρελαίου, λύμενα ράφια, μεταλλικά μέρη φορτηγών STAYER, χαλύβδινους κάλυκες, ερπύστρια αρμάτων, μέρη οχημάτων τζιπ, σύγχρονοι κάδοι μηχανικής αποκομιδής απορριμμάτων κ.ά. Η Spider διαθέτει ακόμα, κεντρικά γραφεία πωλήσεων στην Αθήνα, έκθεση προϊόντων έκτασης 3.500 τ.μ. Στην περιοχή του Μοσχάτου, μονάδα τεχνικής υποστήριξης και αποθηκευτικών χώρων στον Ταύρο, καθώς και ολοκληρωμένο δίκτυο αντιπροσώπων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

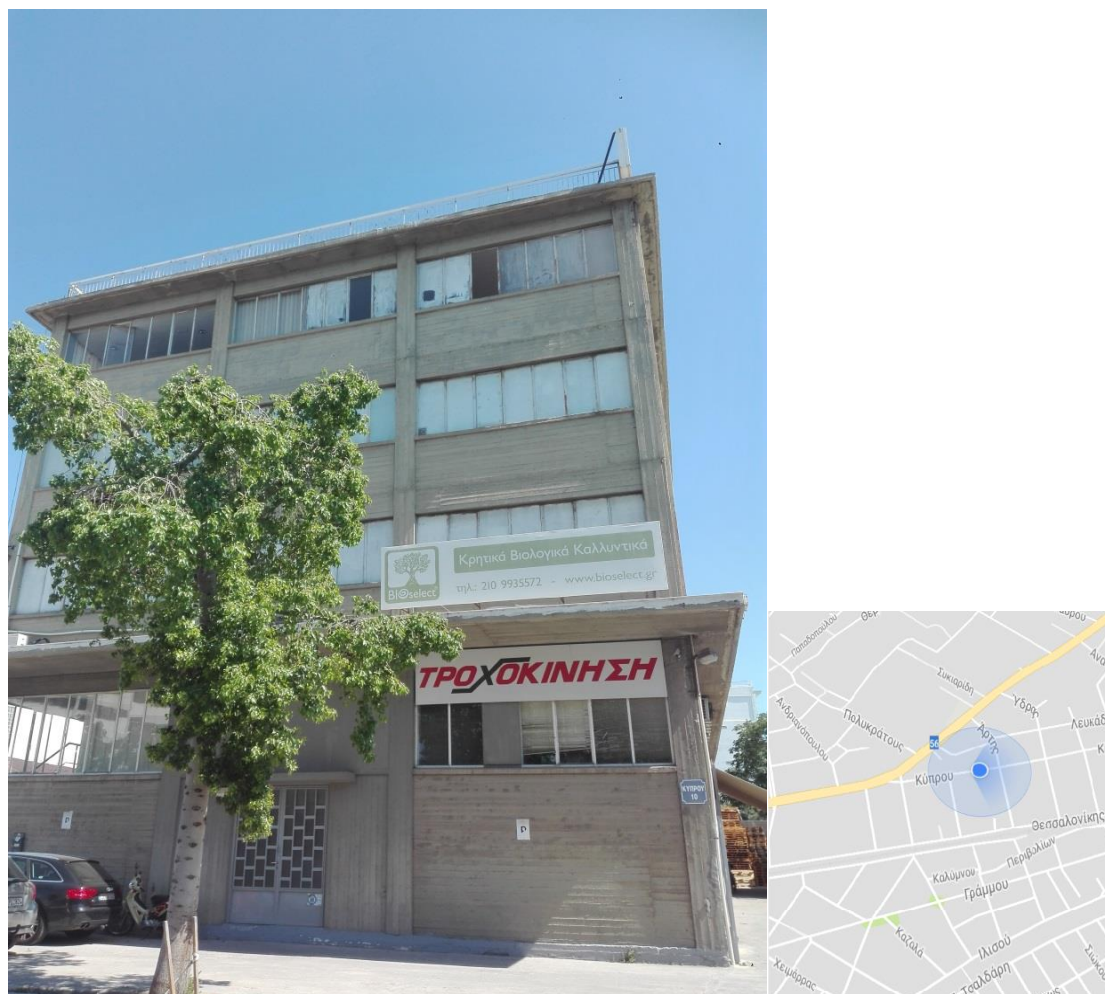
³⁸ <http://www.spidersa.com/Company.aspx?pid=702&am=1.1>

Εικ.63: Η βιομηχανία αυτή βρίσκεται στην οδό Κύπρου. Η ΒΙΔΟ-FERRO είναι μια ελληνική επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται στο χώρο παραγωγής, κατασκευής βιδών και συναφών προϊόντων. Τα πρώτα της βήματα έγιναν το 1985 και η έδρα της βρίσκεται σε ένα ιδιόκτητο κτήριο 3000 τ.μ. στην περιοχή του Μοσχάτου από τα αδέρφια Γεώργιο και Αντώνιο Κωνσταντόπουλο.

³⁹<http://www.vidoferro.gr/gr/>

Τροχοκίνηση Α.Ε.Β.Ε. & BIOselect®

Εικ.64: Οι εταιρίες αυτές βρίσκονται στην οδό Κύπρου. Η Εταιρεία “ΤΡΟΧΟΚΙΝΗΣΗ Α.Ε.Β.Ε.” δραστηριοποιείται στον χώρο των ανταλλακτικών μηχανοκίνητων οχημάτων από το 1976, με την επωνυμία Ν. ΦΑΣΟΥΛΑΣ & ΣΙΑ ΟΕ και με την σημερινή της νομική μορφή από το 1987. Με Πανελλαδικό δίκτυο διανομής εισάγει και διακινεί σε εμπόρους, επώνυμα ανταλλακτικά πολλά εκ των οποίων αποτελούν πρώτη τοποθέτηση των μεγαλύτερων εργοστασίων της παγκόσμιας αυτοκινητοβιομηχανίας.⁴⁰

Αυτό στην οδό Κύπρου είναι ένα υποκατάστημα της BIOselect®. Η οποία ιδρύθηκε το 2002 στην πόλη του Ρεθύμνου, στο νησί της Κρήτης. Η εταιρεία εξειδικεύεται στην παραγωγή και διανομή βιολογικών καλλυντικών στην Ελλάδα και το εξωτερικό.⁴¹

⁴⁰<https://www.kyb-hellas.gr/>

⁴¹<https://www.bioselect.gr/about/bioselect/>

2.2.2. Κίνδυνοι – Προβλήματα

Μια βιομηχανική περιοχή μέσα στο αστικό ιστό μια πόλης θέτει μεγάλους κινδύνους και προβλήματα τόσο για τον άνθρωπο όσο και για το περιβάλλον. Παρακάτω θα αναφερθούμε σε αυτά:

1. **Μεγάλες επιπτώσεις στον ανθρώπινο οργανισμό λόγω της ρύπανσης και της μεγάλης δυσοσμίας, όπως αναπνευστικά γαστρεντερικά και δερματολογικά προβλήματα**
2. **Μεγάλες καταστροφές στο περιβάλλον, όπως ρύπανση του αέρα και καταστροφή του όζοντος.**
3. **Από την μόλυνση της ατμοσφαιράς σε περίπτωση βροχής έχουμε την όξινη βροχή όπου προκαλεί μεγάλα προβλήματα, όπως την διάβρωση των δομικών στοιχείων.**
4. **Αύξηση της θερμοκρασίας λόγω των εργοστασίων και των βιομηχανιών όπου λόγω των υλικών αλλά και από την καύση τους για να παρασκευαστούν τα προϊόντα έχουν επιπτώσεις στην άνοδο της θερμοκρασίας.**
5. **Μόλυνση των υδάτων, δηλαδή όλα τα απόβλητα των εργοστασίων και των βιομηχανιών καταλήγουν μέσω αγωγών στα ποτάμια μολύνοντάς τα. Κατά συνέπεια, μολύνουν και τη θάλασσα.**
6. **Λόγω της ρύπανσης αλλά και της δυσοσμίας που υπάρχει, η ευρύτερη περιοχή γεμίζει με πολλά έντομα όπως κατσαρίδες ποντίκια αλλά και πολλά κουνούπια με αποτέλεσμα την μετάδοση πολλών μικρόβιων αλλά και ασθενειών.**

2.2.3. Βιομηχανική ρύπανση⁴²

Το είδος αυτό της ρύπανσης αφορά κυρίως:

- Τις περιοχές όπου λειτουργούν θερμοηλεκτρικοί σταθμοί για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος. Το μέγεθος των προβλημάτων ατμοσφαιρικής όπου λειτουργούν θερμοηλεκτρικοί σταθμοί εξαρτάται από το μέγεθος της παραγωγής, από το χρησιμοποιούμενο καύσιμο (λιγνίτη, πετρέλαιο) και από τις επικρατούσες κατά περίπτωση μετεωρολογικές συνθήκες. Τα κύρια προβλήματα εντοπίζονται στις λιγνιτικές μονάδες της ΔΕΗ που λειτουργούν στους νομούς Φλώρινας, Κοζάνης και Αρκαδίας.
- Τις περιοχές όπου λειτουργούν μεγάλες βιομηχανικές μονάδες. Η έννοια «μεγάλες βιομηχανικές μονάδες» περιλαμβάνει είτε τις πλέον ενεργότερες, είτε αυτές που το είδος και η ποσότητα παραγωγής τους καθώς και η διακίνηση πρώτων υλών και προϊόντων δημιουργούν εκτεταμένα προβλήματα. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται τα διυλιστήρια, οι τσιμεντοβιομηχανίες, τα εργοστάσια παραγωγής λιπασμάτων, οι χαλυβουργίες και οι μονάδες εξόρυξης και επεξεργασίας μετάλλων. Γενικά οι μονάδες αυτές αφορούν την Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Βόλο, Καβάλα και Χαλκίδα.
- Τις περιοχές όπου υπάρχει συσσώρευση πολλών έστω και μικρών βιομηχανιών και κυρίως τις περιοχές εκείνες όπου υπάρχει άμεση γεινίαση με κατοικημένες περιοχές όπως παράδειγμα συμβαίνει στην Ελευσίνα, Ασπρόπυργο, Δυτική Θεσσαλονίκη, Οινόφυτα (Βοιωτίας).

⁴²http://library.tee.gr/digital/m2321/m2321_ziomas.pdf

2.2.4. Προτάσεις αντιμετώπισης των κινδύνων της βιομηχανικής περιοχής

Είναι πολύ σημαντικό να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα και οι κίνδυνοι που δημιουργούν οι βιομηχανικές περιοχές, ώστε να καλυτερεύσει η ποιότητα ζωής των ανθρώπων και να καθαριστεί το περιβάλλον από τις ρυπάνσεις. Αν καταφερθεί να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα θα μπορέσει να σωθεί και ο πλανήτης από την καταστροφή που έρχεται. Παρακάτω θα αναφερθούν μερικοί τρόποι αντιμετώπισης οι οποίοι είναι:

- 1. Επιχορήγηση μετεγκατάστασης, δηλαδή να επιχορηγήσει το κράτος τις βιομηχανίες έτσι ώστε αυτές να μεταφερθούν σε εξολοκλήρου βιομηχανικές περιοχές (Ασπρόπυργος , Μαλακάσα, Άνω Λιόσια κ.ά.) που δεν έχουν κοντά αστικές περιοχές.**
- 2. Να τοποθετηθούν φίλτρα καυσαερίου τα οποία προσαρμόζονται πάνω στα φουγάρα και θα φιλτράρουν τα μικροσωματίδια της καύσης σε μεγάλο βαθμό, ώστε να μην διαχέονται στην ατμόσφαιρα.**
- 3. Θα πρέπει να γίνονται εξονυχιστικοί έλεγχοι στα εργοστάσια που είναι ήδη κατασκευασμένα για τυχόν ρύπανση του περιβάλλοντος, καθώς και στα καινούργια εργοστάσια για να εξαλειφθεί κάθε πιθανότητα κινδύνου ρύπανσης.**
- 4. Να δημιουργηθεί νεκρή ζώνη ανάμεσα στην βιομηχανική και αστική περιοχή ώστε να καταπολεμηθεί η ρύπανση των βιομηχανιών προς την κατοικήσιμη περιοχή.**

3. Πολιτισμός

3.1. Κοινόχρηστοι χώροι

Εικ.65: Χάρτης που απεικονίζει τους κοινόχρηστους χώρους της περιοχής.

(ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

Κατά την έρευνα στην περιοχή παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν πολύ κοινόχρηστοι χώροι και πράσινο, κάτι που είναι πολύ σημαντικό για μια τόσο πυκνοκατοικημένη περιοχή και άξιο θαυμασμού αφού κάτι τέτοιο είναι σπάνιο να παρατηρηθεί σε κάποια άλλη περιοχή. Επίσης, υπάρχουν πολλοί πολιτιστικοί χώροι όπου οι κάτοικοι έχουν την δυνατότητα να μορφωθούν αλλά και να ψυχαγωγηθούν όπου είναι πολύ σημαντικό αυτό σε μια κοινωνία. Παρακάτω θα παρουσιαστούν ανά ενότητα μερικοί από τους κοινόχρηστους αλλά και πολιτιστικούς χώρους που υπάρχουν στο Μοσχάτο.

3.1.1. Πολιτιστικοί χώροι

Εικ.66: Πολιτιστικό κέντρο Μοσχάτου. Βρίσκεται επί των οδών Κωνσταντινουπόλεως και Σολωμού. Η χρήση του είναι να γίνονται διάφορες κοινωνικές και πνευματικές εκδηλώσεις. Είναι μια σύγχρονη και καινούργια κατασκευή με μοντέρνα αρχιτεκτονική που σίγουρα αποσπά την προσοχή των περαστικών.

Εικ.67: Ωδείο του δήμου Μοσχάτου. Είναι ένα κτήριο αποκλειστικά μόνο για την μουσική όπου γίνεται προετοιμασία μουσικών ή θεατρικών παραστάσεων. Είναι σε πολύ καλή κατάσταση και βρίσκεται επί την οδό Ελευθερίας (Καραόλη Δημήτριου) και την οδό Λυκούργου.

Εικ.68: Δημοτική βιβλιοθήκη του δήμου Μοσχάτου. Βρίσκεται επί την οδό Πίνδου και την οδό Ιερόθεου. Το κτήριο είναι σε καλή κατάσταση. Είναι ένας χώρος που έχει πολλά ιστορικά βιβλία και όχι μόνο και επίσης μπορεί κανείς να βρει βιβλία που αναφέρουν όλη την ιστορία του Μοσχάτου από την αρχαιότητα.

Εικ.69: Πνευματικό κέντρο του Μοσχάτου. Βρίσκεται επί των οδών Χρυσοστόμου Σμύρνης και Άγιου Κωνσταντίνου. Το κτήριο είναι σε καλή κατάσταση το οποίο έχει παλιά αρχιτεκτονική όψη και οι χρήσεις του συγκεκριμένου κτηρίου είναι παρά πολλές, δηλαδή γίνονται διάφορα φεστιβάλ ζωγραφικής, φωτογραφίας, χώρου κ.τ.λ. Επίσης, λειτουργεί και σαν μουσείο με έργα τέχνης αλλά και με αρχαία τα οποία υπήρχαν στην περιοχή.

Εικ.70: Αίθουσα παραδοσιακών χορών του Μοσχάτου. Είναι ένας όμιλος ελληνικών χορών όπου οι πολίτες μπορούν να πηγαίνουν και να μαθαίνουν παραδοσιακούς χορούς. Το κτήριο βρίσκεται σε καλή κατάσταση και βρίσκεται στην οδό Κοραή.

Εικ.71: Δημοτικός θερινός κινηματογράφος του δήμου Μοσχάτου. Βρίσκεται στην οδό Θερμοπυλών μέσα στην 2^η μεγαλύτερη πλατεία (Μεταμόρφωσης) του δήμου και βρίσκεται σε καλή κατάσταση. Η χρήση είναι το θερινό σινεμά όπου κάθε καλοκαίρι προβάλλονται ταινίες κινηματογράφου.

3.1.2. Πεζόδρομοι – Ποδηλατόδρομοι

Εικ.72: Ο πεζόδρομος αυτός βρίσκεται στην πλατεία Μεταμορφώσεως. Από ότι φαίνεται διατηρείται σε καλή κατάσταση καθώς και περιτριγυρίζεται από άφθονο πράσινο.

Εικ.73: Αυτός ο πεζόδρομος είναι κάθετος προς τον προηγούμενο πεζόδρομο. Από ότι παρατηρείται και αυτός είναι σε καλή κατάσταση, καθαρός και περιτριγυρισμένος με πράσινο. Φαίνεται επίσης πως πάνω σε αυτόν έχουν τοποθετηθεί τραπεζοκαθίσματα από τα καταστήματα που υπάρχουν τριγύρω του.

Εικ.74: Ο πεζόδρομος αυτός βρίσκεται στην οδό Ελευθερίας (Καραόλη Δημητρίου) και είναι παράλληλος στον σταθμό του ηλεκτρικού σιδηρόδρομου. Ο πεζόδρομος αυτός θεωρείται και πάρκο καθώς έχει και παιδικές χαρές μέσα στην έκτασή του. Φαίνεται ότι είναι καθαρός και διατηρείται σωστά αφού είναι σε καλή κατάσταση. Όλη η έκτασή του είναι γεμάτη με πράσινο, κάτι που τον κάνει πολύ φιλικό με το περιβάλλον και τον άνθρωπο και τον κάνει ακόμα πολύ ευχάριστο στην διέλευσή του ή στο να καθίσεις σε αυτόν για να ξεκουραστείς.

Εικ.75: Αυτός είναι ένας πεζόδρομος και ποδηλατόδρομος που βρίσκεται επί της οδού Ιλισού και είναι παράλληλος με τον ποταμό Ιλισό και έχει μεγάλο μήκος. Φαίνεται ότι είναι σε καλή κατάσταση, αποτελεί ένα από τα καινούργια έργα της περιοχής του Μοσχάτου αφού κατασκευάστηκε το καλοκαίρι του 2015.

Εικ.76: Στις εικόνες αυτές απεικονίζεται η συνέχεια του προηγούμενου πεζόδρομου. Φαίνεται ότι αυξήθηκε το πλάτος του πεζόδρομου με συνέπεια να κοπεί ο δρόμος και οι οδηγοί για να φτάσουν στην συνέχεια του δρόμου πρέπει να κάνουν έναν μεγάλο κύκλο κάτι που δυσκολεύει τους οδηγούς. Αυτή η απότομη διακοπή του δρόμου θεωρείται λανθασμένη για να δημιουργηθεί πεζόδρομος.

Εικ.77: Αυτός ο πεζόδρομος βρίσκεται στο τέλος της οδός Ιλισού. Βρίσκεται σε καλή κατάσταση αλλά κόβει τον δρόμο αναγκάζοντας τους οδηγούς για να βγουν στη Λεωφόρο Ποσειδώνος να κάνουν ολόκληρη παράκαμψη. Ο πεζόδρομος αυτός όπως και ο προηγούμενος θεωρούνται λανθασμένοι.

Εικ.78: Ο δρόμος αυτός είναι η οδός Ιεροθέου και έχει θεσμοθετηθεί για πεζόδρομος αλλά δεν έχει υλοποιηθεί ακόμα η κατασκευή του και προτείνεται να μην υλοποιηθεί.

Εικ.79: Ο δρόμος αυτός είναι η οδός Ρόδου και ισχύουν τα ίδια με αυτά της **Εικόνας 78**.

3.1.3. Πλατείες – Πάρκα – Παιδικές χαρές

Εικ.80: Στις εικόνες αυτές απεικονίζονται μια πλατεία και ένα πάρκο που βρίσκονται δίπλα δίπλα, βρίσκονται στην οδό Κοραή, οδού Αργοστολίου και οδού Κεφαλληνίας. Παρατηρείται ότι και τα δύο βρίσκονται σε καλή κατάσταση και παραμένουν καθαρά.

Εικ.81: Εδώ απεικονίζεται η πλατεία Μεταμορφώσεως στην οποία εδράζεται και η εκκλησία της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος. Από ότι φαίνεται έχει αρκετό πράσινο, βρίσκεται σε σχετικά καλή κατάσταση και σχεδόν καθαρή.

Εικ.82: Αυτή είναι μια μικρή πλατεία που βρίσκεται στο τέλος του πεζόδρομου που διασχίζει την οδό Θεσσαλονίκης. Φαίνεται ότι διατηρείται καθαρή και σε πολύ καλή κατάσταση και παντού γύρω της έχει πράσινο.

Εικ.83: Εδώ φαίνεται ένα πάρκο που βρίσκεται στην οδό Κωνσταντινουπόλεως και οδού Ομήρου και είναι δίπλα από το Πολιτιστικό Κέντρο του Μοσχάτου. Παρατηρείται ότι είναι καθαρό και γεμάτο πράσινο αλλά δεν το διατηρούν σε καλή κατάσταση, λόγω των δέντρων που δεν έχουν κλαδευτεί και του γρασιδιού που δεν έχει κουρευτεί.

Εικ.84: Αυτό το πάρκο βρίσκεται στην οδό Ελευθερίας (Καραόλη και Δημητρίου) και οδού Λυκούργου και είναι δίπλα στο Δημοτικό Ωδείο του Μοσχάτου. Το πάρκο αυτό είναι γεμάτο πράσινο αλλά χρειάζεται περισσότερη συντήρηση γιατί το έχουν παραμελήσει.

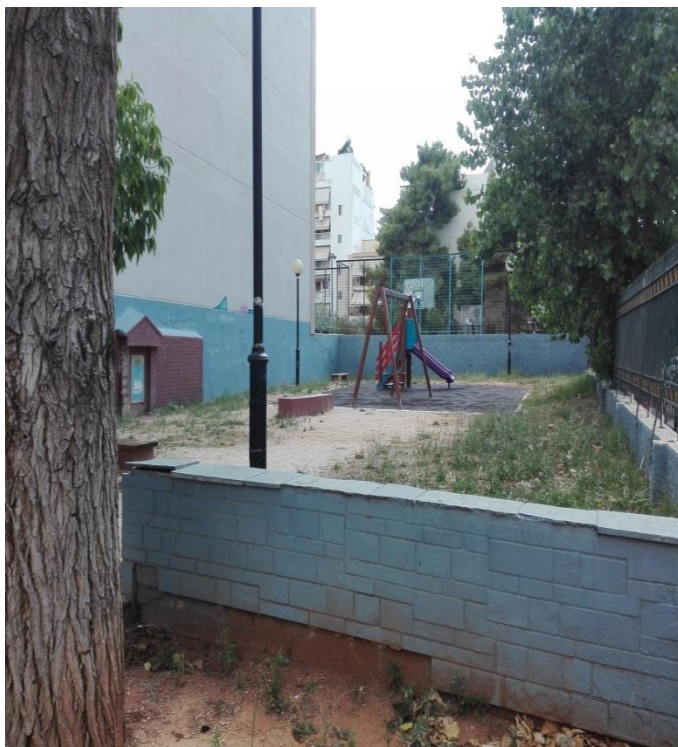
Εικ.85: Εδώ απεικονίζεται μια παιδική χαρά που βρίσκεται στην οδό Χρυσοστόμου Σμύρνης. Φαίνεται πως είναι σε εξαιρετική κατάσταση και καθαρή, κάτι που την κάνει πολύ φιλική προς τα παιδιά αφού τα παιχνίδια συντηρούνται και έτσι δεν υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού τους. Κατασκευάστηκε το καλοκαίρι του 2014.

Εικ.86: Αυτή η παιδική χαρά βρίσκεται στην οδό Ελευθερίας (Καραόλη Δημητρίου). Ισχύουν τα ίδια με αυτά της **Εικόνας 85**.

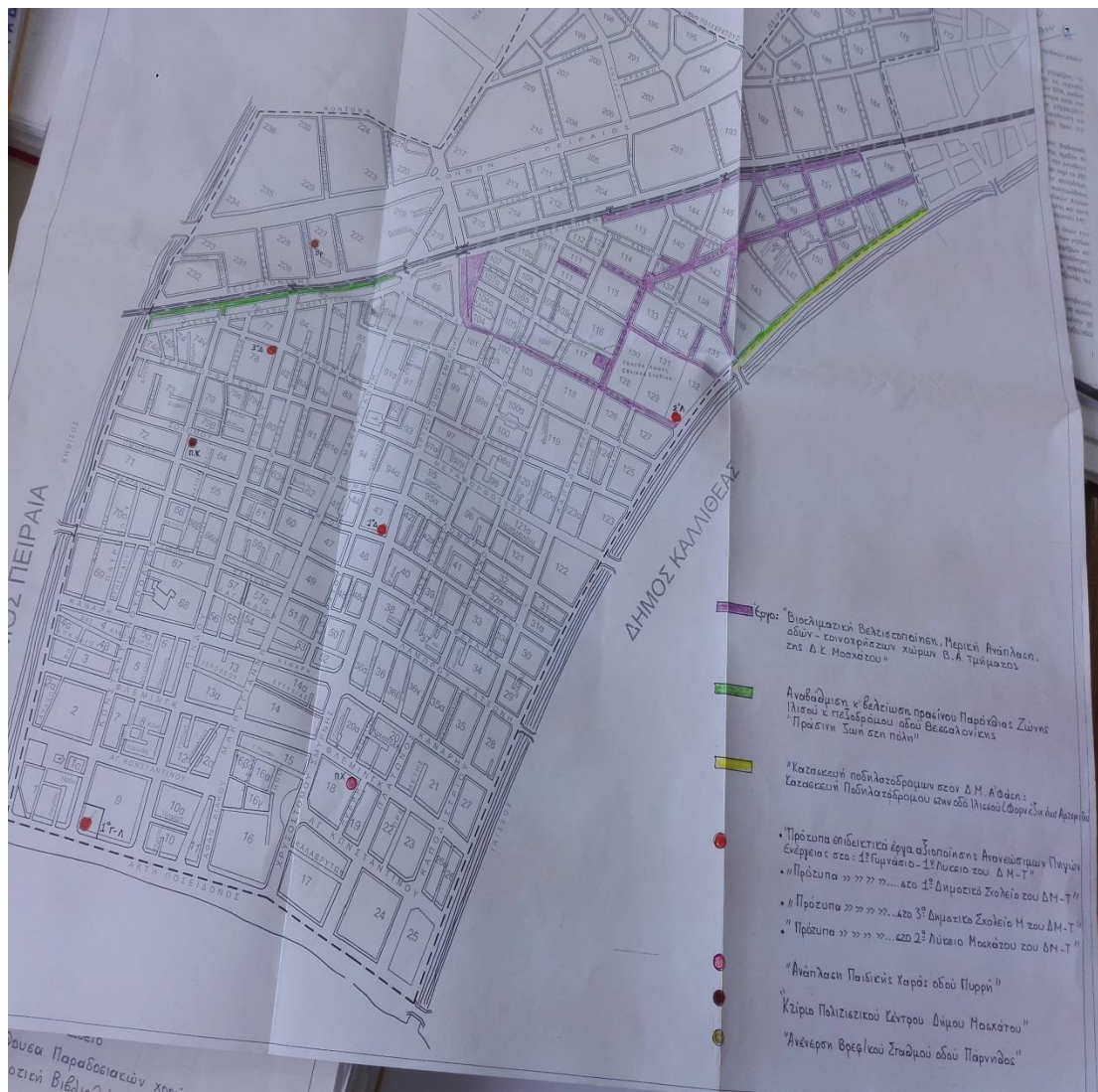

Εικ.87: Αυτή η παιδική χαρά βρίσκεται στην οδό Μεταμορφώσεως. Βρίσκεται σε όχι τόσο καλή κατάσταση κάτι που την κάνει επικίνδυνη για τα παιδιά. Προτείνεται να γίνει συντήρηση.

Εικ.88: Αυτή η παιδική χαρά βρίσκεται μεταξύ της οδού Κωνσταντινουπόλεως και Μεταμορφώσεως. Βρίσκεται σε κακή κατάσταση και είναι τελείως παραμελημένη και την κάνει μη φιλική προς τα παιδιά. Προτείνεται συντήρηση.

3.1.4. Χάρτης ανάπτυξης κοινόχρηστων χώρων

Εικ.89: Στον χάρτη αυτό απεικονίζονται αναπλάσεις που έχουν γίνει σε κοινόχρηστους χώρους.

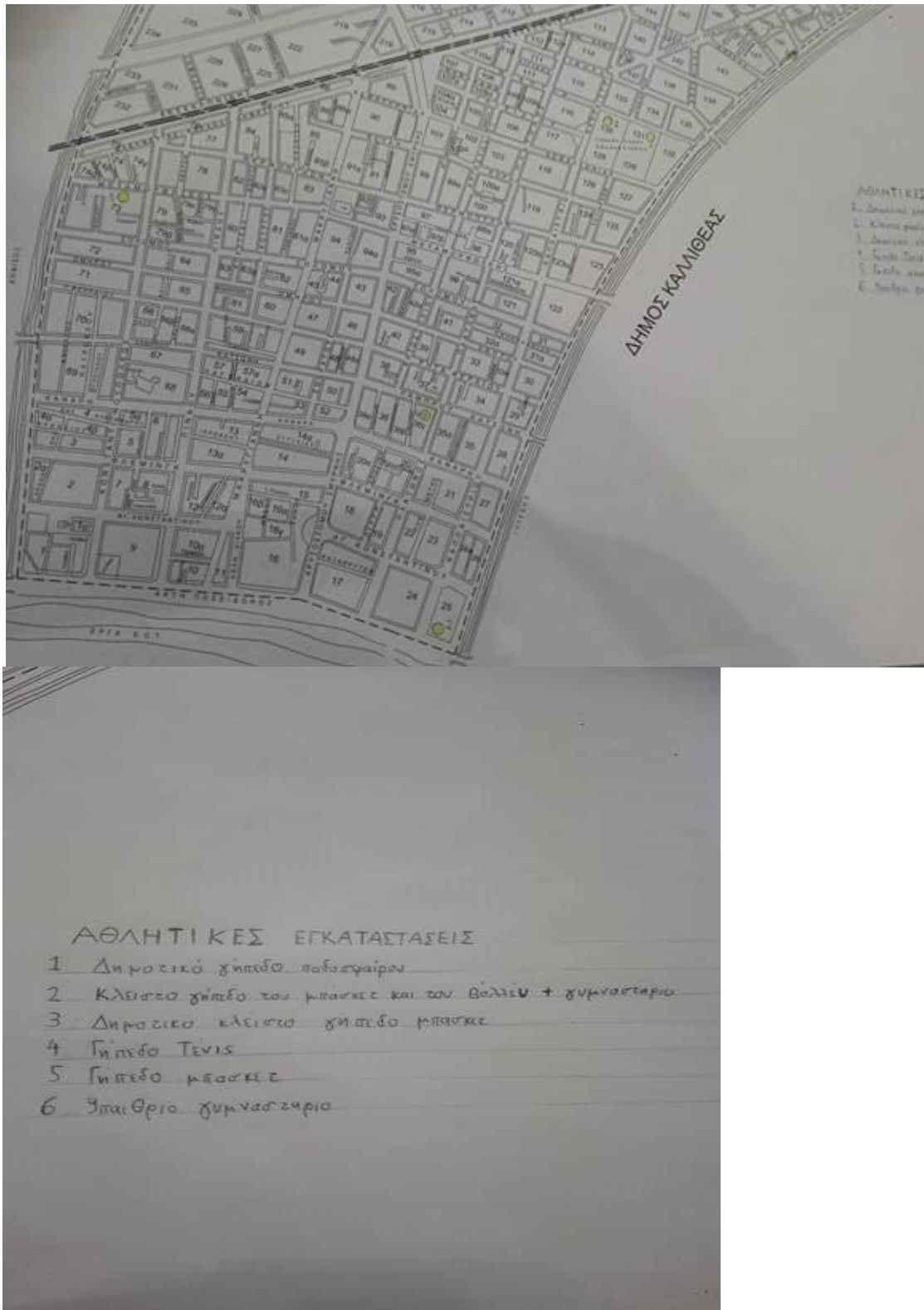
(ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

3.1.6. Προτάσεις προστασίας των κοινόχρηστων χώρων

Οι κοινόχρηστοι χώροι είναι πολύ σημαντικοί για μια περιοχή, έτσι πρέπει να προστατεύονται, να διατηρούνται ασφαλής και καθαροί, ώστε να μπορούν οι κάτοικοι της περιοχής να τους χρησιμοποιούν. Μερικές προτάσεις δίνονται παρακάτω για να καταφερθεί αυτό.

- i. Δημιουργία εθελοντικής ομάδας πολιτών ανά περιοχή υπεύθυνη για την προστασία των κοινόχρηστων χώρων.**
- ii. Ο δήμος πρέπει να καθαρίζει συχνότερα τους κοινόχρηστους χώρους από σκουπίδια.**
- iii. Οι πολίτες θα πρέπει να δείχνουν σεβασμό για τους κοινόχρηστους χώρους.**
- iv. Επιβολή προστίμου σε παράνομα παρκαρισμένα οχήματα σε κοινόχρηστους χώρους.**
- v. Επιβολή προστίμου σε όποιον δεν σέβεται τους κοινόχρηστους χώρους και τους καταστρέφει ή τους ρυπάνει.**
- vi. Συντήρηση και επισκευή στα παιχνίδια που βρίσκονται στις παιδικές χαρές, σε παγκάκια και κιόσκι, καθώς και σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους για αποφυγή ατυχημάτων.**
- vii. Περιποίηση και κλάδεμα σε δέντρα, θάμνους και γρασίδι στους κοινόχρηστους χώρους.**

3.2. Αθλητικοί χώροι

Εικ.91: Χάρτης αθλητικών εγκαταστάσεων.

(ΠΗΓΗ: Πολεοδομία Μοσχάτου)

Κατά την έρευνα στην περιοχή παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν αρκετή χώροι αθλητισμού. Αυτό είναι καλό για την περιοχή γιατί μπορούν οι κάτοικοί της να πηγαίνουν να αθλούνται, κάτι που κάνει καλό στην υγεία τους. Παρακάτω θα παρουσιαστούν μερικοί από τους αθλητικούς χώρους της περιοχής.

Εικ.92: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται το κλειστό γυμναστήριο της περιοχής στο οποίο υπάρχει ένα γήπεδο του μπάσκετ το οποίο μετατρέπεται και σε γήπεδο βόλεϊ. Υπάρχουν ακόμα και όργανα γυμναστικής που μπορεί ο κόσμος να χρησιμοποιεί. Οι εγκαταστάσεις του βρίσκονται σε καλή κατάσταση και βρίσκεται στην οδό Καποδιστρίου και Ποσειδώνος.

Εικ.93: Στην εικόνα αυτή φαίνεται το δημοτικό γήπεδο ποδοσφαίρου της περιοχής στο οποίο εξάγονται αγώνες ποδοσφαίρου. Το γήπεδο συντηρείται καλά αφού βρίσκεται σε καλή κατάσταση και βρίσκεται στην οδό Καποδιστρίου και Μιαούλη.

Εικ.94: Εδώ φαίνεται το δημοτικό κλειστό γήπεδο μπάσκετ που είναι σε καλή κατάσταση και βρίσκεται στην οδό Μιαούλη.

Εικ.95: Εδώ απεικονίζεται ένα γηπεδάκι τένις το οποίο βρίσκεται σε καλή κατάσταση και βρίσκεται στην οδό Λάμπρου Κατσώνη και Πλάτωνος.

Εικ.96: Το γηπεδάκι της φωτογραφίας βρίσκεται στην οδό Μεταμορφώσεως. Είναι ένα γήπεδο μπάσκετ που δεν βρίσκεται και σε τόσο καλή κατάσταση.

Εικ.97: Σε αυτή την εικόνα απεικονίζεται ένας υπαίθριος χώρος με όργανα γυμναστικής του δήμου στο οποίο μπορεί ο καθένας να πηγαίνει να γυμνάζεται δωρεάν. Ο χώρος αυτός βρίσκεται στην οδό Ιλισού δίπλα στον μεγάλο πεζόδρομο – ποδηλατόδρομο και βρίσκεται σε καλή κατάσταση.

3.2.1. Προτάσεις προστασίας των αθλητικών χώρων

Οι αθλητικοί χώροι είναι εξίσου σημαντικοί με τους κοινόχρηστους χώρους σε μια περιοχή, αφού σε αυτούς μπορούν άτομα να πάνε να αθληθούν και να ασκήσουν το αγαπημένο τους άθλημα. Παρατηρείται όμως ότι πλέον δεν συντηρούνται σωστά πολλοί από αυτούς τους χώρους, κάτι που είναι πολύ άσχημο γιατί όταν κάποιος εισέρχεται μέσα σε έναν αθλητικό χώρο (γήπεδα ποδοσφαίρου, γήπεδα μπάσκετ, γήπεδα τένις, γήπεδα βόλεϊ κ.ά.) αντικρίζει μια εικόνα με σκουπίδια πεταμένα από δω και από κει, καταστρεμμένα τα τέρματα, οι μπασκέτες, τα δίκτυα, τα φιλέ κ.ά. Στην περιοχή του Μοσχάτου δεν υπήρχαν σε τόσο κακή κατάσταση αθλητικοί χώροι κάτι που είναι καλό. Παρακάτω παρουσιάζονται μερικές προτάσεις για να προστατευθούν οι αθλητικοί χώροι.

- i. Οι πολίτες θα πρέπει να σέβονται τους αθλητικούς χώρους.**
- ii. Επιβολή προστίμου σε όποιον πιαστεί να καταστρέφει ή να ρυπαίνει τους αθλητικούς χώρους.**
- iii. Ο δήμος θα πρέπει να τους καθαρίζει συχνότερα από τα σκουπίδια.**
- iv. Συντήρηση και αντικατάσταση των χαλασμένων πραγμάτων από τον δήμο.**
- v. Τοποθέτηση φύλακα σε κάθε έναν αθλητικό χώρο για την προστασία του χώρου από αυτούς που προσπαθούν να τον καταστρέψουν.**

3.3. Εκπαίδευση⁴³

Σε μια περιοχή η εκπαίδευση παίζει σημαντικό ρόλο για την μόρφωση των παιδιών. Πολλές περιοχές δεν καλύπτουν όλο το κομμάτι της εκπαίδευσης επειδή δεν έχουν λύκεια και έτσι τα παιδιά αναγκάζονται να πηγαίνουν σε άλλες περιοχές. Το Μοσχάτο όμως καλύπτει αυτές τις ανάγκες εκπαίδευσης αφού στην περιοχή υπάρχουν 3 παιδικοί κρατικοί σταθμοί, 5 νηπιαγωγεία, 6 δημοτικά σχολεία, 3 γυμνάσια και 2 λύκεια. Παράλληλα λειτουργεί και ένα νυκτερινό γυμνάσιο-λύκειο, ενώ πίσω από το σταθμό του Η.Σ.Α.Π. λειτουργεί η επαγγελματική σχολή Ο.Α.Ε.Δ..

Το μόνο ιδιωτικό σχολείο που λειτουργεί σήμερα στο Μοσχάτο είναι η Σχολή Λαμπίρη, ένα ιδιωτικό εκπαιδευτήριο με προσχολική εκπαίδευση, δημοτικό σχολείο, γυμνάσιο και λύκειο, ενώ στην οδό Πειραιώς έχει την έδρα του το Κέντρο Ελευθέρων Σπουδών IST STUDIES, στην λεωφόρο Ποσειδώνος το κολέγιο SBE και στην οδό Κοραή το SAE Creative Media College. Επιπλέον, στην οδό Αγίου Κωνσταντίνου βρίσκεται το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης. Στην οδό Στρατηγού Μακρυγιάννη βρίσκεται το Applied Language Studies House. Παλιότερα στο Μοσχάτο λειτουργούσαν και οι Σχολές Ράδου, ιδιωτικό σχολείο στην οδό Χρ. Σμύρνης στο ύψος της γέφυρας.

⁴³<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%AC%CF%84%CE%BF>

3.4. Ιδιωτικές επεμβάσεις σε δημόσιους χώρους

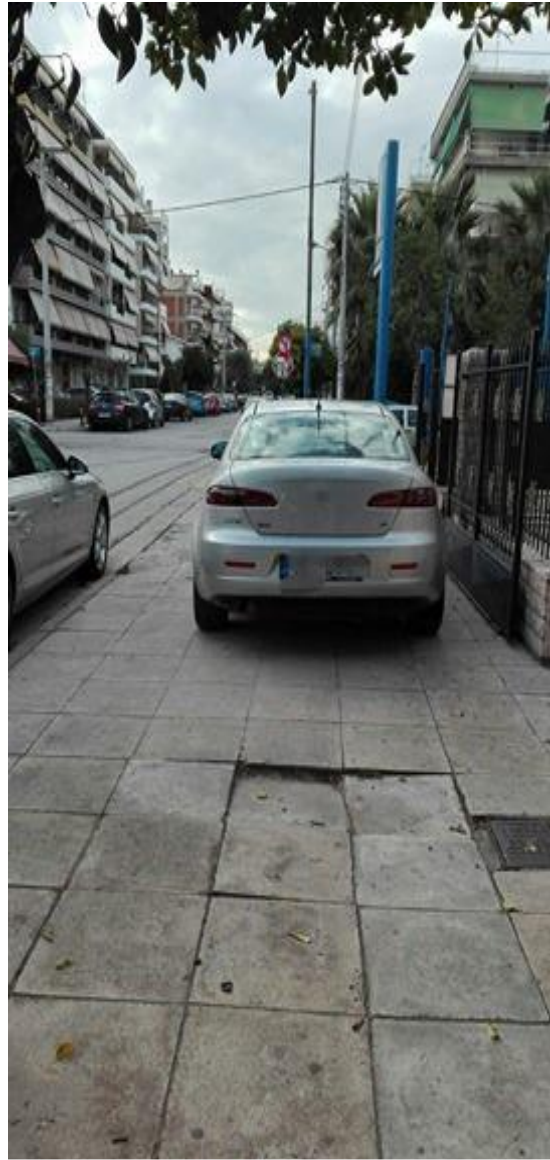
Σε μια περιοχή είναι συχνό φαινόμενο να καταπατάται το πεζοδρόμιο, είτε από οχήματα που παρκάρουν πάνω σε αυτά παράνομα, είτε από τραπέζοκαθίσματα ή εμπορεύματα καταστημάτων (καφετέριες, εμπορικά καταστήματα κ.ά.), αυτά όλα είναι ιδιωτικές επεμβάσεις σε δημόσιους χώρους. Με αυτόν τον τρόπο κάνουν την διέλευση των πεζοδρομίων από τους πεζούς δύσκολη και μερικές φορές αδύνατη και ακόμα περισσότερο σε άτομα με αμαξίδιο. Παρακάτω παρουσιάζονται μερικές ιδιωτικές επεμβάσεις σε δημόσιους χώρους που παρατηρήθηκαν στην περιοχή του Μοσχάτου.

Εικ.98: Εδώ φαίνεται ένα αυτοκίνητο που έχει παρκάρει επί του πεζοδρομίου και δεν έχει αφήσει καθόλου χώρο για να περάσει ο πεζός και έτσι αναγκάζεται να περάσει από τον δρόμο.

Εικ.99: Στην εικόνα αυτή απεικονίζεται η καταπατήσι του πεζοδρομίου από εμπορεύματα καταστήματος.

Εικ.100: Στην φωτογραφία αυτή φαίνετε ένα αυτοκίνητο που καταπατά παράνομα το πεζοδρόμιο και αφήνει έναν ελάχιστο χώρο για να περάσουν οι πεζοί.

3.4.1. Πρόταση

Προτείνεται η επιβολή προστίμου σε όσους κάνουν ιδιωτικές επεμβάσεις σε δημόσιους χώρους. Έτσι με αυτόν τον τρόπο θα αποτραπεί το φαινόμενο της ιδιωτικής επέμβασης σε δημόσιους χώρους.

3.5. Προστασία του περιβάλλοντος

Ένα μεγάλο ζήτημα που απασχολεί όλον τον κόσμο είναι η προστασία του περιβάλλοντος και η αντιμετώπιση των υπάρχοντων περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Τα Οικολογικά προβλήματα ή Περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως ονομάζονται, είναι οι διαταραχές στη γήινη βιόσφαιρα και στο φυσικό περιβάλλον. Κάποια από τα περιβαλλοντικά προβλήματα που υπάρχουν είναι:⁴⁴

- **Η περιβαλλοντική ρύπανση**
- **Η κλιματική αλλαγή (Φαινόμενο του θερμοκηπίου)**
- **Η τρύπα του όζοντος**
- **Η αποδάσωση**
- **Η ερημοποίηση**
- **Η εξαφάνιση βιολογικών ειδών**
- **Η όξινη βροχή (Ατμοσφαιρική ρύπανση)**
- **Η ρύπανση των υδάτων**
- **Απόβλητα ή Απορρίμματα**

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα άρχισαν να εμφανίζονται κυρίως μετά τη Βιομηχανική επανάσταση.

Για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων την δεκαετία του 1960 αναδύθηκε το πολύπλευρο οικολογικό κοινωνικό κίνημα που είχε σαν στόχο την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Ακόμη έγινε το Πρωτόκολλο του Κιότο που άρχισε να ισχύει από το 2005, αλλά δεν έφερε σημαντικά αποτελέσματα. Έγιναν κι άλλες συνθήκες περιβαλλοντικού δικαίου όπως η σύμβαση Ραμσάρ, η Οδηγία για τα πουλιά (79/409/ΕΟΚ) και η Οδηγία των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ).⁴⁵

Μερικές λύσεις που μπορούν να βοηθήσουν το περιβάλλον είναι:

1. **Να χρησιμοποιηθούν ηλεκτρικά αυτοκίνητα.**
2. **Να χρησιμοποιηθούν καταλύτες αυτοκινήτου.**
3. **Να χρησιμοποιηθούν συσκευές καθαρισμού αερίων.**
4. **Να χρησιμοποιηθεί βιοκλιματική αρχιτεκτονική.**
5. **Να γίνει αναδάσωση.**
6. **Να αντιμετωπιστούν τα απόβλητα.**
7. **Να γίνει ενημέρωση για της επιπτώσεις που υπάρχουν στο περιβάλλον ώστε να ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος.**
8. **Να χρησιμοποιηθεί ιονισμός στις καμινάδες των εργοστασίων.**

^{44,45} https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%B2%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC_%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B2%CE%BB%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1

Κάποιοι μπορεί να πιστεύουν ότι μόνο οι Κρατικές και Ιδιωτικές Υπηρεσίες μπορούν να βοηθήσουν στην επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, αλλά δεν ισχύει κάτι τέτοιο γιατί ο καθένας μπορεί να βοηθήσει έστω και λίγο στην βελτίωση του περιβάλλοντος κάνοντας κάποιες μικρές ενέργειες καθημερινά όπως:

- **Να κάνει ανακύκλωση.**
- **Να μην σπαταλάει άσκοπα νερό.**
- **Να μην σπαταλάει άσκοπα ενέργεια.**
- **Να χρησιμοποιεί τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.**
- **Να χρησιμοποιεί λιγότερο χαρτί.**
- **Να μην χρησιμοποιεί χημικά απορρυπαντικά.**

Τώρα, ο Δήμος της περιοχής του Μοσχάτου, στον οποίο έγινε η έρευνα, έχει διατηρήσει σε εξαιρετική κατάσταση το περιβάλλον της περιοχής. Όχι μόνο έχει καταφέρει και έχει διατηρήσει την περιοχή καθαρή από σκουπίδια που είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της περιοχής, από παράνομες αφισοκολλήσεις, αλλά επιπροσθέτως έχει καταφέρει να υπάρχουν στην περιοχή ελάχιστα εγκαταλελειμμένα οχήματα καθώς και ελάχιστοι τοίχοι που είναι βαμμένοι με spray και graffiti. Ωστόσο, αυτό που δεν έχει καταφέρει είναι να ελαττώσει το κυκλοφοριακό πρόβλημα χρησιμοποιώντας τα μέσα μαζικής μεταφοράς ώστε να ελαττωθεί και η ρύπανση του περιβάλλοντος από τα οχήματα, καθώς δεν έχει λύσει ακόμα το πρόβλημα με τα απόβλητα που καταλήγουν στα ποτάμια και ρυπαίνουν τα ύδατα. Ο δήμος έχει δημιουργήσει αρκετό πράσινο στην περιοχή κάτι που δεν την κάνει μόνο ευχάριστη στους κατοίκους, αλλά με αυτόν τον τρόπο βοηθά και το περιβάλλον.

Εικ.101: Στην εικόνα αυτή βλέπετε έναν τοίχο που είναι βαμμένος με spray και graffiti. Είναι ένας από τους ελάχιστους τοίχους που υπάρχουν βαμμένοι στην περιοχή.

Εικ.102: Εδώ παρατηρείται ένας κάδος που είναι γεμάτος και έχει και δίπλα του σκουπίδια. Αυτό δεν είναι συχνό φαινόμενο καθώς υπάρχουν πολύ κάδοι απλοί και ανακύκλωσης στην περιοχή, καθώς και επειδή περνάει καθημερινά το απορριμματοφόρο και αδειάζει τους κάδους.

Εικ.103: Στην φωτογραφία αυτή παρατηρείται ότι οι κάδοι δεν είναι γεμάτοι και παρόλο αυτό οι σακούλες σκουπιδιών έχουν τοποθετηθεί στο πεζοδρόμιο και όχι μέσα στους κάδους.

Εικ.104: Στην εικόνα αυτή παρατηρείται ότι ο δρόμος μπροστά έχει κίνηση, κάτι που γίνεται λόγω της αύξησης των οχημάτων και της ελάχιστης χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς από τους κατοίκους. Αυτό έχει σοβαρές όμως επιπτώσεις στο περιβάλλον λόγω του καυσαερίου που απελευθερώνεται στην ατμόσφαιρα από τα οχήματα, οπότε όσα περισσότερα οχήματα κυκλοφορούν τόσο περισσότερο καυσαέριο ελευθερώνεται.

3.6. Πηγές ατμοσφαιρικής ρύπανσης

Η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι η ρύπανση της ατμόσφαιρας, δηλαδή η προσθήκη ουσιών (ρύπων) στην ατμόσφαιρα που υπό φυσιολογικές συνθήκες δε θα υπήρχαν, προκαλώντας προβλήματα υγείας στους ανθρώπους και σε άλλους οργανισμούς, καθώς υποβαθμίζει την ποιότητα του περιβάλλοντος. Η ατμοσφαιρική ρύπανση προκαλείται από φυσικές και ανθρωπογενείς δραστηριότητες.⁴⁶

Φυσικές πηγές ρύπανσης είναι:⁴⁷

- Οι πυρκαγιές δασών (μερικές πυρκαγιές δημιουργούνται και από ανθρωπογενείς δραστηριότητες)
- Οι ηφαιστειακές εκρήξεις
- Η αποσύνθεση
- Η μεταφορά σκόνης από τις περιοχές της Αφρικής

Οι Ανθρωπογενείς πηγές ρύπανσης είναι:^{48,49}

- Η ρύπανση από την παραγωγή ενέργειας που στην Ελλάδα βασίζεται κυρίως στην καύση του λιγνίτη. Που η καύση του λιγνίτη είναι υπεύθυνη για τις εκπομπές δύο βασικών ατμοσφαιρικών ρύπων, του διοξειδίου του θείου και των αιωρούμενων σωματιδίων.
- Οι βιομηχανικές ρυπάνσεις με δύο είδη ρύπων, καυσαέρια από την καύση πετρελαιοειδών και αέρια που προκύπτουν από τις βιομηχανικές διεργασίες, είτε σε μορφή χημικών ενώσεων είτε σε μορφή μικροσωματιδίων.
- Η κυκλοφοριακή ρύπανση προκαλείται από τα οχήματα και παράγεται συνήθως στο κέντρο και σε μεγάλους άξονες οδικής κυκλοφορίας σε μεγάλες αστικές περιοχές στην Αττική κ.ά. Ανάλογα το χαρακτήρα του οδικού άξονα έχουμε μεγαλύτερη ή μικρότερη ημερήσια ή νυχτερινή ρύπανση.
- Η ρύπανση από την κεντρική θέρμανση των κτιρίων παράγεται ανάλογα της πυκνότητας οίκησης μιας περιοχής. Οι πιο πυκνές περιοχές είναι φυσικά πλέον οι πιο βεβαρυμμένες.
- Άλλες μικρότερες πηγές ρύπανσης είναι το βάψιμο που ελευθερώνει χημικά αέρια από τις μπογιές και τα σπρέι, το στεγνό καθάρισμα, τα βενζινάδικα στα οποία υπάρχει διαρροή της βενζίνης κατά την παροχή της σε οχήματα και η παράνομη καύση απορριμμάτων τα οποία παράγουν διάφορους ρυπαντές ανάλογα το υλικό που καίγεται.

^{46,47} https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%84%CE%BC%CE%BF%CF%83%CF%86%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CF%81%CF%8D%CF%80%CE%B1%CE%BD%CF%83%CE%B7

⁴⁸ Γεώργιος Μ. Σαρηγιάννης, ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ Προσωρινές σημειώσεις για το μάθημα «ειδικά θέματα περιβάλλοντος» του 7^{ου} χειμερινού εξαμήνου Ακαδημαϊκού έτος 2006 - 2007

⁴⁹ Οδηγός για το περιβάλλον «Αέρας και ατμοσφαιρική ρύπανση», Εμμανουέλλα Ρεμουντάκη, WWF Ελλάς/Αθήνα 2010 (http://www.wwf.gr/images/pdfs/WWF%20Ellas_Odigos%20gia%20to%20perivallon_Aeras.pdf)

3.6.1. Προτάσεις για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης

Μερικές προτάσεις που προτείνοντα για την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι:

- 1. Αυστηρή Νομοθεσία**
- 2. Περιορισμός της ρύπανσης με τεχνολογίες ελέγχου της ρύπανσης στην πηγή όπως ειδικά φίλτρα στις βιομηχανίες, τοποθέτηση καταλυτών στα αυτοκίνητα κ.ά.**
- 3. Μεγαλύτερη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς από τον κόσμο.**
- 4. Πρόστιμο σε όσους δεν έχουν καταλύτες στα οχήματά τους.**
- 5. Να ελέγχονται οι πηγές ρυπάνσεις με την δημιουργία Εθνικού Μητρώου απογραφής των εκπομπών και να επεκταθεί το δίκτυο παρακολούθησης με εναρμόνιση των μεθόδων μέτρησης των διαφόρων σταθμών που υπάρχουν ώστε να παρακολουθούν την ατμόσφαιρα.**
- 6. Να πληροφορηθεί ο κόσμος για το περιβάλλον και τα προβλήματα που παρουσιάζει λόγω ρύπανσης και να ενημερωθεί για τις τεχνολογίες αντιρρύπανσης που υπάρχουν καθώς ο καθένας μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση του προβλήματος.**
- 7. Να χρησιμοποιηθούν ευγενέστερα καύσιμα όπως φυσικό αέριο και άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (π.χ. αιολική στα νησιά).**
- 8. Να χρησιμοποιούνται περισσότερα ηλεκτρικά οχήματα.**
- 9. Να γίνεται χρήση και επεξεργασία πριν από την χρήση πρώτων υλών και υλικών που εξασφαλίζουν την ελαχιστοποίηση της δημιουργίας αποβλήτων και ειδικότερα αέριων αποβλήτων.**
- 10. Να χρησιμοποιηθούν τεχνολογίες στην λειτουργία μηχανών και διεργασιών που θα ελαχιστοποιούν κατά το δυνατόν τη σπατάλη υλικών και τη δημιουργία αποβλήτων.**
- 11. Να χρησιμοποιείται αμόλυβδη βενζίνη και ρυθμιστής έκλυσης καυσαερίων στα οχήματα.**
- 12. Να εφαρμοστούν τεχνολογίες δέσμευσης αέριων ρύπων και σωματιδίων μετά το σχηματισμό τους, με στόχο τον καθαρισμό του αέριου ρεύματος από αυτούς πριν την απελευθέρωση του στην ατμόσφαιρα. Μερικές μέθοδοι και τεχνολογίες που υπάρχουν είναι η μέθοδος με κυκλώνες και πολυκυκλώνες, η μέθοδος με σακκόφιλτρα, η μέθοδος με πλυντήρια αερίων, η μέθοδος με ηλεκτροστατικά φίλτρα, η τεχνολογία απορρόφηση αέριων ρύπων από ρεύματα υγρού, η τεχνολογία προσρόφηση**

αέριων ρύπων σε στερεά και η τεχνολογία διεργασίας οξειδωσης ή καύσης.

13. Να γίνει η άμεση απαγόρευση της κυκλοφορίας στα οχήματα που δεν έχουν κάρτα ελέγχου καυσαερίου και να ακινητοποιηθούν.
14. Να τοποθετείται καλύτερη θερμομόνωση στις κατοικίες, με αυτόν τον τρόπο θα εξοικονομηθεί πετρέλαιο και θα μειωθεί η ρύπανση.
15. Να εφαρμοστεί ο Νόμος 3661/2008 στον οποίο παρουσιάζεται η μεθοδολογία υπολογισμού της ολοκληρωμένης ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, το σύστημα πιστοποίησης των νέων και υφισταμένων κτιρίων, επιθεώρηση λεβήτων και πρότυπα ελάχιστης ενεργειακής απόδοσης.
16. Να γίνεται τακτική συντήρηση των καυστήρων πετρελαίου και των καυστήρων φυσικού αερίου.
17. Να χρησιμοποιείται μόνο το καύσιμο για το οποίο είναι σχεδιασμένος και ρυθμισμένος ο λέβητας.
18. Να χρησιμοποιείται μόνο εγκεκριμένη και καλής ποιότητας καύσιμη ύλη στα τζάκια, σόμπες κ.ά.
19. Να τοποθετούνται φίλτρα καυσαερίων στις σόμπες τα οποία θα προσαρμόζονται στο μπουρί και θα φιλτράρουν τα μικροσωματίδια της καύσης σε μεγάλο βαθμό, ώστε να μη διαχέονται στην ατμόσφαιρα.
20. Να αξιοποιηθούν νέες πηγές θέρμανσης που είναι περισσότερο οικολογικές και λιγότερο ρυπογόνες όπως η ηλιακή ενέργεια.
21. Να γίνει αποκέντρωση των περιοχών που έχουν πολύ μεγάλο ποσοστό ανθρώπων και να εγκατασταθούν σε υπαίθριες περιοχές που έχουν μικρό ποσοστό ανθρώπων. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουν να αναπνεύσουν οι ασφυκτικά πνιγμένες περιοχές.

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.1. Κοινωνικές τάξεις

Μέχρι σήμερα στην Ελλάδα υπάρχουν τρεις κατηγορίες κοινωνικών στρωμάτων οι οποίες είναι τα κατώτερα, τα μεσαία και τα ανώτατα στρώματα. Αλλά με την οικονομική κρίση που υπάρχει στην χώρα κινδυνεύουν να εξαφανιστούν τα μεσαία στρώματα. Η περιοχή του Μοσχάτου δεν είναι μια βιομηχανική περιοχή αλλά μια βιοτεχνική και αστική περιοχή, όπου οι κάτοικοί της στην πλειονότητα τους ανήκουν στα κατώτερα και μεσαία στρώματα των αστικών τάξεων. Το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων απασχολείται με τις βιοτεχνίες και τα εμπορικά καταστήματα της περιοχής, ενώ ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό κατοίκων απασχολείται με τις βιομηχανίες της περιοχής που βρίσκονται στην οδό Πειραιώς.

Σε μια περιοχή υποβαθμίζεται συνήθως το επίπεδο ζωής των κατοίκων κυρίως από:

- το θόρυβο
- την κακή ποιότητα της ατμόσφαιρας,
- την κυκλοφοριακή συμφόρηση,
- την παραμέληση του δομημένου περιβάλλοντος,
- την έλλειψη σχεδιασμού και την κακή διαχείριση του περιβάλλοντος.

Βέβαια, αυτή η κατάσταση έχει ουσιαστικό αντίκτυπο :

- ❖ στην κατοικία
- ❖ στην εργασία
- ❖ στην εκπαίδευση
- ❖ στην αναψυχή

4.2. Εμπορικοί δρόμοι

Ο δήμος του Μοσχάτου ασχολείται αρκετά με το εμπόριο αφού έχει αρκετούς εμπορικούς δρόμους και δεν έχει πολλές βιομηχανίες. Οι κυριότεροι εμπορικοί δρόμοι είναι:

- Η Λεωφόρος Στρατηγού Μακρυγιάννη
- Η Χρυσοστόμου Σμύρνης
- Η οδός Πειραιώς

Τα καταστήματα στους παραπάνω δρόμους εμπορεύονται τα έξης:

- Ρουχισμό – Ενδυμασία - Υποδήματα
- Καλλυντικά – Φαρμακεία
- Καταστήματα Επικοινωνίας – Κινητής Τηλεφωνίας
- Καταστήματα Τεχνολογίας
- Καταστήματα Παιχνιδιών
- Καταστήματα Τροφοδοσίας Super Market

Ενώ στην Πειραιώς υπάρχουν και βιομηχανίες οι οποίες εμπορεύονται:

- Ανταλλάχτηκα οχημάτων και μηχανημάτων
- Εμπορείο λαδιού είτε μαγειρέματος είτε για τα μηχανήματα
- Εμπορείο κρεάτων
- Εμπορείο τροφίμων
- Εμπορείο μεταλλικών ειδών

4.3. Παραεμπόριο

Εδώ και πολλά χρόνια και ειδικότερα την τελευταία δεκαετία η ελληνική αγορά πιέζεται από εισαγωγές προϊόντων από χώρες φθηνού κόστους, κυρίως από την Κίνα και Ιαπωνία. Όμως αυτό δεν είναι παράνομο και δεν έχει σχέση με την νομοθεσία αλλά με την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, η οποία είναι αδύνατον να συγκριθεί με την κινέζικη και ιαπωνική. Από την στιγμή που το κράτος δέχεται την ελευθερία που επιβάλλει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, δεν μπορεί να αποφύγει τις συνέπειες που έρχονται. Αλλά το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ότι πολλά προϊόντα που έρχονται από τις χώρες φθηνού κόστους μπαίνουν στην χώρα παράνομα. Αυτό, ωστόσο, πρέπει να αντιμετωπιστεί με κάποιο τρόπο.⁵⁰

Στους εμπορικούς δρόμους μιας περιοχής δεν είναι μόνο τα καταστήματα που πουλάνε τα εμπορεύματα τους, αλλά υπάρχουν και στημένοι πάγκοι που πουλάνε τα προϊόντα που ήρθαν παράνομα στην χώρα. Υπάρχουν και οι πλανόδιοι που πωλούν το παράνομο εμπόρευμα τους καθώς διασχίζουν την περιοχή. Με αυτό τον τρόπο όχι μόνο γίνεται φοροδιαφυγή και χάνονται χρήματα από το κράτος, αλλά μειώνεται η ανάπτυξη των εμπορικών δρόμων, με συνέπεια κάποια από αυτά τα καταστήματα να κλείσουν λόγω της έλλειψης πελατείας.

Κάποιοι τρόποι για να βοηθήσουν την ανάπτυξη των εμπορικών δρόμων είναι:

- ✓ Αντιμετώπιση του παραεμπορίου.
- ✓ Δημιουργία χώρων στάθμευσης για τους πελάτες των καταστημάτων.
- ✓ Να διαφημιστούν στην περιοχή τα καταστήματα με φυλλάδια.
- ✓ Διευκόλυνση των ιδιοκτητών των καταστημάτων προς την εξόφληση του ενοικίου.

⁵⁰http://oceanis.lib.puas.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/139/pol_00491.pdf?sequence=1

4.3.1. Προτάσεις αντιμετώπισης του παραεμπορίου

Το παραεμπόριο πρέπει να αντιμετωπιστεί ώστε να καταφέρει να αναπτυχθεί το νόμιμο εμπόριο της χώρας και να υπάρξει και κάποια οικονομική ανάπτυξη. Το δίκτυο του παραεμπορίου περιλαμβάνεται από τους ευρω-παραέμπορους, τους εθνικούς παραέμπορους, τα τοπικά δίκτυα με τις αποθήκες και τις διανομές. Προτείνεται άμεσο χτύπημα στις πηγές, στον χώρο των μεγάλων παραβατών, οι οποίοι χρησιμοποιούν ως βιτρίνες νόμιμες δραστηριότητες ώστε να κάνουν τις παρανομίες τους. Να γίνεται επίσης συνεχής έλεγχος στις περιοχές από τις αρμόδιες αρχές για τυχόν πλανόδιους που πωλούν τα παράνομα προϊόντα τους και να γίνεται κατάσχεση τους σύμφωνα με τον νόμο 4155/13 ο οποίος μιλάει για τη ρύθμιση του παραεμπορίου. Σε αυτόν το νόμο, το άρθρο 39 αναφέρεται στα απομιμητικά προϊόντα και το άρθρο 40 στο Συντονιστικό Κέντρο για την Αντιμετώπιση του Παραεμπορίου (ΣΥΚΑΠ). Αλλά αυτά δεν είναι αρκετά για να καταπολεμηθεί το παραεμπόριο, οπότε πρέπει να ληφθούν μέτρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο κατά την αντιμετώπιση του παραεμπορίου, ώστε να χτυπηθεί το παραεμπόριο στους τόπους βάπτισης των εμπορευμάτων, στα τελωνεία, στις ευρω-αποθήκες και στα μεγάλα ευρωπαϊκά δίκτυα διασυνοριακών μεταφορών. Έτσι με αυτούς τους τρόπους μάλλον θα καταφερθεί να καταπολεμηθεί το παραεμπόριο που έχει πέσει σαν μύστιγα στην Ευρώπη.^{51,52}

⁵¹http://okeanis.lib.puas.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/139/pol_00491.pdf?sequence=1

⁵²<http://nomika-nea.gr/o-magig-%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CF%83-415513-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BF/>

5. ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

5.1. Κεντρικοί εμπορικοί δρόμοι

Ο δήμος του Μοσχάτου ασχολείται αρκετά με το εμπόριο αφού έχει αρκετούς εμπορικούς δρόμους και δεν έχει πολλές βιομηχανίες. Οι κυριότεροι εμπορικοί δρόμοι είναι:

- Η Λεωφόρος Στρατηγού Μακρυγιάννη
- Η Χρυσοστόμου Σμύρνης
- Η οδός Πειραιώς

Εικ.105: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται η λεωφόρος Στρατηγού Μακρυγιάννη που είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός δρόμος του Μοσχάτου. Σε αυτόν το δρόμο σε ώρες αιχμής υπάρχει υπερβολική κίνηση.

Εικ.106: Στην εικόνα αυτή απεικονίζεται η οδός Πειραιώς που είναι δρόμος διπλής κατεύθυνσεως και στον οποίο βρίσκονται οι βιομηχανίες της περιοχής.

Εικ.107: Στην φωτογραφία αυτή είναι η οδός Χρυσοστόμου Σμύρνης στην οποία βρίσκονται τα λιγότερα καταστήματα από τους 3 κυριότερους κεντρικούς εμπορικούς δρόμους του Μοσχάτου.

5.2. Οδικό δίκτυο

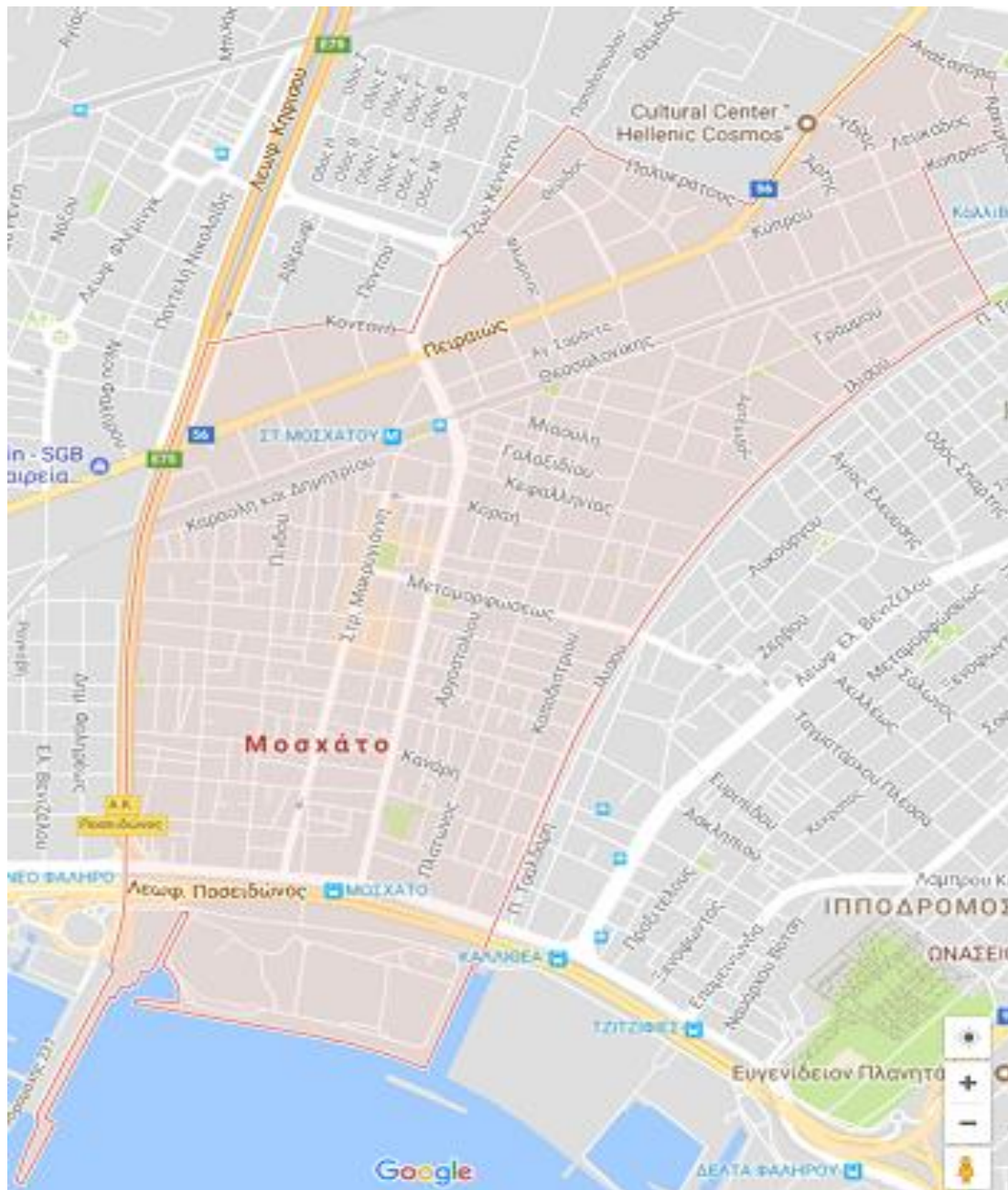
Το οδικό δίκτυο της περιοχής του Μοσχάτου είναι καλοσχεδιασμένο αφού αποτελείται από αρκετούς σημαντικούς οδικούς άξονες που χρησιμεύουν στην μετακίνηση των κατοίκων της περιοχής καθώς, επίσης, δεν υπάρχει πολύ μεγάλο κυκλοφοριακό πρόβλημα, εκτός από μερικές οδούς που κατά την ώρα αιχμής ασφυκτιούν από τα οχήματα και δημιουργείται πρόβλημα.

Η περιοχή του Μοσχάτου διασχίζεται από δυο βασικούς οδικούς άξονες, την οδό Πειραιώς και την λεωφόρο Ποσειδώνος. Η οδός Πειραιώς διασχίζει το βόρειο τμήμα της περιοχής, πάνω από τις γραμμές του ηλεκτρικού σιδηροδρόμου και καθιστά εύκολη και γρήγορη την μετάβαση στον Πειραιά και στο κέντρο της Αθήνας από το Μοσχάτο. Αντιθέτως, η λεωφόρος Ποσειδώνος είναι παραλιακή και διασχίζει το νότιο τμήμα της περιοχής και συνδέει το Μοσχάτο με το νότιο τμήμα του λεκανοπεδίου. Υπάρχει ακόμα και η λεωφόρος που είναι πάνω από τον εγκιβωτισμένο ποταμό Κηφισό που προσφέρει την δυνατότητα σύνδεσης με την Εθνική Οδό Αθηνών – Λαμίας.⁵³

Στην περιοχή του Μοσχάτου ένας από τους πιο παλιούς και βασικούς οδικούς άξονες που υπάρχει είναι η οδός Μακρυγιάννη, που διασχίζει την περιοχή σε όλο σχεδόν το μήκος της με κατεύθυνση από βορά προς νότο, ξεκινώντας από την οδό Θεσσαλονίκης και καταλήγοντας στο χαμηλότερο από τα δύο επίπεδα της λεωφόρου Ποσειδώνος. Επίσης σημαντικός είναι και ο οδικός άξονας της οδού Χρυσοστόμου Σμύρνης που έχει αντίθετη κατεύθυνση από την οδό Μακρυγιάννη, η οποία καθώς υψώνεται πάνω από τις σιδηροδρομικές γραμμές οδηγεί στο βόρειο τμήμα της περιοχής. Έχουν εντοπιστεί κι άλλοι οδικοί άξονες λιγότερο σημαντικοί στην περιοχή, άλλα βοηθούν στην εύκολη μετακίνηση των κατοίκων.⁵⁴

Τα συχνά κυκλοφοριακά προβλήματα που αντιμετωπίζονται στην περιοχή του Μοσχάτου είναι συνήθως κυκλοφοριακή συμφόρηση, η έλλειψη χώρων στάθμευσης και σε μερικούς δρόμους υπάρχει έλλειψη σηματοδότη.

^{53,54}http://www.academia.edu/4542023/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%91%CE%BD%CE%AC%CE%BB%CF%85%CF%83%CE%B7_%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%85_%CE%9C%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%AC%CF%84%CE%BF%CF%85

Εικ.108: Εδώ φαίνεται όλη η περιοχή του Μοσχάτου και απεικονίζονται οι οδικόι άξονες που διασχίζουν την περιοχή.

(ΠΗΓΗ:

<https://www.google.gr/maps/place/%CE%9C%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%AC%CF%84%CE%BF/@37.9509375,23.665392,14z/data=!3m1!4m5!3m4!1s0x14a1bc6f603bbb7b:0x400bd2ce2b97a2018m2!3d37.9476876!4d23.6776518>)

Εικ.109: Στην φωτογραφία αυτή φαίνεται ότι υπάρχει μια κυκλοφοριακή συμφόρηση στο βάθος του δρόμου.

5.3. Μέσα μαζικής μεταφοράς

Τα μέσα μαζικής μεταφοράς είναι σημαντικά για μια περιοχή γιατί διευκολύνει τους κατοίκους στην μετακίνηση τους σε άλλες περιοχές, καθώς μειώνουν και την χρήση των αυτοκίνητων από τους κατοίκους. Με αυτόν τον τρόπο όχι μόνο προστατεύεται το περιβάλλον από την ρύπανση, αλλά γίνεται και πιο εύκολη η μετακίνηση εντός δρόμου επειδή δεν υπάρχει πολλή κίνηση.

Τα μέσα που μπορεί να χρησιμοποιήσει ένας κάτοικος της περιοχής του Μοσχάτου είναι ο ηλεκτρικός σταθμός που είναι στην οδό Θεσσαλονίκης, το τραμ που είναι στην οδό Ποσειδώνος, τα λεωφορεία και τα τρόλεϊ της ΟΣΥ και, επίσης, μπορούν να χρησιμοποιήσουν την Δημοτική Συγκοινωνία. Προτείνεται η πύκνωση των δρομολογίων των γραμμών ώστε να υπάρχει καλύτερη λειτουργία.

(ΠΗΓΗ: Κανελλοπούλου Βάσω, Παπαθωμάς Γεώργιος, Χαλά Παναγιώτα - Μαρία «Ο ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΥΡΗΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ»)

Εικ.110: Στην εικόνα αυτή φαίνεται ο ηλεκτρικός σιδηροδρομικός σταθμός του Μοσχάτου, ο οποίος βρίσκεται και σε καλή κατάσταση.

Εικ.111: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται ο σταθμός του τραμ του Μοσχάτου.

Εικ.112: Η στάση που φαίνεται στην εικόνα είναι μια στάση λεωφορείων της ΟΣΥ, βρίσκεται σε καλή κατάσταση, όπως και οι άλλες στάσεις της περιοχής.

Εικ.113: Σε αυτή την εικόνα φαίνεται μια στάση των δημοτικών λεωφορείων.

5.3.1. Συγκοινωνιακή κάλυψη

Οι γραμμές των λεωφορείων στην περιοχή πιο παλιά ήταν περισσότερες, αλλά τώρα έχουν μειωθεί και είναι 12. Οπότε για να διευκολυνθεί η μετακίνηση των λεωφορείων, θα πρέπει να κινητοποιηθούν οι αρχές της περιοχής και να αστυνομεύουν τις λωρίδες που είναι μόνο για τα λεωφορεία, ώστε να μην τις χρησιμοποιούν άλλα οχήματα και επιβραδύνουν την μετακίνηση των λεωφορείων. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να παρατηρούν για σταθμευμένα οχήματα σε σημεία που θα εμποδίζουν την διέλευση των λεωφορείων. Έτσι, με αυτόν τον τρόπο θα διευκολύνεται η μετακίνηση των λεωφορείων εντός της περιοχής.

Αριθμός Γραμμής	Ονομασία Γραμμής
049	Πειραιάς - Ομόνοια
218	Πειραιάς - Στ. Δάφνης
860	Π. Φάληρο - Γεν. Κρατικό Νίκαιας - Σχιστό Κερατσινίου
040	Πειραιάς - Σύνταγμα
500	Πειραιάς - Κηφισιά
130	Πειραιάς - Νέα Σμύρνη
217	Πειραιάς - Αγ. Δημήτριος - Στ. Δάφνης
229	Πειραιάς - Αγ. Δημήτριος - Στ. Δάφνης
A1	Πειραιάς - Βούλα
B1	Πειραιάς - Άνω Γλυφάδα
X96	Πειραιάς - Αεροδρόμιο
420	Πειραιάς - Αγ. Ανάργυροι
1	Μοσχάτο - Καλλιθέα

5.3.2. Συχνότητα δρομολογίων

Η συχνότητα των δρομολογίων δεν είναι τόσο καλή στην περιοχή, αν εξαιρέσει κανείς τον ηλεκτρικό και το τραμ. Τα λεωφορεία συχνά καθυστερούν να έρθουν στην ώρα τους παρόλο που δεν έχουν συχνά δρομολόγια, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις. Ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες η συχνότητα των δρομολογίων είναι πολύ κακή. Έτσι, αναγκάζονται οι κάτοικοι να χρησιμοποιούν τα οχήματα τους, οπότε προκαλούν ρύπανση στο περιβάλλον καθώς και συγκοινωνιακό πρόβλημα. Κάπως έτσι οι κάτοικοι χάνουν την αξιοπιστία τους προς τα μέσα μαζικής μεταφοράς, κάτι που είναι κακό για το περιβάλλον και την ομαλή λειτουργία της περιοχής. Προτείνεται η πύκνωση των γραμμών ώστε να λυθούν αυτά τα προβλήματα και να κερδίσουν ξανά την αξιοπιστία τους τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

5.4. Κακοτεχνίες του οδικού δικτύου

Αν όχι σε όλες, στις πιο πολλές περιοχές υπάρχουν κακοτεχνίες στους δρόμους που χαλάνε την εικόνα της περιοχής, αλλά εγκυμονούν και πολλούς κινδύνους. Αυτές οι κακοτεχνίες οφείλονται στις ανώνυμες εταιρίες που αναλαμβάνουν αυτά τα έργα και δίνουν αναφορά στα αρμόδια όργανα του δήμου και της νομαρχίας, αλλά δε δίνουν την απαραίτητη προσοχή στην υλοποίησή τους και δεν καλύπτουν όλον τον ισχύοντα κανονισμό. Τα αρμόδια όργανα του δήμου και της νομαρχίας δε δίνουν την απαραίτητη προσοχή ούτε αυτά για την επίβλεψη των εταιριών πάνω στο έργο και, έτσι, υπάρχουν αυτά τα αποτελέσματα. Στην έρευνα της περιοχής δεν παρατηρήθηκαν τόσο πολλές κακοτεχνίες στους δρόμους, αντιθέτως διατηρούνται σε καλή κατάσταση. Παρακάτω θα φανούν μερικές από τις κακοτεχνίες που συναντήθηκαν στην περιοχή.

Εικ.114: Ο δρόμος αυτός της εικόνας βλέπεται ότι έχει πολλά μπαλώματα από εργασίες που έγιναν είτε για διόρθωση τηλεφωνικών γραμμών, είτε έργα Ε.Υ.Δ.Α.Π. στα οποία δεν έδωσαν και πολύ σημασία στην υλοποίησή τους. Ο δρόμος αυτός είναι η Πίνδος και Λαγκαδίων.

Εικ.115: Εδώ παρατηρείται μια κακοτεχνία του δρόμου που προκλήθηκε από τα νερά που μαζεύονταν εκεί, καθώς και από την παλαιότητα του δρόμου και την κακή κατασκευή. Ο δρόμος αυτός είναι η Αβέρωφ.

5.4.1. Πρόταση

Προτείνεται να επιβλέπονται συστηματικά από τα όργανα του δήμου και της νομαρχίας, τα στάδια στα οποία βρίσκεται το έργο για να μην γίνονται κακοτεχνίες από την αμέλεια των εταιριών που έχουν αναλάβει το έργο.

5.5. Χώροι στάθμευσης

Στην περιοχή του Μοσχάτου, κατά την έρευνα που έγινε, παρατηρήθηκε ότι υπάρχουν αρκετοί χώροι στάθμευσης, αλλά δεν είναι αρκετοί για να σταθμευθούν όλα τα οχήματα της περιοχής. Έτσι κάποια οχήματα σταθμεύουν παράνομα και δημιουργούν προβλήματα στην κυκλοφορία ή σταθμεύουν επί πεζοδρομίου όπως αναφέρθηκε και σε πιο πάνω κεφάλαια. Παρακάτω παρουσιάζονται μερικοί από τους χώρους σταθμεύσεις.

Εικ.116: Στην εικόνα αυτή απεικονίζεται ένας χώρος στάθμευσης που βρίσκεται στην περιοχή, στην οδό Θάσου. Από ότι παρατηρήθηκε διατηρείται καθαρός και έχει αρκετά μεγάλη έκταση που αυτό συνεπάγεται ότι χωρά αρκετά οχήματα.

Εικ.117: Ο χώρος στάθμευσης της φωτογραφίας βρίσκεται σε αρκετά καλό σημείο κάτω από την γέφυρα που είναι ο δρόμος Χρυσοστόμου Σμύρνης και είναι στην οδό Κεφαλληνίας, που είναι καλό για τους καλοκαιρινούς μήνες, γιατί μπορείς να σταθμεύσεις εκεί και να μην το χτυπάει ο ήλιος. Φαίνεται ότι διατηρείται καθαρό αλλά έχει ελάχιστες θέσεις για στάθμευση.

Εικ.118: Στην εικόνα αυτή φαίνεται ένας μικρός χώρος στάθμευσης που χωράνε περίπου 7 αυτοκίνητα και διατηρείται καθαρός. Βρίσκεται στην οδό Κωνσταντινουπόλεως.

5.5.1. Παράνομη στάθμευση

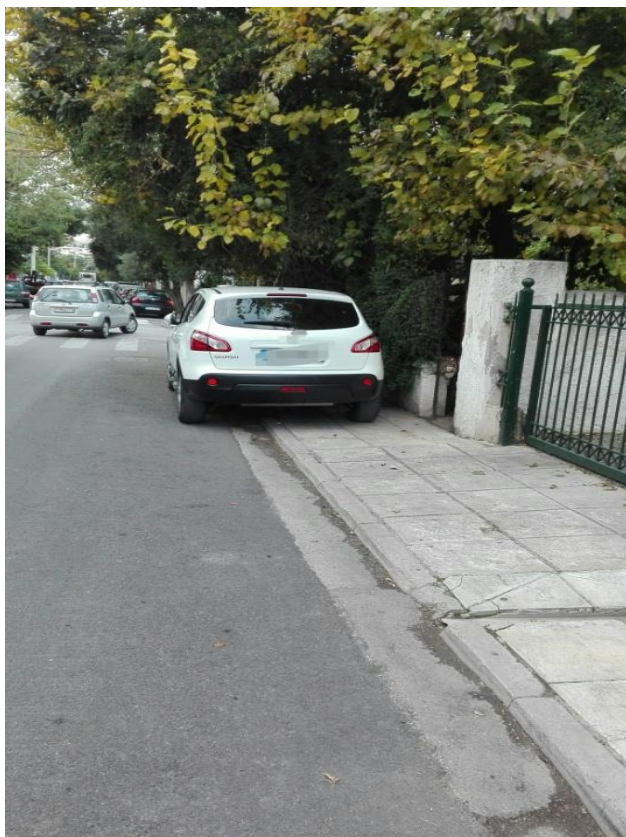
Η παράνομη στάθμευση είναι συχνό φαινόμενο σε μια περιοχή, κάτι που δεν έλειπε και από την περιοχή του Μοσχάτου από ότι παρατηρήθηκε κατά την έρευνα σε αυτήν. Οι κυριότεροι λόγοι που κάποιος σταθμεύει παράνομα είναι οι εξής:

- Η έλλειψη χώρου στάθμευσης των οχημάτων στην περιοχή γενικά.
- Η έλλειψη χώρου στάθμευσης κοντά σε καταστήματα, με αποτέλεσμα να διπλό παρκάρουν και να δημιουργούν προβλήματα στην κυκλοφορία.

Για να μειωθεί η παράνομη στάθμευση προτείνεται να δημιουργηθούν κι άλλοι ελεύθεροι χώροι στάθμευσης στην περιοχή και κοντά σε καταστήματα. Αυτό όμως δεν θα λύσει τελείως το πρόβλημα απλά θα το ελαττώσει γι' αυτό προτείνεται ακόμα η συχνή επιτήρηση στην περιοχή από την δημοτική αστυνομία που είναι αρμόδια να επιβάλλει πρόστιμο στους παραβάτες.

Εικ.119: Στην φωτογραφία αυτή παρατηρείται ένα αυτοκίνητο που έχει σταθμεύσει παράνομα, όχι μόνο πάνω στην στροφή που είναι επικίνδυνο και μπορεί να προκαλέσει ατύχημα, αλλά και πάνω στην διάβαση πεζών με αποτέλεσμα να εμποδίζει τους πεζούς να διασχίσουν το δρόμο.

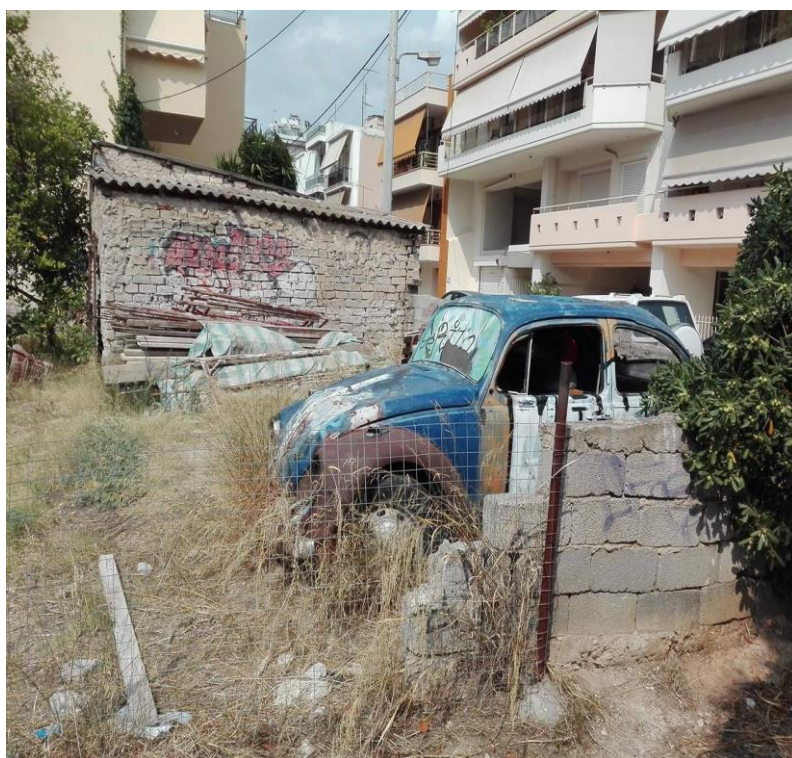
Εικ.120: Στην εικόνα αυτή φαίνεται ένα αυτοκίνητο που σταθμεύει παράνομα καταπατώντας το πεζοδρόμιο λόγω ότι το σπίτι του ιδιοκτήτη του οχήματος είναι εκεί και δεν υπάρχει χώρος στάθμευσης, με αποτέλεσμα οι πεζοί να μην μπορούν να διασχίζουν το πεζοδρόμιο.

Εικ.121: Στην εικόνα αυτή παρατηρείται ένα μηχανάκι που έχει καταπατήσει το πεζοδρόμιο με την παράνομη στάθμευση του. Τα δίκυκλα οχήματα μπορούν να βρίσκουν πιο εύκολα να σταθμεύουν είτε νόμιμα, είτε παράνομα.

5.5.2. Εγκαταλελειμμένα οχήματα

Τα εγκαταλελειμμένα οχήματα σήμερα είναι όλο και περισσότερα λόγω της οικονομικής κρίσης και της παλαιότητας τους, γι' αυτό είναι αδύνατον να τα συντηρήσει κάποιος με αποτέλεσμα να τα αφήνει εγκαταλελειμμένα. Έτσι, τα εγκαταλελειμμένα με την πάροδο του χρόνου γίνονται εστίες μόλυνσεων και ρυπαίνουν το περιβάλλον, μειώνουν την εικόνα της περιοχής και πιάνουν χώρο άσκοπα στους χώρους στάθμευσης. Ο δήμος της περιοχής πρέπει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την απομάκρυνσή τους από την περιοχή. Σύμφωνα με το ΠΔ 116/04, η αρμόδια Υπηρεσία του Δήμου οφείλει, όταν εντοπίσει το εγκαταλελειμμένο όχημα, να επικολλήσει επ' αυτού ειδικό αυτοκόλλητο, χαρακτηρίζοντάς το εγκαταλελειμμένο. Μέσα σε 15 ημέρες από την επικόλληση του σήματος, η υπηρεσία ενημερώνει τις Υπηρεσίες Ασφάλειας για διενέργεια έρευνας προς εξακρίβωση περίπτωσης κλοπής, υπεξαίρεσης ή εμπλοκής σε εγκληματική πράξη. Εάν, τέλος, το όχημα δεν αποσυρθεί από τον ιδιοκτήτη του εντός 45 ημερών, τότε περιέρχεται στην κατοχή του οικείου Δήμου ή Κοινότητας. Περισσότερο πολύπλοκη διαδικασία προβλέπεται για την περίπτωση που το όχημα φέρει πινακίδες κυκλοφορίας. Στην περίπτωση αυτή, κατά την οποία οι αρμόδιοι ΟΤΑ υποχρεούνται πέραν των προαναφερομένων να αναζητήσουν επιπλέον, εντός 15 ημερών από την επικόλληση του ειδικού σήματος μέσω του Αρχείου του Υπουργείου Μεταφορών, τα στοιχεία ταυτότητας του ιδιοκτήτη του οχήματος και να τον ενημερώσουν, καθώς και να ενημερώσουν και την αρμόδια υπηρεσία του Υπ. Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ). Παρακάτω παρουσιάζονται μερικά εγκαταλελειμμένα που βρέθηκαν στην περιοχή.⁵⁵

Εικ.122: Στην εικόνα αυτή παρατηρούμε ένα εγκαταλελειμμένο αυτοκίνητο σε ένα οικόπεδο που είναι παρατημένο πάνω από 5 χρόνια.

⁵⁵http://okeanis.lib.puas.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/139/pol_00491.pdf?sequence=1

Εικ.123: Στις εικόνες αυτές απεικονίζονται δύο αυτοκίνητα σε οικόπεδο που πρέπει να είναι εγκαταλελειμμένο σχεδόν 1,5 χρόνο.

Εικ.124: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται ένα εγκαταλελειμμένο όχημα σε άθλια κατάσταση, πιθανόν εγκαταλείφθηκε μετά από κάποιο ατύχημα.

5.5.3. Προτάσεις για δημιουργία ελεύθερων χώρων στάθμευσης

Προτείνεται να δημιουργηθούν κι άλλοι χώροι στάθμευσης στην περιοχή για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της έλλειψης χώρου στάθμευσης που συνεπάγεται με παράνομη στάθμευση. Από ότι παρατηρήθηκε, κατά την έρευνα στην περιοχή παρουσιάστηκαν πολλά μη εκμεταλλεύσιμα οικόπεδα τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να δημιουργηθούν χώροι στάθμευσης. Τη δημιουργία αυτών των χώρων πρέπει να την αναλάβει εξολοκλήρου ο δήμος της περιοχής. Παρακάτω παρουσιάζονται μερικά οικόπεδα τα οποία θα μπορούσαν να γίνουν χώροι στάθμευσης.

Εικ.125: Εδώ βλέπετε ένα οικόπεδο που θα μπορούσε να γίνει χώρος στάθμευσης γιατί εκεί κοντά δεν υπάρχει κάποιο άλλο. Βρίσκεται στην οδό Ξενοφώντος.

Εικ.126: Στην εικόνα αυτή παρατηρείται ένα αρκετά μεγάλο οικόπεδο που είναι χώρος στάθμευσης μόνο για τα δημόσια οχήματα, αλλά αντί να σταθμεύουν αυτά πλέον έχει αφεθεί και έχει γίνει σχεδόν μια μικρή χωματερή αφού έχει μπάζα και σκουπίδια διάσπαρτα σ' αυτόν τον χώρο. Θα μπορούσε να καθαριστεί και να χρησιμοποιηθεί ως χώρος στάθμευσης όλων των οχημάτων και όχι μόνο του δημοσίου. Βρίσκεται στην οδό Κοραή.

6. ΠΟΤΑΜΙΑ

6.1. Κηφισός⁵⁶

Ο Κηφισός είναι ο μεγαλύτερος ποταμός της Αττικής με μήκος 30 χιλιόμετρα. Πηγάζει από το φυσικό κόμβο της Πεντέλης και της Πάρνηθας και διχотоμεί την πρωτεύουσα συλλέγοντας νερά από παραπόταμους και ρέματα του Υμηττού και του όρους Αιγάλεω μέχρι την εκβολή του στο Φαληρικό όρμο, στον Σαρωνικό. Ο Κηφισός χάρισε το όνομα του σε μια περιοχή κοντά στις ανατολικές πηγές του, την Κηφισιά.

Ο ποταμός είχε αξιοποιηθεί για πρώτη φορά στην εποχή του Αδριανού, όταν κατά μήκος του κατασκευάστηκε επί ρωμαϊκών χρόνων το πρώτο οργανωμένο υδρευτικό σύστημα για την Αθήνα.

Ο Κηφισός από την δεκαετία του '50 και μετά στο νοτιοδυτικό του τμήμα που χώριζε την Αθήνα από την περιοχή του Πειραιά εγκλωβίστηκε στην βιομηχανική ζώνη της Αττικής. Χωρίς όμως να υπήρχε κάποιο σχέδιο διευθέτησης των εκτάσεων, ούτε και σχέδιο απορροής των βιομηχανικών αποβλήτων και χωρίς ουσιαστική μέριμνα τα απόβλητα κατάληγαν στον ποταμό. Τη δεκαετία του '80, ένα μεγάλο τμήμα του ποταμού καλύπτεται για την δημιουργία της Εθνικής Οδού Αθηνών – Λαμίας.

Μέχρι το 2000, η έλλειψη σχεδιασμού και υλοποίησης κατάλληλων υποδομών αντιπλημμυρικής προστασίας, σε συνδυασμό με την έντονη ανοικοδόμηση εκατέρωθεν της κοίτης, διατηρούσαν σε υψηλά επίπεδα τον κίνδυνο πρόκλησης πλημμυρών κάθε φορά που σημειώνονταν έντονες βροχοπτώσεις, οι οποίες είχαν ποικίλες επιπτώσεις στους κατοίκους των γύρων περιοχών και τις περιουσίες τους. Το Μοσχάτο πολλές φορές ταλαιπωρήθηκε από τις πλημμύρες λόγω υπερχείλισης του Κηφισού.

Στις αρχές του 2000, και στο πλαίσιο των μεγάλων τεχνικών έργων που προωθήθηκαν εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 2004, προχώρησε ο εγκιβωτισμός του Κηφισού σε μήκος 13 χιλιομέτρων, δηλαδή η κατασκευή μεγάλου αγωγού από οπλισμένο σκυρόδεμα για την διοχέτευση των νερών από το ύψος της Νέας Φιλαδέλφειας μέχρι τις εκβολές του στον Φαληρικό όρμο. Το τεχνικό αυτό έργο εξυπηρετούσε και την κατασκευή αυτοκινητόδρομου (τμήματος της Εθνικής Οδού Αθηνών – Λαμίας) πάνω από τον ποταμό. Το έργο αυτό επέλυσε μεν το ζήτημα των πλημμυρών, αλλά είχε τεράστιες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καθώς αφάνισε την φυσική κοίτη και τα πρανή του ποταμού σε μεγάλο μέρος της συνολικής του διαδρομής και συνεπώς κατέστρεψε το οικοσύστημα που υπήρχε στο τμήμα αυτό. Οι πιο πρόσφατες πλημμύρες που σημειώθηκαν στο Μοσχάτο ήταν τον Ιούνιο και

τον Νοέμβριο του 2002 προκαλώντας μόνο υλικές ζημιές. Μέχρι σήμερα, οι εγκιβωτισμένες κοίτες του ποταμού έχουν παραμείνει αναξιόπιστες.

Παρά το γεγονός ότι ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο νόμος που απαγορεύει την εγκατάσταση βιομηχανιών κοντά στον ποταμό και την ρίψη σκουπιδιών, δεν υπήρξαν αρκετές προσπάθειες αστυνόμευσης.

Ωστόσο, μετά από καταστροφές στην ευρύτερη περιοχή, όπως τις πυρκαγιές στην Πάρνηθα το 2007 και τις πλημμύρες κατά διαστήματα, αναθερμάνθηκε το ενδιαφέρον για τον Κηφισό και έγιναν προσπάθειες από εθελοντές να καθαρίσουν οι κοίτες και οι άλλες ακάθαρτες απολήξεις του ποταμού στις όχθες του από το 2008 μέχρι και το 2012.

Ο Κηφισός, τέλος, διαμόρφωσε γενικότερα το έδαφος του Μοσχάτου σε μια εύφορη και καλλιεργήσιμη περιοχή. Κάποτε ήταν ένα ήσυχο ποτάμι, όπου οι κάτοικοι μπορούσαν να ψαρέψουν.⁵⁷

Ο Κηφισός αποτελεί ένα από τα φυσικά όρια του δήμου Μοσχάτου. Πάνω από την κοίτη του έχει κατασκευαστεί η Εθνική Οδός Αθηνών – Λαμίας. Στις εκβολές του υπάρχει ο ανισόπεδος κόμβος που οδηγεί προς Φάληρο και Γλυφάδα. Οι κοίτες σε συνδυασμό με τον κόμβο αποτελούν ένα όριο που υψώνεται και αποκόπτει την περιοχή του Μοσχάτου από την θάλασσα και από το Φάληρο.⁵⁸

Το μέτωπο του Μοσχάτου προς τον Κηφισό είναι αναξιοποίητο λόγω του αυτοκινητόδρομου και του δυνατού θορύβου που τον ακολουθεί, καθώς και της ανυπόφορης δυσοσμίας που εκπέμπει το ποτάμι λόγω της ρύπανση του και ακόμη λόγω ότι είναι εστία μόλυνσεων και μάζωξης εντόμων και κυρίως κουνουπιών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Έτσι εκεί υπάρχουν μόνο ερείπια, ελάχιστες κατοικίες που συνήθως διαμένουν μετανάστες. Το πλάτος του δρόμου της οδού δίπλα στο ποτάμι είναι σχετικά μικρό, το πράσινο είναι ελάχιστο και καθόλου ικανοποιητικό, καθώς και οι πεζόδρομοι είναι τόσο μικροί που είναι σχεδόν ανύπαρκτοι, με αποτέλεσμα η περιοχή αυτή να αντιμετωπίζεται με διαφορετικό τρόπο από την περιοχή του Ιλισού.⁵⁹

⁵⁶ <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B7%CF%86%CE%B9%CF%83%CF%8C%CF%82>

^{57,58,59} Κανελλοπούλου Βάσω, Παπαθωμάς Γεώργιος, Χαλά Παναγιώτα - Μαρία «Ο ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΥΡΗΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ»

Σχηματικό διάγραμμα περιοχής προστασίας του Κηφισού ποταμού σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα ΦΕΚ 632 Δ/27.6.1994

(ΠΗΓΗ:

https://www.google.gr/search?q=%CE%BA%CE%B7%CF%86%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%82+%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi3zKGBntTWAhUZOsAKHf-TCtMQ_AUICigB&biw=1164&bih=835#imgrc=4ZradTU6KxwkyM:)

Εικ.127: Στις εικόνες αυτές φαίνεται η κατάσταση του Κηφισού σήμερα. Από πάνω του είναι η Εθνική Οδός Αθηνών – Λαμίας.

Εικ.128: Στην φωτογραφία αυτή φαίνεται ο εγκιβωτισμός του Κηφισού και η κατασκευή της Εθνικής Οδού κάπου το 2001.

(ΠΗΓΗ:

https://www.google.gr/search?q=%CE%BA%CE%B7%CF%86%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%82+%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi3zKGBntTWAhUZOsAKHf-TctMQ_AUICigB&biw=1164&bih=835#imgrc=5b5-2ReLKCulxM:)

Εικ.129: Στην εικόνα αυτή φαίνεται η υπερχειλίση του ποταμού Κηφισού πριν αρχίσουν τα έργα του εγκυβοτισμού το 2000.

(ΠΗΓΗ:

https://www.google.gr/search?q=%CE%BA%CE%B7%CF%86%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%82+%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi3zKGBntTWAhUZOsAKHf-TctMQ_AUICigB&biw=1164&bih=835#imgrc=fohG69JSv4JUuM:)

6.2. Ιλισός⁶⁰

Ο Ιλισός, ή Ιλισσός, Ειλισσός και σε επιγραφές του 5^{ου} αιώνα π.Χ. Ηιλισός, είναι ο ένας από τους δύο ποταμούς της Αθήνας και ένα από τα σημαντικότερα ποτάμια της Αττικής που πηγάζει από τις βορειοδυτικές πλαγιές του Υμηττού και, διερχόμενος νοτιοανατολικά της, καταλήγει στο Φαληρικό όρμο.

Ο ποταμός κυλούσε κατά μήκος και εξωτερικά των τειχών της Αθήνας. Στις όχθες και κατά μήκος του ποταμού υπήρχαν πολλά ιερά και δημόσια οικοδομήματα μεταξύ των οποίων το Ολυμπείο, το Πύθιο, το Παναθηναϊκό Στάδιο, το Ηρακλείο (Κυνόσαργες) κ.ά. Ακόμη υπήρχε ένα πέτρινο γεφύρι με δύο τόξα που υπήρχε για να παρέχει πρόσβαση απέναντι στο Στάδιο, όμως το γεφύρι κατεδαφίστηκε στα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Απέναντι δε από τη σημερινή εκκλησία της Αγίας Φωτεινής υπήρχε η κρήνη Καλλιρρόη.

Η κοίτη του ποταμού ξεκίνησε να καλύπτεται επί Μεταξά στα τέλη της δεκαετίας του '30, από το ύψος της παλαιάς Σχολής Χωροφυλακής μέχρι την άλλοτε γέφυρα του Σταδίου, για να δημιουργηθεί η σημερινή Λεωφόρος Μιχαλακοπούλου, που παραχωρεί τη θέση της πίσω από το Χίλτον στην Βασιλέως Κωνσταντίνου μέχρι περίπου το Παναθηναϊκό Στάδιο. Οι εργασίες επικάλυψης του Ιλισού ολοκληρώθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του '60.

Από την αρχαιότητα και μέχρι τον 20^ο αιώνα ο Ιλισός δεν εξέβαλε στην Θάλασσα, αλλά ήταν παραπόταμος του Κηφισού, με τον οποίο συνέβαλε του σημερινού Μοσχάτου. Κατά την διάρκεια των έργων κάλυψης το ποτάμι εξετράπη και δημιουργήθηκε νέα κοίτη, κάτω από την Λεωφόρο Παναγή Τσαλδάρη στα όρια των Δήμων Μοσχάτου και Καλλιθέας, η οποία εκβάλλει στο μέσο του Φαληρικού όρμου.

Στην αρχαιότητα θεωρούνταν ιερός ποταμός, γιατί σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία στις όχθες του πίστευαν πως κατοικούσαν οι Μούσες και ότι προς τιμή τους υπήρχε βωμός με την ιδιαίτερη ονομασία «βωμός των Ιλισιάδων». Ακόμη λέγεται ότι στον ποταμό αυτόν ήρθε να ξαποστάσει ο άνεμος Βορέας που όταν αντελήφθη την όμορφη κόρη του Ερεχθέα Ωρείθια, την οποία αρπάζοντας στις μεγάλες πτέρυγές του απήγαγε στο Σαρπηδόνιο ακρωτήριο της Θράκης. Κατά την παράδοση, κοντά στο ποταμό αυτό τοποθετείται το μέρος όπου φονεύθηκε εκούσια ο φιλόπατρις βασιλεύς της Αθήνας Κόδρος από τους Δωριείς.

Τα νερά του Ιλισού συνέβαλαν στην διαμόρφωση του εδάφους της περιοχής του Μοσχάτου. Η σημαντικότερη υπερχειλίση που έχει καταγραφεί ήταν στις 13 Οκτωβρίου 1955, μετά από εβδομάδες έντονων βροχοπτώσεων κατακλύζοντας το Μοσχάτο και τις Τζιτζιφιές. Σήμερα, το ποτάμι παραμένει

αποξηραμένο και στις κοίτες του βορειοανατολικά του δήμου έχουν δημιουργηθεί χώροι πρασίνου.⁶¹

Ο Ιλισός αποτελεί το φυσικό όριο του Μοσχάτου από την Καλλιθέα. Στις κοίτες του ποταμού έχουν δημιουργηθεί χώροι πρασίνου, έχουν δημιουργηθεί πεζόδρομοι κατά μήκος του, έχει δημιουργηθεί ένας μεγάλος πεζόδρομος κατά μήκος του και έχουν δημιουργηθεί χώροι που μπορούν να κάνουν στάση τα άτομα να ξεπαστάσουν. Το περιβάλλον σε αυτή την μεριά είναι πολύ ευχάριστο για τους κατοίκους με αυτή την διαμόρφωση που έχει γίνει, κάτι που έπρεπε και πρέπει να συμβεί και στον Κηφισό. Αντιθέτως με τον Κηφισό, το μέτωπο της περιοχής προς τον Ιλισό αποτελείται κυρίως από νεόδμητες πολυκατοικίες, από χώρους εκπαίδευσης και από ελάχιστους εμπορικούς χώρους. Η οδός Ιλισού δίπλα στο ποτάμι είναι ένας σχετικά στενός δρόμος σε αντίθεση με αυτόν δίπλα στον Κηφισό. Το πλάτος, όμως, των πεζοδρομίων είναι αρκετά μεγάλο ώστε να γίνουν οι απαραίτητες διαμορφώσεις.⁶²

(ΠΗΓΕΣ:

https://www.google.gr/search?biw=1164&bih=835&tbm=isch&sa=1&q=%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%82+%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82&oq=%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%82+%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82&gs_l=psy-ab.3..0i10i24k1.2616.5693.0.6138.8.8.0.0.0.943.1239.1j2j6-1.4.0...0...1.1.64.psy-ab..4.3.292...0i7i30k1j0i13k1.0.17wvHx7tc94#imgdii=ZcpN3dzaQPq1NM:&imgcr=tmA82_luVUcs0M:)

⁶⁰ <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CE%BB%CE%B9%CF%83%CF%8C%CF%82>

^{61,62} Κανελλοπούλου Βόσσω, Παπαθωμάς Γεώργιος, Χαλά Παναγιώτα - Μαρία «Ο ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΥΡΗΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ»

Εικ.130: Στις εικόνες αυτές φαίνεται η σημερινή κατάσταση του Ιλισού και παρατηρείται ότι υπάρχουν κάποια σκουπίδια μέσα στον ποταμό.

Εικ.131: Στην φωτογραφία αυτή απεικονίζεται ο ποταμός Ιλισός κάπου 1960 όπου παρατηρείται ότι και εδώ είναι σε χάλια κατάσταση.

(ΠΗΓΗΣ:

[https://www.google.gr/search?biw=1164&bih=835&tbm=isch&sa=1&q=%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%82+%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82&oq=%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%82+%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82&gs_l=psy-ab..3..0i10i24k1.2616.5693.0.6138.8.8.0.0.0.943.1239.1j2j6-1.4.0....0...1.1.64.psy-ab..4.3.292...0i7i30k1j0i13k1.0.17wvHx7tc94#imgrc=EvSm6_qAR9EITM:\)](https://www.google.gr/search?biw=1164&bih=835&tbm=isch&sa=1&q=%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%82+%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82&oq=%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BF%CF%82+%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82&gs_l=psy-ab..3..0i10i24k1.2616.5693.0.6138.8.8.0.0.0.943.1239.1j2j6-1.4.0....0...1.1.64.psy-ab..4.3.292...0i7i30k1j0i13k1.0.17wvHx7tc94#imgrc=EvSm6_qAR9EITM:)

6.3. Μόλυνση των ποταμών

Τα ποτάμια Κηφισός και Ιλισός άρχισαν να ρυπαίνονται από τα αρχαία χρόνια από σκουπίδια, μπάζα και από το πλύσιμο των ρούχων και των αντικειμένων των κατοίκων της περιοχής. Αλλά από τον 20^ο αιώνα άρχισαν να ρυπαίνονται πιο πολύ και με ανεξέλικτους ρυθμούς λόγω των βιομηχανιών. Καθώς ρυπαίνονται τα ποτάμια υπάρχει κίνδυνος μεγάλος να ρυπανθεί η θάλασσα αφού σε αυτήν καταλήγουν τα ποτάμια, οπότε ότι συμβαίνει στα ποτάμια επηρεάζει άμεσα και την θάλασσα.

ΚΗΦΙΣΟΣ

Ο Κηφισός άρχισε να ρυπαίνεται με ραγδαίους ρυθμούς στις αρχές του 20^ο αιώνα από τον εγκλωβισμό του από την βιομηχανική ζώνη της Αττικής, καθώς δεν υπήρχε κάποιο σχέδιο προστασίας του ποταμού από τα απόβλητα που κατάληγαν σ' αυτόν από τις βιομηχανίες. Ακόμη και σήμερα, ο Κηφισός ρυπαίνεται από τους αγωγούς με τοξικά απόβλητα και από αστικά λιπάσματα που διοχετεύονται με παράνομα συνδεδεμένους αγωγούς στο δίκτυο αποχέτευσης όμβριων υδάτων. Μολύνεται ακόμη από σκουπίδια και μπάζα που πετάγονται σ' αυτόν καθώς μολύνεται, επίσης, και από τις παράγκες που λειτουργούν σαν κάποιο είδος κτηνοτροφικής μονάδας που φιλοξενούν βοειδοί, κασίκες, πρόβατα, κότες, γουρούνια κ.ά. τα οποία αποτελούν εστίες μόλυνσεως και ρυπαίνουν την περιοχή, αφού παντού υπάρχουν περιττώματα ζώων που ακολουθούνται με μια αφόρητη δυσσομία. Καθώς σε άλλα σημεία η αυθαίρετη δόμηση, οι περιφράξεις από μετανάστες και οι επιχωματώσεις αλλοιώνουν το τοπίο του ποταμού, μια μεγάλη αλλοίωση του τοπίου στον ποταμό ήταν η κατασκευή της Εθνικής Οδού Αθηνών – Λαμίας που κατέστρεψε το οικοσύστημα που ήταν εκεί. Υπήρχαν ενέργειες που έγιναν από το κράτος, όπως το Προεδρικό Διάταγμα του 1994 (ΦΕΚ 632/27-06-1994) με το οποίο καθορίζονταν για πρώτη φορά οι ζώνες προστασίας του ποταμού, καθώς έλεγε ότι σε απόσταση 50 μέτρων από τις κοίτες του ποταμού απαγορεύεται η δόμηση, οι περιφράξεις, η απόρριψη στερεών ή υγρών αποβλήτων κ.τ.λ. Παρόλα αυτά ακόμα υπάρχουν βιομηχανίες εντός της ζώνης προστασίας του ποταμού που λειτουργούν χωρίς άδεια. Ακόμη, το Διάταγμα ανέφερε ότι η ζώνη Α καθορίζεται ως ζώνη περιβαλλοντικής αγωγής και, ακόμη, αναφερόταν στις βιομηχανικές απαιτήσεις Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Από αυτά που έλεγε το Προεδρικό Διάταγμα του 1994 δεν έγινε τίποτα, αφού οι βιομηχανίες επεκτείνονταν ανεξέλικτα, παραβιάζοντας την περιβαλλοντική νομοθεσία και πετώντας μη επεξεργασμένα υγρά απόβλητα και, έτσι, ο Κηφισός κοντεύει να καταντήσει μια απέραντη χλωματερή. Το 2002 δημιουργήθηκε ο Φορέας Διαχείρισης και Ανάπλασης του Κηφισού με Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ 346/2002), ο οποίος είχε σαν αρμοδιότητες τον έλεγχο του ποταμού. Αλλά λόγω έλλειψης

χρηματοδότησης δεν συνεδρίασε ποτέ ώστε να εκτελέσει τις αρμοδιότητές του, καθώς δεν υπήρξε ούτε Κέντρο Περιβαλλοντικής Ανάδειξης του Κηφισού. Ουσιαστικά, αυτός ο Φορέας υπήρξε μόνο στα χαρτιά. Όμως στις κοίτες του ποταμού υπάρχουν και Δημόσιες υπηρεσίες. Ο Κηφισός έφτασε σε τέτοια κατάσταση ακριβώς επειδή δε γίνεται έλεγχος αυθαιρέτων και έλεγχος αποβλήτων.^{63,64}

ΙΛΙΣΟΣ

Ο Ιλισός, όπως και ο Κηφισός, ρυπαίνονται από τα απόβλητα και τα αστικά λύματα που καταλήγουν σ' αυτούς μέσα από το δίκτυο αποχέτευσης, καθώς ρυπαίνονται και από σκουπίδια και μπάζα. Ο Ιλισός σήμερα είναι αποξηραμένος αλλά ακόμη ρυπαίνεται. Ωστόσο, έχει διαμορφώσει ένα ευχάριστο περιβάλλον γύρω του με την διαμόρφωση που έχει κάνει σε μερικές περιοχές (Μοσχάτο).

⁶³<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B7%CF%86%CE%B9%CF%83%CF%8C%CF%82>

⁶⁴<http://www.skai.gr/files/1/pdf/kifissos.pdf>

6.3.1. Πρόταση αντιμετώπισης μόλυνσης ποταμών

ΚΗΦΙΣΟΣ

Προτείνεται η άμεση εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας για να αναληφθούν συγκεκριμένες δράσεις ώστε να σταματήσουν οι καταστρεπτικές παρεμβάσεις στον Κηφισό, ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα γίνουν μεγαλύτερες καταστροφές στον μέλλον, ακόμη και αν δεν μπορούν να επανορθωθούν πλήρως οι ζημιές που έχουν γίνει είδη. Ακόμη πρέπει να γίνουν νέοι έλεγχοι από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος, καθώς, επίσης, να γίνει ένα χρονοδιάγραμμα για την απομάκρυνση των βιομηχανιών από το ποτάμι, να γίνει καθαρισμός της κοίτης από τους δήμους και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και να δοθούν κονδύλια ώστε να κατεδαφιστούν όλα τα αυθαίρετα κτίσματα που υπάρχουν εκεί. Τέλος, προτείνεται η ανάπτυξη του Κηφισού δημιουργώντας πλατείες, πάρκα, πεζόδρομοι, χώροι αναψυχής, χώροι πράσινου ώστε έτσι θα μπορέσει να αλλάξει η εικόνα του Κηφισού και να γίνει ποιο ευχάριστη για τους κατοίκους.

ΙΛΙΣΟΣ

Προτείνεται να γίνεται συνεχής έλεγχος για πιθανόν απόβλητα και σκουπίδια που καταλήγουν στο ποτάμι, καθώς θα πρέπει να γίνουν συγκεντρώσεις ώστε να ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος προς τα ποτάμια και το περιβάλλον. Ακόμη, θα πρέπει να καθαριστεί η κοίτη του ποταμού από τους δήμους και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και να παραμείνει καθαρή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο σκοπός της έρευνας ήταν η παρουσίαση του Δήμου Μοσχάτου, καθώς και να αξιολογηθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων στην περιοχή και να εντοπιστούν τα προβλήματα που υπάρχουν στον δήμο ώστε να προταθούν λύσεις προς την αντιμετώπισή τους. Παρακάτω θα παρουσιαστούν συνοπτικά τα πιο σημαντικά προβλήματα που εντοπίστηκαν, τα οποία είναι:

1. Τα ελάχιστα εγκαταλελειμμένα κτίρια που υπάρχουν διάσπαρτα στην περιοχή, τα οποία μειώνουν την εικόνα της.
2. Οι παρά πολλές αυθαίρετες κατασκευές που υπάρχουν.
3. Η έλλειψη χώρων στάθμευσης η οποία οδηγεί σε κυκλοφοριακά προβλήματα.
4. Η ύπαρξη αρκετών μη εκμεταλλεύσιμων χώρων οι οποίοι θα μπορούσαν να εκμεταλλευτούν προς το συμφέρον της περιοχής.
5. Το μεγαλύτερο και κυριότερο πρόβλημα απ' όλα που είναι η ρύπανση των ποταμών Κηφισού και Ιλισού από τις βιομηχανίες κ.ά. καθώς και η ρύπανση στο περιβάλλον.

Όμως παρατηρήθηκαν και αρκετά θετικά στοιχεία στην περιοχή όπως είναι:

1. Οι αρκετά καινούργιες κατασκευές που υπάρχουν στην περιοχή.
2. Ότι η περιοχή παραμένει συνέχεια καθαρή από σκουπίδια.
3. Υπάρχουν αρκετοί κοινόχρηστοι χώροι και αθλητικές εγκαταστάσεις που διατηρούνται σε καλή κατάσταση.
4. Υπάρχει πάρα πολύ πράσινο στην περιοχή.
5. Διατηρούνται σε καλή κατάσταση οι οδικοί άξονες της περιοχής.
6. Έχει επαρκή κάλυψη εκπαίδευσης.

Παραπάνω στην εργασία παρουσιάστηκαν μερικές προτάσεις αντιμετώπισης των προβλημάτων όπως:

- Να γίνει ανάπλαση δίπλα στον ποταμό Κηφισό με πράσινο και κοινόχρηστους χώρους, ώστε να γίνει ευχάριστος για τους κατοίκους όπως είναι και ο ποταμός Ιλισός.
- Να δημιουργηθούν χώροι στάθμευσης στα μη εκμεταλλεύσιμα οικόπεδα, ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της παράνομης στάθμευσης και του κυκλοφοριακού προβλήματος.
- Να προβούν σε μέτρα για την αντιμετώπιση της ρύπανσης των ποταμών και του περιβάλλοντος.
- Να γίνει ενεργή συμμετοχή των κατοίκων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- Να υπάρχει αποφασιστικότητα από τις εκλεγόμενες αρχές και τοπικές αυτοδιοικήσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) ΣΤΕΛΙΟΣ ΝΤΑΝΤΗΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ ΤΟΜΟΣ Γ, ΤΟΜΟΣ Β
- 2) ΣΤΕΛΙΟΣ ΝΤΑΝΤΗΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ, ΈΚΔΟΣΗ 2^η 2002
- 3) ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ ΜΑΣ (ΠΑΛΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 88)
- 4) ΞΥΠΕΤΑΙΩΝ (ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΟΣΧΑΤΟΥ, ΤΕΥΧΟΣ 4)
- 5) ΝΑΤΣΙΟΥ, 2002, «ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΔΟΜΗΣΗ (ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ): Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΡΑΦΗΝΑΣ», ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, Τ.Μ.Χ.Π.Π.Α, ΒΟΛΟΣ
- 6) ΜΑΝΟΥΚΙΑΝ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ « ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ», ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ, ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2005 - 2005
- 7) Κανελλοπούλου Βάσω, Παπαθωμάς Γεώργιος, Χαλά Παναγιώτα - Μαρία «Ο ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΥΡΗΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ»
- 8) Γεώργιος Μ. Σαρηγιάννης ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ Προσωρινές σημειώσεις για το μάθημα «ειδικά θέματα περιβάλλοντος» του 7^{ου} χειμερινού εξαμήνου Ακαδημαϊκό έτος 2006 – 2007
- 9) Εμμανουέλλα Ρεμουντάκη, Οδηγός για το περιβάλλον «Αέρας και ατμοσφαιρική ρύπανση», WWF Ελλάς/Αθήνα 2010 (http://www.wwf.gr/images/pdfs/WWF%20Ellas_Odigos%20gia%20to%20perivallon_Aeras.pdf)
- 10) Αγαπητός Σ. - Η πόλις: σχέδιο πόλεως - συγκοινωνία - κυκλοφορία - υγιεινή πόλεων - συνοικισμοί - ευθηνή κατοικία. - Εστία (τυπ.) – Αθήνα - 1928
- 11) Δρ. Κυριακόπουλος Π. - Τεχνική Νομοθεσία - Σύγχρονη Εκδοτική - Αθήνα – 2001.
- 12) Αττικό μετρό Α.Ε. – Στοιχεία του έργου 2008 Αττικό Μετρό. – Αθήνα – 2008.
- 13) Μαρκοπούλου Α. Λουκάκη Π. Σαραντάκου Δ.– Χωροταξική Οργάνωση - Επιστημονικό Περιοδικό ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΕΕ – Αθήνα – 1976.

- 14) Τραυλού Ι. - Πολεοδομική εξέλιξης των Αθηνών - Εκδόσεις Κάππων - Γ΄ έκδοση - Αθήνα – 2005.
- 15) Μπούρνοβα Ε. - Από τις Νέες Κυδωνίες στο Δήμο Αιγάλεω, Η συγκρότηση μιας πόλης στον 20ο αιώνα - Εκδόσεις Πλέθρων – 2004.
- 16) Κουτσογιάννης Δ. - Ο αντιπλημμυρικός σχεδιασμός στην Ελλάδα Αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης. – Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας – Καλαμάτα – 2008.
- 17) Ρυσιάνος Π. Νομοθεσία & Πολεοδομία Αθήνα 1976
- 18) Καμαριανάκης Γ. Π. Πραστάκος - Ταξινόμηση των δήμων της Ελλάδας σύμφωνα με τα κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά τους - Τομέας Περιφερειακής Ανάλυσης Ινστιτούτο Υπολογιστικών Μαθηματικών Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας Ηράκλειο - Κρήτη – 2006.
- 19) Χριστοφιλόπουλος Δ. Το Δίκαιον της Ενεργού Πολεοδομίας Συγγραφείς Αθήνα 1989.
- 20) Βασιλάκη Π. Βερτεούρη Α. - Αναλυτική προσέγγιση του αστικού σχεδιασμού – Αθήνα – 2008.
- 21) ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΒΑΡΕΛΙΔΗΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΟΛΗΣ, ΈΚΔΟΣΗ: 2006
- 22) ΜΑΡΑ ΣΟΦΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΜΟΣΧΑΚΗ ΕΥΔΟΚΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ, «ΝΕΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (Ν.Ο.Κ. – Ν. 4067/2012)» ΈΚΔΟΣΗ (4^η) 2014
- 23) Πολεοδομία Μοσχάτου
- 24) Δημαρχείο Μοσχάτου

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- 1) <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%AC%CF%84%CE%BF>
- 2) <http://www.moschatotavros.gr/news/i-istoria-tou-moschatou-foto/>
- 3) <https://mymosxato.wordpress.com/about/>
- 4) http://www.holiday.gr/gr/place6.php?place_id=541
- 5) http://thesleepthief.blogspot.gr/2008/03/blog-post_14.html
- 6) <http://www.spme.gr/uploads/8fae37295eaa9dd5.pdf>
- 7) <https://www.googlemap.gr/>
- 8) <http://www.euro2day.gr/news/economy/article/557373/oi-protaseis-toy-spme-gia-thn-afthaireth-domhsh.html>
- 9) http://www.academia.edu/4542023/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B5%CE%BF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%91%CE%BD%CE%AC%CE%BB%CF%85%CF%83%CE%B7_%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%85_%CE%9C%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%AC%CF%84%CE%BF%CF%85
- 10) http://kotzabassakis.blogspot.gr/2009/11/blog-post_07.html
- 11) <http://www.heraklion.gr/e-services/town-planning/certification-use-ground.html>
- 12) <http://www.skiadas.gr/index.php/epi-trofimvn/vipe/19-xrasis-gis/14-perioxomeno-xriseon-gis>
- 13) http://okeanis.lib.puas.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/139/pol_00491.pdf?sequence=1
- 14) <https://egeria.nl/en/portfolio/416/>
- 15) <https://greekonline.gr/main/dir/viomixania-nopou-kreatos-mosxato-floridis/>
- 16) <http://www.vidoferro.gr/gr/>
- 17) <http://www.spidersa.com/Company.aspx?pid=702&am=1.1>
- 18) <http://www.kalas.gr/el/company/history.html>
- 19) <http://www.tsimis.gr/18/1/english/18/6/index.htm>
- 20) <https://www.kyb-hellas.gr/>

- 21) <https://www.bioselect.gr/about/bioselect/>
- 22) http://www.adelco.gr/index.php?route=information/information&information_id=8
- 23) https://www.google.gr/search?q=adelco&source=lnms&tbm=isch&sa=X&sqi=2&ved=0ahUKEwjHvZKoo4HVAhUMnRQKHan0DzIQ_AUIBigB&biw=1680&bih=920#tbm=isch&q=%CE%A7%CF%81%CF%89%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%B1+%CE%91%CE%B8%CE%B7%CE%BD%CF%8E%CE%BD+%CE%91%CF%86%CF%8E%CE%BD+%CE%95.+%CE%9A%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%BA%CE%BF%CF%84%CF%81%CF%8E%CE%BD%CE%B7++%CE%91.%CE%95.+1934&imgrc=qUJR8sGjCyEzMM:
- 24) http://library.tee.gr/digital/m2321/m2321_ziomas.pdf
- 25) <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%84%CE%BC%CE%BF%CF%83%CF%86%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%81%CF%8D%CF%80%CE%B1%CE%BD%CF%83%CE%B7>
- 26) <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%B2%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC%CF%80%CF%81%CE%BF%CE%B2%CE%BB%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1>
- 27) <http://nomika-nea.gr/o-magig-%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CF%83-415513-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B5%CE%BC%CF%80%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BF/>
- 28) <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CE%BB%CE%B9%CF%83%CF%8C%CF%82>
- 29) <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B7%CF%86%CE%B9%CF%83%CF%8C%CF%82>
- 30) <http://www.tovima.gr/society/article/?aid=370124>
- 31) <http://www.skai.gr/news/environment/article/144962/o-kifisos-eknebeis-sos/>
- 32) <http://www.skai.gr/files/1/pdf/kifissos.pdf>
- 33) <http://www.bgs.gr/main.php?l1=74&l2=142>